KARTALI KISBÍRÓ KALENDÁRIUMA 1997

Ára: 290 Ft

KARTAL KÖNYVTÁR

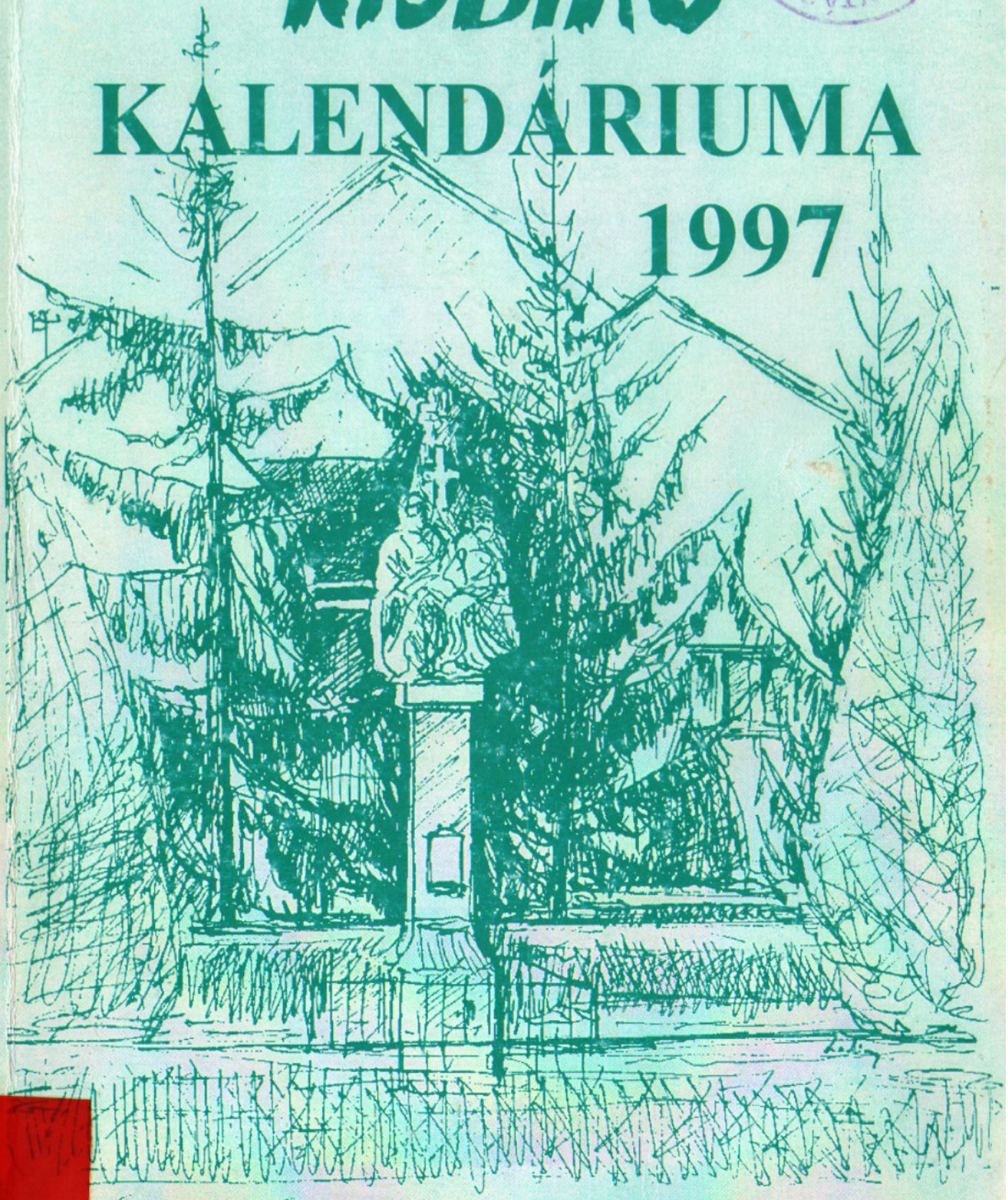

KARTALI

KISBÍRÓ

KALENDÁRIUMA

1997

KÖZSÉGI KÖNYVTÁR
Tulajdona
Ltr. 989
KARTAL

A kalendárium megjelenését anyagilag támogatta:

Aszódi lakótelepi festék- és tapétabolt
Totózó-videotéka Kartal
Juci néni boltja Kartal
Braun Papírbolt Kartal
Ruszkai János
Fekete - Fehér divatáru és gyászruhák boltja Aszód

A kiadvány összeállításában közreműködött:

Ruszkainé Bódai Julianna
Lászlóné Herr Piroska

Fedélterv:

Ladócsy László

Kedves Olvasóink!

A Kalendárium borítóján a kartali templom előtt álló Szentháromságszobrot láthatjuk. (Ladócsy László rajza.)
A szobor 1927-ben készült (tehát jövőre lesz 70 éves), és eléggé rossz állapotban van már. Ezt restaurálni nem lehet, mert teljesen tönkrement homokkő az anyaga. Az a terv, hogy a tönkrement szobrot egy kicsit helyreállítanák és a plébánia épületében helyeznék el, és helyette jövőre újat szeretne csináltatni az egyház fehér mészkőből.
A hátsó borító szintén Ladócsy László munkája, mely a kartali templomról készült.

Köszönjük mindazok segítségét, akik írásaikkal, adatgyűjtéssel, fényképekkel vagy bármi más módon segítették a szerkesztőség munkáját.

Kartali Kisbíró Kalendáriuma
A Művelődési Ház kiadványa
Felelős szerkesztő: Lászlóné Herr Piroska
Szerkesztő: Ruszkainé Bódai Julianna
Bejelentés száma: B/PHF/443/P/1994
Cím: 2173 Kartal, Felszabadulás út 107.
Készült az URSUS Bt. nyomdájában
Gödöllőn, 1000 példányban

TARTALOMJEGYZÉK

Mi lett volna, ha... – Hegedűs Lajos verse 4
Tisztelt Olvasók! 5
Naptár Búth Emília illusztrációival 6
Galgamenti népdalok 30
Barabás Tamás: Csodaváró 32
Búth Emília: Versek 33
Kartali Deák Mihály: Versek 35
Gelencsér Zsuzsa (Susan Winston): Segítő szellemek 37
Hegedűs Lajos: Versek 46
Ifj. Kiss Ferenc és Kiss István versei 48
Kiss Julianna: „Tartozom..." 49
László Mihály: Versek 51
Martonné Homok Erzsébet: Mégis lesz ürgevacsora 53
Rehorovszky Krisztina: Versek 57
Szabó László: Versek 59
Telek Csabáné: Versek 61
Telek Csaba: Versek 61
Szabó László: Kartal község földrajzi családi, utó- és ragadványnevei 63
Dr. Asztalos István: „Vándorlom a világot..." 73
Péter Gábor: „... hogy egy újabb 1100 év elé nézhessünk" 75
Tisztelt Olvasók! 78
A kartali polgármesteri hivatal szervezeti felépítése, dolgozói 79
A könyvtár munkájáról 81
A Művelődési Ház életéből 82
Szép hagyomány a szövés 85
Dióhéjban a nagycsaládosok életéből 88
Iskola: Egy kis statisztika 89
„De nehéz az iskolatáska..." 91
Emléktöredékek a kartali Rk. egyházközség elmúlt esztendejéből 93
Jelentősebb események a kartali baptista gyülekezet életéből az 1996-os esztendőben 97
Évfordulók 101
A foci-suli életéből 102
Átalakulás után – bizakodva 105
Még mindig a veszettségről 107
Galgamenti ízek Fercsik Mihálytól 109
Vásárok 1997 111
Vasúti menetrend, Aszód 112
Autóbusz menetrend 113
Közérdekű Intézmények fogadóórái 115

Mi lett volna, ha ...

Visszatekintve a marathoni távra
felidéződnek az útelágazások,
a jól meg nem rágott elhatározások.
Hová vezethetett vajon a másik út?
Talán a kövér eredmények halmára?
Elősettenkedik "a mi lett volna, ha..."
gondolat játékaként méla perceknek.

Hegedűs Lajos

Tisztelt Olvasók!

Immár hetedik alkalommal tarthatjuk kezünkben karácsony közeledtével a Kartali Kisbíró Kalendáriumát. Nem volt könnyű az év, sem szűkebb, sem tágabb hazánkban, de eredményei nem elhanyagolhatóak.

Október 23-án vendégünk volt a híres meseíró, Lázár Ervin és felesége Vathy Zsuzsa író. Lázár Ervin elmondta, hogy figyelemmel kíséri a falu életét évről-évre, átolvasgatva többször is a Búth családtól ajándékba kapott kalendáriumot. Büszkék lehetünk tehetséges, sokoldalú földieinkre.

Boldogan hallgattuk szavait. Ezúton is megköszönjük mindazok segítségét, akik írásaikkal, verseikkel, cikkeikkel és információikkal színesebbé tették a kalendáriumot.

Megköszönjük a terjesztőknek odaadó, lelkiismeretes munkáját.

Kívánjuk, hogy e lapok között találjon mindenki ízlésének megfelelő, hasznos olvasmányt, információt.

Békés, boldog új esztendőt hozzon 1997!

Lászlóné Herr Piroska

JANUÁR

Nap	Névnap
1 Sz	**Újév**, Fruzsina
2 Cs	Ábel
3 P	Genovéva, Benjámin
4 Szo	Titusz, Leona
5 V	Simon
6 H	Boldizsár
7 K	Attila, Ramóna
8 Sz	Gyöngyvér
9 Cs	Marcell
10 P	Melánia
11 Szo	Ágota
12 V	Ernő
13 H	Veronika
14 K	Bódog
15 Sz	Lóránt, Lóránd
16 Cs	Gusztáv
17 P	Antal, Antónia
18 Szo	Piroska
19 V	Sára, Mário
20 H	Fábián, Sebestyén
21 K	Ágnes
22 Sz	Vince, Artúr
23 Cs	Zelma, Rajmund
24 P	Timót
25 Szo	Pál
26 V	Vanda, Paula
27 H	Angelika
28 K	Károly, Karola
29 Sz	Adél
30 Cs	Martina, Gerda
31 P	Marcella

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus: Január 1., szerda: Újév, Szűz Mária isten-anyaságának ünnepe. Január 5., vasárnap: Urunk megjelenése, Vízkereszt, Január 12., vasárnap: Urunk megkeresztelkedése, Január 18., szombat: Árpádházi Szent Margit. Január 25., szombat: Szent Pál apostol megtérése. **Protestáns:** Január 1., szerda: Újév. Január 6., Vízkereszt. **Ortodox:** Január 1., szerda: Az Úr körülmetélése. Január 5., vasárnap: Vízkereszt előünnepe. Január 6., hétfő: Az Úr megkeresztelése. Január 7., kedd: Szent János próféta, Előhírnök és Keresztelő. Január 30., csütörtök: Három szent főpap. **Izraelita:** 23.: Tu BiSvát

JELES NAPOK. Január 1.: A BÉKE VILÁGNAPJA. Január 22.: A MAGYAR KULTÚRA NAPJA. Kölcsey Ferenc 1823-ban e napon fejezte be a Himnusz írását. Ennek emlékére 1989 óta ekkor ünnepeljük a Magyar Kultúra Napját. Január 26. NEMZETKÖZI VÁMNAP: A brüsszeli székhelyű Vám Együttműködési Tanács megalakulásának napját 1983 óta ünneplik a világban. Magyarországon 1993-ban ünnepelték meg először az 1992-ben hozott kormányrendelet alapján.

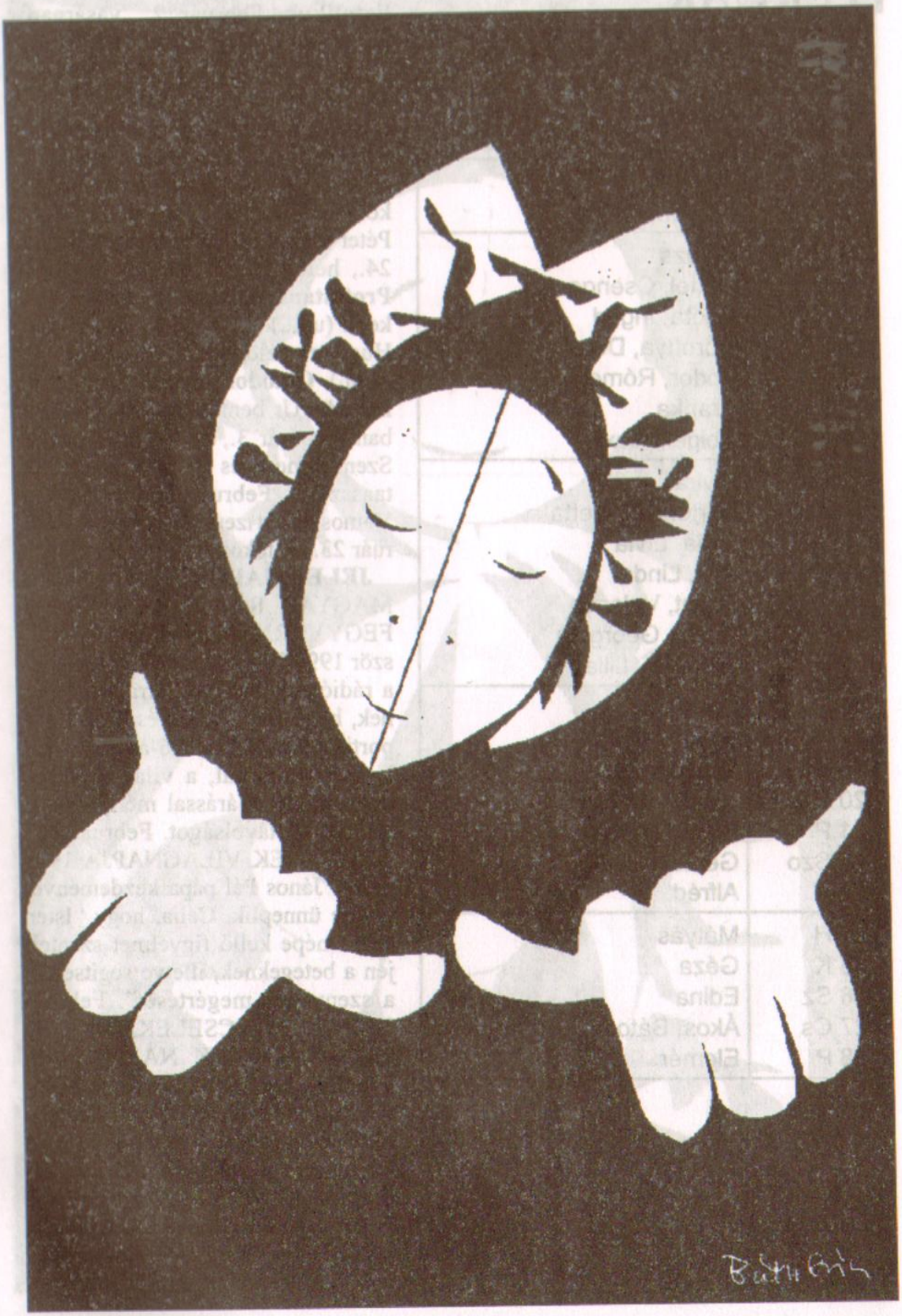

FEBRUÁR

Nap	Névnap
1 Szo	Ignác
2 V	Karolina, Aida
3 H	Balázs
4 K	Ráhel, Csenge
5 Sz	Ágota, Ingrid
6 Cs	Dorottya, Dóra
7 P	Tódor, Rómeó
8 Szo	Aranka
9 Va	Abigél, Alex
10 H	Elvira
11 K	Bertold, Marietta
12 Sz	Lídia, Lívia
13 Cs	Ella, Linda
14 P	Bálint, Valentin
15 Szo	Kolos, Georgina
16 V	Julianna, Lilla
17 H	Donát
18 K	Bernadett
19 Sz	Zsuzsanna
20 Cs	Aladár, Álmos
21 P	Eleonóra
22 Szo	Gerzson
23 V	Alfréd
24 H	Mátyás
25 K	Géza
26 Sz	Edina
27 Cs	Ákos, Bátor
28 P	Elemér

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus. Február 2., vasárnap: Gyertyaszentelő Boldogasszony, Urunk bemutatásának ünnepe. Február 3., hétfő: Szent Balázs vértanú püspök. Február 12.: Hamvazószerda, a Nagyböjt kezdete. Február 14., péntek: Szent Cirill és Metód püspökök. Február 22., szombat: Szent Péter apostol székfoglalása. Február 24., hétfő: Szent Mátyás apostol. **Protestáns:** Február 11.: Húshagyókedd (unit.). Február 23., vasárnap: Húsvétra előkészítő I. vasárnap (unit.). **Ortodox:** Február 2., vasárnap: Az Úr bemutatása a templomban. Február 3., hétfő: Istenfogadó Szent Simeon és Szent Anna prófétaasszony. Február 16., vasárnap: Vámos és farizeus vasárnapja. Február 23.: A tékozló fiú vasárnapja.

JELES NAPOK. Február 6.: A MAGYAR RÁDIÓ TECHNIKAI FEGYVERNEM NAPJA. Az először 1994-ben megtartott napon arra a rádiótechnikai bravúrra emlékeznek, hogy Bay Zoltán és kutatócsoportja 1947. február 6-án saját fejlesztésű radarral, a világon akkor egyedülálló eljárással mérte meg a Föld-Hold távolságot. Február 11.: A BETEGEK VILÁGNAPJA 1993 óta II. János Pál pápa kezdeményezésére ünneplik. Célja, hogy "Isten egész népe kellő figyelmet szenteljen a betegeknek, illetve segítse elő a szenvedés megértését". Február 22.: A BŰNCSELEKMÉNYEK ÁLDOZATAINAK NAPJA 1990. Február 22.-én tette közzé az Európai Tanács a bűncselekmények áldozatainak chartáját, s ez a nap azóta a kontinens számos országában az áldozatok napja. Magyarországon a Fehér gyűrű Közhasznú Egyesület kezdeményezésére 1993 óta tartják.

MÁRCIUS

Nap	Névnap
1 Szo	Albin
2 V	Lujza
3 H	Kornélia
4 K	Kázmér
5 Sz	Adorján, Adrián
6 Cs	Leonóra, Inez
7 P	Tamás
8 Szo	Zoltán
9 V	Franciska, Fanni
10 H	Ildikó
11 K	Szilárd
12 Sz	Gergely
13 Cs	Krisztián, Ajtony
14 P	Matild
15 Szo	**Nemzeti ünnep**, Kristóf
16 V	Henrietta
17 H	Gertrúd, Patrik
18 K	Sándor, Ede
19 Sz	József, Bánk
20 Cs	Klaudia
21 P	Benedek
22 Szo	Beáta, Izolda
23 V	Emőke
24 H	Gábor, Karina
25 K	Irén, Írisz
26 Sz	Emánuel
27 Cs	Hajnalka
28 P	Gedeon, Johanna
29 Szo	Auguszta
30 V	**Húsvét**, Zalán
31 H	**Húsvét**, Árpád

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus: Március 19., szerda: Szent József, Szűz Mária jegyese. Március 23.: Virágvasárnap. Március 27.: Nagycsütörtök. Március 28.: Nagypéntek. Március 30.: Húsvétvasárnap. **Protestáns:** Március 23.: Virágvasárnap. Március 27. Nagycsütörtök. Március 28.: Nagypéntek. Március 30.: Húsvétvasárnap. Március 31. Húsvéthétfő. **Ortodox:** Március 2.: Húshagyó vasárnap. Március 9.: Vajhagyó vasárnap. Március 10.: Tiszta hétfő. A nagyböjt kezdete. Március 16.: A nagyböjt első vasárnapja. Az ortodoxia ünnepe. Március 23. Nagyböjt második vasárnapja. Március 24.: hétfő: Az örömhírvétel előünnepe. Március 25.: kedd: Szűz Mária örömhírvétele. Március 30.: Nagyböjt harmadik vasárnapja. Kereszthódolás. **Izraelita:** Március 20.: Eszter bőjtje. Március 23. Purim.

JELES NAPOK. Március 8.: NEMZETKÖZI NŐNAP. A nemzetközi szocialista nőmozgalom II konferenciáján, 1910 augusztusában Koppenhágában határozták el, hogy megemlékeznek arról a 40 ezer textil- és konfekcióipari munkásnőről, aki 1857. március 8-án béregyenlőségért és a munkaidő csökkentéséért sztrájkolt. Március 22.: A VÍZ VILÁGNAPJA. Az 1992. évi dublini környezetvédelmi világkonferencia javaslatára tartják. Március 23.: METEOROLÓGIAI VILÁGNAP. Az 1873-ban alapított Nemzetközi Meteorológiai Szervezet utódaként 1950. március 22-én Genfben megalakult a Meteorológiai Világszervezet (WMO). A szervezet 1951-ben kezdte meg működését, majd 1961. március 23-án újjáalakult. Március 27.: SZÍNHÁZI VILÁGNAP. A Nemzetközi Színházi Intézet bécsi közgyűlésének határozata alapján 1962 óta tartjuk, annak emlékére, hogy 1957. március 27-én volt a Párizsban működő Nemzetek Színházának évadnyitója.

ÁPRILIS

Nap	Névnap
1 K	Hugó
2 Sz	Áron
3 Cs	Buda, Richárd
4 P	Izidor
5 Szo	Vince
6 V	Vilmos, Bíborka
7 H	Herman
8 K	Dénes
9 Sz	Erhard
10 Cs	Zsolt
11 P	Leó, Szaniszló
12 Szo	Gyula
13 V	Ida
14 H	Tibor
15 K	Anasztázia, Tas
16 Sz	Csongor
17 Cs	Rudolf
18 P	Andrea, Ilma
19 Szo	Emma
20 V	Tivadar
21 H	Konrád
22 K	Csilla, Noémi
23 Sz	Béla
24 Cs	György
25 P	Márk
26 Szo	Ervin
27 V	Zita, Mariann
28 H	Valéria
29 K	Péter
30 Sz	Katalin, Kitti

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus: Április 7., hétfő: Gyümölcsoltó Boldogasszony, Április 25., péntek: Szent Márk evangélista. Búzaszentelés. **Ortodox:** Április 6.: Nagyböjt negyedik vasárnapja. Lépcsős Szt. János emléke. Április 13.: A Nagyböjt ötödik vasárnapja. Egyiptomi Szt. Mária emléke. Április 20.: A Nagyböjt hatodik vasárnapja. Az Úr bevonulása Jeruzsálembe. Április 24.: Nagycsütörtök. Április 25.: Nagypéntek. Április 26.: Nagyszombat. Április 27.: Az Úr feltámadása. Húsvétvasárnap. Április 28., hétfő: Húsvéthétfő. Szent György vértanú. **Izraelita:** Április 22-29.: Peszách

JELES NAPOK. Április 7.: EGÉSZSÉGÜGYI VILÁGNAP 1948. Április 7-én megkezdte működését az Egészségügyi Világszervezet (WHO). A világszervezet célja a nemzetközi egészségügyi munka irányítása és összehangolása, továbbá a környezet aktív védelme. Április 11.: A KÖLTÉSZET NAPJA 1964 óta József Attila születésnapjára emlékezve ünneplik a költészet napját. Április 12.: AZ ŰRHAJÓZÁS NAPJA 1961. Április 12-én a Szovjetunióban Föld körüli pályára bocsátották a világ első embert szállító űrhajóját, fedélzetén Jurij Alekszejevics Gagarin repülő őrnaggyal. Április 22.: A FÖLD NAPJA. A Föld Napja elnevezésű világméretű környezetvédelmi akciónap 1970-ben indult el az Egyesült Államokból. Magyarországon 1990 óta szervezik meg. Április 24.: A RENDŐRSÉG NAPJA MAGYARORSZÁGON. A kormány határozata alapján 1992 óta rendezik meg. Április 27.: A VAKVEZETŐ KUTYÁK VILÁGNAPJA 1994-ben ünnepelték meg először, a Nagy-Britanniában levő vakvezető Kutyaképző Iskolák Világszövetségének ötlete nyomán. Április 28.: A TESTVÉRVÁROSOK VILÁGNAPJA 1957. április 28-án a franciaországi Aix-les-Bains-ban megalakult a Testvérvárosok Világszövetsége (UTO). E napot a városok közötti együttműködés érdekében ünneplik. Április 30.: A MÉHEK NAPJA MAGYARORSZÁGON. A Magyar Méhészek Egyesületének kezdeményezésére 1994 óta ünneplik hazánkban. Célja a hazai mézfogyasztás növelése.

MÁJUS

Nap	Névnap
1 Cs	**A munka ünnepe, Fülöp, Jakab**
2 P	Zsigmond
3 Szo	Tímea, Irma
4 V	**Mónika, Flórián**
5 H	Györgyi
6 K	Ivett, Frida
7 Sz	Gizella
8 Cs	Mihály
9 P	Gergely
10 Szo	Ármin, Pálma
11 V	**Ferenc**
12 H	Pongrác
13 K	Szervác, Imola
14 Sz	Bonifác
15 Cs	Zsófia, Szonja
16 P	Mózes, Botond
17 Szo	Paszkál
18 V	**Pünkösd, Erik, Alexandra**
19 H	**Pünkösd, Ivó, Milán**
20 K	Bernát, Felícia
21 Sz	Konstantin
22 Cs	Júlia, Rita
23 P	Dezső
24 Szo	Eszter, Eliza
25 V	**Orbán**
26 H	Fülöp, Evelin
27 K	Hella
28 Sz	Emil, Csanád
29 Cs	Magdolna
30 P	Janka, Zsanett
31 Szo	Angéla, Petronella

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus: Május 1., csütörtök: Szent József, a munkások védőszentje. Május 3., szombat: Szent Fülöp és Jakab apostolok. Május 11., vasárnap: Urunk mennybemenetele. Május 18., vasárnap: Pünkösd. Május 25. Szentháromság vasárnapja. **Protestáns:** Május 8.: Áldozócsütörtök. Május 18.: Pünkösdvasárnap. Május 19.: Pünkösdhétfő. Május 23.: Szentháromság vasárnapja (ev., ref.) **Ortodox:** Május 1.: Tamás vasárnapja. Május 11., vasárnap: Szent Kyrillosz és Methódiosz, a szlávok apostolai. Május 18.: Inaszakadt vasárnapja. Május 21., szerda: Szent Konstantin és Heléna. Május 25.: Szamariai asszony vasárnapja.

JELES NAPOK. Május 1.: A MUNKAVÁLLALÓK SZOLIDARITÁSI NAPJA 1890 óta a munkások nemzetközi ünnepe. Május 4., A TŰZOLTÓK NAPJA 1991 óta ismét ezen a napon emlékeznek meg Szent Flóriánról, a tűzoltók védőszentjéről. ANYÁK NAPJA MAGYARORSZÁGON. Az amerikai eredetű hagyományt Magyarországon a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt honosította meg. Május 8.: NEMZETKÖZI VÖRÖSKERESZT NAP 1828. május 8-án született Henri Dunant svájci író, aki 1859-ben szemtanúja volt a solferinói ütközet sebesültjei tragikus pusztulásának. Ennek következtében megalapította a Nemzetközi Vöröskereszt segélyszervezetét. Az ún. Genfi Egyezmény egy évvel később jóváhagyta. Magyarország 1881-ben csatlakozott a vöröskeresztes mozgalomhoz. Május 10.: MADARAK ÉS FÁK NAPJA 1902. március 19-én Párizsban az európai államok egyezményt kötöttek a mezőgazdaságban hasznos madarak védelme érdekében. Az aláírók között volt Magyarország is, majd 1902-ben Chernel István ornitológus szervezte meg először a Madarak és Fák Napját. Május 18.: A MÚZEUMOK NEMZETKÖZI NAPJA. A Múzeumok Nemzetközi Tanácsának (ICOM) az 1977. májusában Moszkvában megtartott XI. konferenciáján határozták el a nap ünneplését. 1978-ban tartották meg először. Május 31.: NEMDOHÁNYZÓ (DOHÁNYMENTES) VILÁGNAP. Az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO) nyilvánította dohányzásmentes nappá.

JÚNIUS

Nap	Névnap
1 V	Tünde
2 H	Kármen, Anita
3 K	Klotild
4 Sz	Bulcsú
5 Cs	Fatime
6 P	Norbert, Cintia
7 Szo	Róbert
8 V	Medárd
9 H	Félix
10 K	Margit, Gréta
11 Sz	Barnabás
12 Cs	Villő
13 P	Antal, Anett
14 Szo	Vazul
15 V	Jolán, Vid
16 H	Jusztin
17 K	Laura, Alida
18 Sz	Arnold, Levente
19 Cs	Gyárfás
20 P	Rafael
21 Szo	Alajos, Leila
22 V	Paulina
23 H	Zoltán
24 K	Iván
25 Sz	Vilmos
26 Cs	János, Pál
27 P	László
28 Szo	Levente, Irén
29 V	Péter, Pál
30 H	Pál

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus: Június 1., vasárnap: Úrnapja. Június 6., péntek: Jézus Szent Szíve. Június 7., szombat: Szűz Mária Szeplőtelen Szíve. Június 24., kedd: Keresztelő Szent János születése. Június 27., péntek: Szent László király. Június 29., vasárnap: Szent Péter és Pál apostolok. **Ortodox:** Június 1. A vakon született vasárnapja. Június 5., csütörtök: Az Úr Mennybemenetele. Június 8.: Az I. Egyetemes Zsinat atyáinak vasárnapja. Június 15.: Pünkösdvasárnap. Június 16.: Pünkösdhétfő. Június 22.: Mindenszentek vasárnapja. Június 24., kedd: Keresztelő Szent János születése. Június 29., vasárnap: Szent Péter és Pál apostol. **Izraelita:** Június 11-12. Sávout

JELES NAPOK. Június 1.: PEDAGÓGUS NAP Magyarországon 1952-ben ünnepelték először. Június 5.: KÖRNYEZETVÉDELMI VILÁGNAP 1972. június 5-én nyílt meg Stockholmban "Ember és biosféra" címmel az ENSZ környezetvédelmi világkonferenciája, amely ezt a napot világnappá nyilvánította. Június 15.: AZ APÁK NAPJA. Az apák megünneplését az Egyesült Államokban kezdeményezték a századelőn. Magyarországon 1994-ben ünnepelték először. Június 23.: OLIMPIAI NAP. 1894. június 23-án Pierre de Coubertin báró kezdeményezésére összeült Párizsban a "Kongresszus az olimpiai játékok felújítására", amelyen elhatározták az olimpiai eszme újjáélesztését. 1987 óta ünnepeljük. Június 26.: KÁBÍTÓSZER-FOGYASZTÁS ELLENI KÜZDELEM NEMZETKÖZI NAPJA 1988-tól ünnepeljük az ENSZ-közgyűlés határozata alapján. Célja figyelemfelkeltés a kábítószer veszélyeire, a drogkereskedelem elleni harc fontosságára. Június 27.: A HATÁRŐRSÉG NAPJA. A kormány határozata alapján 1992 óta ünneplik Magyarországon. Június 30.: A MAGYAR SZABADSÁG NAPJA. 1991. június 30-án fejeződött be hivatalosan a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról; ezzel az ország visszanyerte önállóságát. Ennek emlékére minden év júniusának végén országszerte rendezvényeket tartanak.

KÖZSÉGI KÖNYVTÁR Tulajdona Ltr. 989 KARTAL

JÚLIUS

Nap	Névnap
1 K	Tihamér, Annamária
2 Sz	Ottó
3 Cs	Kornél, Soma
4 P	Ulrik
5 Szo	Emese, Sarolta
6 V	Csaba
7 H	Apollónia
8 K	Ellák
9 Sz	Lukrécia
10 Cs	Amália
11 P	Nóra, Lili
12 Szo	Izabella, Dalma
13 V	Jenő
14 H	Örs, Stella
15 K	Henrik, Roland
16 Sz	Valter
17 Cs	Endre, Elek
18 P	Frigyes
19 Szo	Emília
20 V	Illés
21 H	Dániel, Daniella
22 K	Magdolna
23 Sz	Lenke
24 Cs	Kinga, Kincső
25 P	Kristóf, Jakab
26 Szo	Anna, Anikó
27 V	Olga, Liliána
28 H	Szabolcs
29 K	Márta, Flóra
30 Sz	Judit, Xénia
31 Cs	Oszkár

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus: Július 2., szerda: Sarlósboldogasszony. Július 3., csütörtök: Szent Tamás apostol. Július 11., péntek: Szent Benedek. Július 25., péntek: Szent Jakab apostol. **Ortodox:** Július 1., kedd: Szent Kozma és Damjánosz. Csodatévő szegények. Július 20., vasárnap: Szent Illés próféta. Július 27., vasárnap: Szent Panteleimon nagyvértanú **Izraelita:** Július 12.: Támuz 17-ei böjtnap.

JELES NAPOK. Július 1.: ÉPÍTÉSZETI VILÁGNAP. Az Építészek Nemzetközi szövetsége (VIA) nyilvánította világnappá, hogy ezzel is felhívja a figyelmet az ember környezetét meghatározó módon alakító építészetre. Magyarországon 1988-ban ünnepelték meg először. Július 5.: NEMZETKÖZI SZÖVETKEZETI NAP. A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének 1922. évi határozata alapján arra emlékeznek, hogy 1844-ben az angliai Rochdale nevű kisváros 28 polgára létrehozta a legelső szövetkezetet, az "Érdemes Úttörők Társaságát". Július 11.: NÉPESEDÉSI VILÁGNAP. Az ENSZ célja, hogy felhívja a világ – főként a harmadik világbéli országok – figyelmét a Föld túlnépesedésének veszélyére. Július 13.: VASUTASNAP MAGYARORSZÁGON 1951-től augusztus, 1961-től július második vasárnapján ünnepeljük a kormány határozata alapján.

AUGUSZTUS

Nap	Névnap
1 P	Bogárka
2 Szo	Lehel
3 V	Hermina
4 H	Domonkos, Dominika
5 K	Krisztina
6 Sz	Berta, Bettina
7 Cs	Ibolya
8 P	László
9 Szo	Emőd
10 V	Lőrinc
11 H	Zsuzsanna, Tiborc
12 K	Klára
13 Sz	Ipoly
14 Cs	Marcell
15 P	Mária
16 Szo	Ábrahám
17 V	Jácint
18 H	Ilona
19 K	Huba
20 Sz	**Állami ünnep,** István, Vajk
21 Cs	Sámuel, Hajnal
22 P	Menyhért, Mirjam
23 Szo	Bence
24 V	Bertalan
25 H	Lajos, Patrícia
26 K	Izsó
27 Sz	Gáspár
28 Cs	Ágoston
29 P	Beatrix, Erna
30 Szo	Rózsa
31 V	Erika, Bella

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus: Augusztus 6., szerda: Urunk színeváltozása. Augusztus 10., vasárnap: Szent Lőrinc. Augusztus 15., péntek: Nagyboldogasszony, Mária mennybemenetele. Augusztus 20., szerda: Szent István király. Augusztus 24., vasárnap: Szent Bertalan apostol. **Ortodox:** Augusztus 6., szerda: Az Úr színeváltozása. Augusztus 15., péntek: Szűz Mária elhunyta. Augusztus 29., péntek: Keresztelő Szent János fejevétele. **Izraelita:** Augusztus 12.: Tisá Böáv

JELES NAPOK. Augusztus 1.: AZ ANYATEJES TÁPLÁLÁS VILÁGNAPJA Az Egészségügyi Világszervezet és az UNICEF 1992-ben indította el programját a csecsemők egészséges táplálása érdekében. Azóta ez a nap világszerte a Szoptatás Világnapja. Augusztus 6.: A NUKLEÁRIS FEGYVEREK BETILTÁSÁÉRT FOLYÓ HARC VILÁGNAPJA Az egykori Békevilágtanács elnöksége Hirosima atombombázásának évfordulóját 1978-ban világnappá nyilvánította.

SZEPTEMBER

Nap	Névnap
1 H	Egyed, Egon
2 K	Rebeka, Dorina
3 Sz	Hilda
4 Cs	Rozália
5 P	Viktor, Lőrinc
6 Szo	Zakariás
7 V	Regina
8 H	Mária, Adrienn
9 K	Ádám
10 Sz	Nikolett, Hunor
11 Cs	Teodóra
12 P	Mária
13 Szo	Kornél
14 V	Szeréna, Roxána
15 H	Enikő, Melitta
16 K	Edit
17 Sz	Zsófia
18 Cs	Diána
19 P	Vilhelmina
20 Szo	Friderika
21 V	Máté, Mirella
22 H	Móric
23 K	Tekla
24 Sz	Gellért, Mercédesz
25 Cs	Eufrozina, Kende
26 P	Jusztina
27 Szo	Adalbert
28 V	Vencel
29 H	Mihály
30 K	Jeromos

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus: September 8., hétfő: Kisboldogasszony. September 12., péntek: Szűz Mária neve napja. September 14., vasárnap: Szent Kereszt felmagasztalása. September 21., vasárnap: Szent Máté apostol. September 24., szerda: Szent Gellért. September 29., hétfő: Szent Mihály, Gábor, Rafael főangyalok **Protestáns:** September 28., vasárnap: Őszi hálaadás ünnepe (unit.) **Ortodox:** September 1., hétfő: Az egyházi év kezdete. September 8., héftő: Szűz Mária születése. September 14., vasárnap: A Szent kereszt felmagasztalása **Izraelita:** September 14-15.: Újév, Ros HáSáná. September 16., Böjtnap. September 23.: Jom Kippur. September 28.-október 4.: Szukot, a sátrak ünnepe.

JELES NAPOK. September 1.: A II. VILÁGHÁBORÚ EMLÉKÉRE világszerte ezen a napon emlékeznek meg a II. világháború kitöréséről. September 7.: BÁNYÁSZNAP MAGYARORSZÁGON 1950 óta a bányászok september első vasárnapján ünneplik. 1991 óta a hivatalos bányásznap december 4-e, Szent Borbála, a bányászok védőszentjének napja. September 8.: AZ ÍRÁSTUDATLANSÁG ELLENI KÜZDELEM NEMZETKÖZI NAPJA AZ UNESCO 1965-ben összehívott világkongresszusán úgy döntött, hogy e napot minden évben az írástudatlanság elleni küzdelemnek szenteli. September 18.: A ROKKANTAK NAPJA 1981-ben a Rokkantak Nemzetközi Éve eseményeinek szervezésére létrejött magyar szervezőbizottság kezdeményezte. September 21.: A MAGYAR DRÁMA NAPJA A Magyar Írók Szövetségének kezdeményezésére 1984 óta ünneplik, Madách Imre Az ember tragédiája c. darabjának ősbemutatója napjának tiszteletére. September 22.: TAKARÍTÁSI VILÁGNAP/KÖRNYEZETVÉDELEM 1992-ben az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) meghirdette a Takarítási Világnapot. Jelszava: "Gondolkodj világméretekben és cselekedj otthon". September 28.: A FEHÉR KENDŐ NAPJA 1993-ban a grúz nők a maguk eszközeivel vették fel a küzdelmet a háború ellen: fehér kendőben tüntettek, amely azóta a béke és a fegyverszünet kifejezője lett. Magyarország már az első évben, 1994-ben csatlakozott a megmozduláshoz.

OKTÓBER

Nap	Névnap
1 Sz	Malvin
2 Cs	Petra
3 P	Helga
4 Szo	Ferenc
5 V	Aurél
6 H	Brúnó, Renáta
7 K	Amália
8 Sz	Koppány
9 Cs	Dénes
10 P	Gedeon
11 Szo	Brigitta, Gitta
12 V	Miksa
13 H	Kálmán, Ede
14 K	Helén
15 Sz	Teréz
16 Cs	Gál
17 P	Hedvig
18 Szo	Lukács
19 V	Nándor
20 H	Vendel
21 K	Orsolya
22 Sz	Előd
23 Cs	**Nemzeti ünnep,** Gyöngyi
24 P	Salamon
25 Szo	Blanka, Bianka
26 V	Dömötör
27 H	Szabina
28 K	Simon, Szimonetta
29 Sz	Nárcisz
30 Cs	Alfonz
31 P	Farkas

VALLÁSI ÜNNEPEK: Római katolikus: Október 8. szerda: Magyarok nagyasszonya. Október 18., szombat: Szent Lukács evangélista. Október 28., kedd: Szent Simon és Júdás Tádé apostolok **Protestáns:** Október 31., péntek: Reformáció ünnepe **Ortodox:** Október 1., szerda: Szentséges Istenszülő oltalma. Október 23., csütörtök: Szent Jakab apostol, az Úr testvére. Október 26., vasárnap: Szent Demeter vértanú. **Izraelita:** Szeptember 28.-október 4., Szukot, a sátrak ünnepe. Október 5.: S'mini áceresz. Október 6.: Szimchát Tórá

JELES NAPOK. Október 1.: ZENEI VILÁGNAP. Az UNESCO Nemzetközi Tanácsának kezdeményezéseként 1975 óta ünnepeljük. AZ IDŐSEK VILÁGNAPJA. Az ENSZ-közgyűlés értelmében 1991 óta minden évben világszerte megemlékeznek az idősekről. Október 5.: AZ ÁLLATOK VILÁGNAPJA. Az Állatok Világnapját 1991 óta tartják Magyarországon. Október 9.: POSTAI VILÁGNAP 1874. október 9-én alapították az Általános Postaegyesületet (utóbb Egyetemes Postaegyesület), amely a nemzetközi postaszolgálat összehangolása, továbbfejlesztése érdekében jött létre. A 22 alapító ország között volt Magyarország is. Október 16.: ÉLELMEZÉSI VILÁGNAP. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, a FAO Rómában ülésező konferenciája magyar határozati javaslata alapján nyilvánította világnappá. Az éhínség elleni harc napja egybeesik a FAO megalakításának évfordulójával. Október 30.: TAKARÉKOSSÁGI VILÁGNAP. A világ takarékpénztárainak 1924-ben tartott első kongresszusa határozata alapján minden év októberének utolsó munkanapján tartják világszerte.

NOVEMBER

Nap	Névnap
1 Szo	Marianna
2 V	Achilles
3 H	Győző
4 K	Károly
5 Sz	Imre
6 Cs	Lénárd
7 P	Rezső
8 Szo	Zsombor
9 V	Tivadar
10 H	Réka
11 K	Márton
12 Sz	Jónás, Renátó
13 Cs	Szilvia
14 P	Aliz
15 Szo	Albert, Lipót
16 V	Ödön
17 H	Hortenzia, Gergő
18 K	Jenő
19 Sz	Erzsébet, Zsóka
20 Cs	Jolán
21 P	Olivér
22 Szo	Cecília
23 V	Kelemen, Klementina
24 H	Emma
25 K	Katalin, Katinka
26 Sz	Virág
27 Cs	Virgil
28 P	Stefánia
29 Szo	Taksony
30 V	András, Andor

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus. November 1., szombat: Mindenszentek. November 5., szerda: Szent Imre herceg. November 9., vasárnap: Laterani bazilika felszentelése. November 19., szerda: Árpádházi Szent Erzsébet. November 23., vasárnap: Krisztus Király. November 30., vasárnap: Advent első vasárnapja. Szent András apostol. **Protestáns:** November 16., vasárnap: Dávid Ferenc halálának évfordulója (unit.) November 30., vasárnap: Advent első vasárnapja. **Ortodox:** November 8., szombat: Szent Mihály arkangyal és a többi Testnélküli Hatalmak. November 21., péntek: Szűz Mária bevezetése a templomba.

JELES NAPOK. November 12.: MINŐSÉGÜGYI VILÁGNAP. Az Európai Minőségügyi Szervezet (EQO) 1992. november 12-re hirdette meg az első minőségügyi világnapot. A magyar kormány már az első évben csatlakozott az EQO felhívásához, mellyel a szervezet a minőség iránti elkötelezettség fontosságára kívánja felhívni a figyelmet. November 17.: FÜSTMENTES NAP. Az Egészségügyi Világszervezet kezdeményezte. A nap különböző rendezvényein azt hangsúlyozzák, hogy a dohányosoknak nincs joguk ártani nem dohányzó embertársaiknak. November 20.: AZ IFJÚ ZENEBARÁTOK VILÁGNAPJA. Az Ifjú Zenebarátok Nemzetközi Szövetsége 1968 tavaszán Lisszabonban tartott kongresszusának döntése nyomán 1968 óta ünneplik. November 22.: A MAGYAR KÖZOKTATÁS NAPJA. A Pedagógusok Szakszervezete kezdeményezte 1991-ben a magyar közoktatás helyzetének, gondjainak bemutatására, valós társadalmi megítélésének elősegítése, a közös cselekvés kialakításának céljából. November 27.: A VÉRADÓK NAPJA. A Magyar Vöröskereszt 1987-ben javasolta, hogy 1988-tól legyen a Véradók Napja, emlékezve arra, hogy először 1954. november 27-én adományoztak kitüntetéseket a sokszoros véradóknak.

DECEMBER

Nap	Névnap
1 H	Elza
2 K	Melinda, Vivien
3 Sz	Ferenc, Olívia
4 Cs	Borbála, Barbara
5 P	Vilma
6 Szo	Miklós
7 V	Ambrus
8 H	Mária
9 K	Natália
10 Sz	Judit
11 Cs	Árpád
12 P	Gabriella
13 Szo	Luca, Otília
14 V	Szilárda
15 H	Valér
16 K	Etelka, Aletta
17 Sz	Lázár, Olimpia
18 Cs	Auguszta
19 P	Viola
20 Szo	Teofil
21 V	Tamás
22 H	Zénó
23 K	Viktória
24 Sz	Ádám, Éva
25 Cs	**Karácsony,** Eugénia
26 P	**Karácsony,** István
27 Szo	János
28 V	Kamilla
29 H	Tamás, Tamara
30 K	Dávid
31 Sz	Szilveszter

VALLÁSI ÜNNEPEK. Római katolikus. December 8., hétfő: Szűz Mária szeplőtelen fogantatása. December 25., csütörtök: Urunk születése, Karácsony. December 26., péntek: Szent István első vértanú. December 27., szombat: Szent János apostol és evangélista. December 28., vasárnap: A Szent Család ünnepe. **Protestáns:** December 25., csütörtök: Karácsony első napja. December 26., péntek: Karácsony második napja. **Ortodox:** December 6., szombat: Csodatevő Szent Miklós myrai püspök. December 12., péntek: Csodatevő Szent Szpyridon. December 24., szerda: Karácsony előünnepe. December 25., csütörtök: Az Úr születése, Karácsony. December 26., péntek: Szentséges istenszülő főünnepe. Karácsony másodnapja. December 27., szombat: Szent István apostol, archidiakónus, első vértanú. Karácsony harmadnapja. **Izraelita:** December 6-13.: Chanukka. December 20.: Tévét 10-ei böjtnap.

JELES NAPOK. December 1.: AIDS ELLENI VILÁGNAP. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 1988-ban nyilvánította világnappá. A BÉKÉÉRT BEBÖRTÖNZÖTTEK NEMZETKÖZI NAPJA. A világ békemozgalmainak aktivistái minden év december 1-jén tiltakoznak az igazságtalanul bebörtönzöttek szabadon bocsátásáért. December 3.: A FOGYATÉKOS EMBEREK NEMZETKÖZI NAPJA. Az ENSZ kezdeményezte, hogy felhívja a figyelmet a betegség, baleset vagy katasztrófa következtében fogyatékossá válók problémáira. December 10.: AZ EMBERI JOGOK NAPJA 1948. December 10-én az ENSZ-közgyűlésen elfogadták az emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozatot. Ennek emlékére az 1950. december 4-i ENSZ-közgyűlés nyilvánította világnappá.

ÉDESANYÁM RÓZSAFÁJA

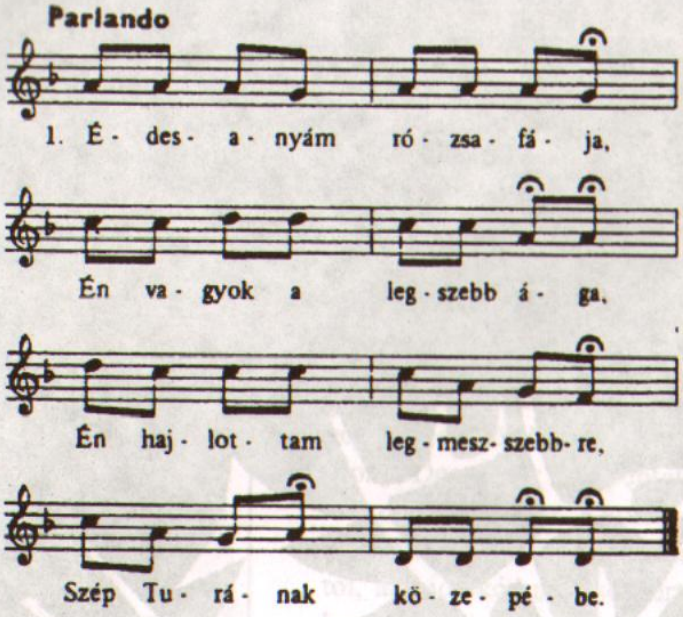

2. Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hajlottam soha,
Ráhajlanék, de már késő,
Hull a szememből a könnyű.

3. Mindenkinek azt ajánlom
Szerelemnél jobb az álom,
Mer az álom nyugadalom,
A szerelem szívfájdalom.

Mester Józsefné sz. Tóth Erzsébet
(*1909. TURA)

Kartal: szövegváltozat

Azt gondolod, hogy én bánom,
Hogy te tőled el kell válnom,
Én előttem az csak álom,
Van még legény a világon.

TÚL A TISZÁN MANDULAFA VIRÁGZIK

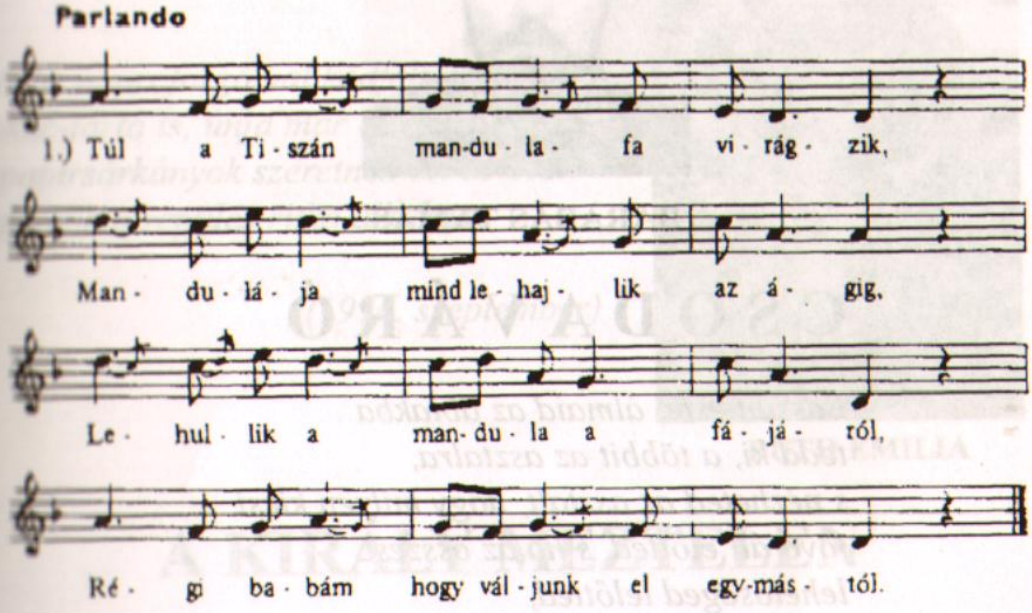

2. Túl a Tiszán learatták az árpát,
Elvágták a bús gerlice bal szárnyát,
Bús gerlice búsul a szárnya után,
Én is búsulok a szeretőm után.

Magyar Andrásné sz. Csóré Piroska
(*1928. KARTAL)

BARABÁS TAMÁS

CSODAVÁRÓ

Lassan este, álmaid az ablakba
tedd ki, a többit az asztalra,
s nézheted az asztalt, hogy milyen kicsi
jövő áll előtted, s ha az összes
lehetőséged lelőtted,
dobjad magad hanyatt az ágyra,
s jöjjenek menetrendszerint a könnyek;
aztán ugorj a kinti neszekre,
és bámuld sóváran a sóson úszó
másik száz hajót, ahogy
szívhez keresnek szíveket;
s gondold el: hátha rádtalálnak,
s kinéznek, szívedből
milyen az élet?
olyan-e, amilyet
régen ígértek?
Utána hosszan integetsz majd,
amolyan tettetett tetterő ez;
de nézd!, hogy mos el annyi szépet a sorsunk!
Azért a csizmád emeld ki a sárból,
s állítsd vissza a függöny elé!

Barabás Tamás

BEZZEG

Görbe napraforgóival ködfalnak dőlsz,
kukac-járta is, únja már az alma...
a papírsárkányok szeretnék ezt az őszt:
legszebb a repülés ritka alkalma.

(1996. szeptember)

BÚTH EMILIA

A KIRÁLY MEZTELEN

Majd úgy írok róla,
hogy nem írok róla.

A mesebeli takácslegények
szőtték így a semmiből kelmét.
A mesebeli szabócskák szabták,
varrták így a semmiből palástot.

Leláncolt karon, lábon
visszafojtott mozdulattal
az ablak síkjában állok,
lélegzettelen.

Az üveg elhomályosul,
Maszatos lesz.
Betörik.

Örökkétlen örökig így,
mozdulatlanul,
lélegzettelen,
pedig
a király...

SZOMSZÉDOLÓ

Kemencét fűtsön, kenyeret süssön,
váltson be néhány ígéretet;
verset írjon, írjon levelet.
Bontsa ki az elfüggönyözött tükröt.
Lássa, én se tudok más trükköt
tavasz-várni:
elbabrálni
verandán kitelelt, megnyúlt
muskátlik álmai közt –,
lehullt már minden hó.
De menjek,
szomszédasszony,
körmömre ég a szó!

'96

SZIGET

Nincs olyan,
hogy egy sziget lakatlan;
rágondolásoddal belakod.
Északra-Délre, ahogy felpattan,
tengerre néz ablakod.
Oda...

s tengerre
a küszöb, ahol csónak-
várni (szigetlakó) szemközt ülsz.
Akire gondolsz, létezik; szólhatsz
vele – nem vagy egyedül
soha.

'96

Búth Emilia

RÍM KERESŐ (Ködbe menő)

KARTALI DEÁK MIHÁLY

Koppan a télben
a jég a hideg.
Lobban a lángban,
a tűz a meleg.

Lobban a láng,
a tűz, jó meleg.
Íme a tél már
nem oly hideg.

Ülve a tűznél,
el-el merengsz.
Várva a hajnalt,
im már dereng.

Itt van a hajnal,
a tavaszra vár.
Egyre csak langyabb
a tavaszi táj.

Tavasz ha ébred,
ébred a táj.
Egyre csak langyabb
a napsugár.

Perzsel a nappal,
és éget a táj.
Érzem már izzadva,
itt van a nyár.

Nyárból majd lassan
az őszbe megyek.
Jönnek a felhők,
s a ködbe veszek.

Kartal, 1986. XI 28.
KDM

Tizenkét kőműves és az asszony története

(Arany János nyomán)

Tizenkét kőműves
a várat felépíté,
egynek feleségét
abba beépíté.

Volt még egy kőműves,
véle tizenhárom,
aki nem dolgozott
éppen Dévaváron.

Hanem éppen ő volt
nagyobb küldetésben,
ha Dévavár elkészül,
új várat építsen.

Új vár, ha épülne,
kell majd anyag bőven,
megrakni a falat
sok-sok darab kővel.

Hogy már készülőn volt
magas Dévavára,
dúskáltak a mészben,
de nem volt pénz piára.

Mondja épp' Kelemen:
– adjunk el hát meszet!
Szomszéd várnak ura
éppen meszet keres!

Kap a sok kőműves
íme, az alkalmon,
eladják a meszet
jó korán, hajnalon.

Szállítják a meszet
szomszéd vár urának.
Magas Dévavárról
szomszéd vár fokára.

Éppen akkor jőve
a szép Kelemenné,
látja, hogy mit csinál
tizenkét himpellér.

Tizenkét kőműves,
mind be voltak rúgva,-
a fal, amit felraktak,
jól félre volt húzva.

Amit ők fölraktak,
éjjel mind ledülött,
amit másnap raktak,
az is mind ledülött.

Bizony bedülne az
ma is, ha úgy raknák,
kötőanyag nélkül,
részegen és bambán.

De ezt Kelemenné
bizony nem állhatta,
kereste hát menten:
- Hol a házigazda?

Tizenkét kőműves akkor
mind megijedt,-
hát ez a szép asszony
vajjon hová siet?

Felsóhajt Kelemen,:
jaj, csak baj ne legyen!
nehogy az asszonya
árulójuk legyen!

Elkapták az asszonyt,
mindjárt vérét vették.
Csontját összetörték,
habarcsba keverték.

Ezzel a habarccsal
készült Déva vára!
Tizenkét kőműves
fütyül a világra.

Tizenkét kőműves
fütyül a világra...

K. Deák Mihály

Susan Winston
(GELENCSÉR ZSUZSA)

SEGÍTŐ SZELLEMEK

(Fantasztikus regény)

1. rész

KÖDFÁTYOL A BOYNGEN

A repülőgép utasai pánikszerűen süppedtek az ülések alá, és hangos sikoltások közepette kétségbeesetten meresztgették szemüket a rájuk irányuló pisztolyok csövére.

Négy terrorista tartotta hatalmában a gép utasait és személyzetét. Ralf éppen egy kisfiú karját szorongatva szólalt meg.

- Pofa be mindenkinek! Különben kinyírom a srácot! Világos? – és hogy ennek nyomatékát is adja, a fiú fejéhez szegezte a pisztoly csövét.

- Aki megmoccan, szintén halott! – szólalt meg Dév az utastér másik végén, egy fiatal lányt túszként tartva maga előtt.

- Engedjék el a gyereket! – ugrott fel a helyéről egy középkorú férfi, aki a 9 éves Krisztián édesapja volt.

- Inkább engem nyírjon ki, de ne bántsa a fiamat! Kérem... – nézett könyörgő tekintettel a vadorzó külsejű fiatal terroristára, aki minden gondolkodás nélkül rálőtt a férfire. Még egy arcizma sem rándult. A repülőgép viszont megremegett, a férfi nesztelenül csuklott össze, és nem mozdult többé.

Ralf hangos káromkodása törte meg a vészjósló csöndet.

- A rohadt életbe! Nem voltam elég világos? Esetleg akar még pofázni valaki? – közben jobbra-balra hadonászni kezdett a kezében lévő pisztollyal.

Szalvatore atya lejjebb csúszott a székében, majd gyors mozdulatokkal dobálni kezdte magára a keresztet, miközben halkan és rendületlenül mormolta a Miatyánkot. A rémülettől szinte felakadt szemekkel pásztázta a gép mennyezetét, mintha csodára várna az istenhez közelálló úton.

Ezalatt a másik két terrorista megszállta a pilótafülkét.

Szalvatore atya már ki tudja hányadik imájánál tartott, amikor észrevette a szellőző berendezésen keresztül áramló ködfoltot, amely szűnni nem akaróan tört be a fedélzetre. Félelmében egyre lejjebb csúszott az ülésen, és egyre gyorsabban hadarta imáit, miközben a rózsafüzér már pattanásig feszült csontos ujjai között.

Nem birta tovább, és felkiáltott.

- Istenem! Könyörülj a szegény halandón! Kérlek térítsd jó útra eltévedt bárányaidat!

- Pofa be! Ez a szentatyákra is vonatkozik! – ordította el magát Ralf.

Szalvatore atya mellett halkan megszólalt egy idős úr.

- Jobb ha most nem pattog, szentatyám! Különben meghívó nélkül kerül a menyországba. Ezek nem viccelnek.

- Szalvatore atya belátta, hogy nincs értelme a jó útra való térítgetésnek, így ismét a rózsafüzért kezdte el morzsolgatni.

A ködoszlop lassan gomolyogni, és terebélyesedni kezdett, majd amikor teljesen belepte az utasteret, vékony takaróként ereszkedett az utasok feje fölé. Az utasok a látványtól szinte pánikba estek, de amikor a ködtakaró mozdulatlanságba dermedt, egy csapásra kellemes megnyugvást éreztek, és szótlanul figyelték a jelenséget. Néhány perc múlva egy szelíd, játékos férfihang törte meg a nyugalmas csendet.

- Na fiúk, akkor most én jövök! Most lőj, te balfácán! – kiáltott egy misztikusnak tűnő hang Ralfra.

- Ez meg mi az isten? – álmélkodott Ralf, és mozdulni akart, de nem tudott. Ijedtében meghúzta a ravaszt pisztolyán, amit még most is maga elé tartva felejtett, miután lelőtte a szerencsétlen férfit, akit a fia potyogó könnyeivel siratott, és rémületében moccanni sem mert Ralf karmai között. A pisztoly eldördült, de abban a pillanatban a ködfátyolról visszavágódó golyó Ralf fülét találta el.

- A büdös francba! Mi folyik itt? – ordítozott Ralf, miközben sajgó fülét próbálta pátyolgatni, majd folytatta.

- Mi a fene ez az izé? – nézett farkasszemet a túloldalon álló férfival.

- Dév! Te marha! Csinálj már valamit!

- Most mi a fenét bámulsz? – Ordította vissza Dév. – Mégis, mit csináljak? – nyüszítette Dév. Ralf! Azt hiszem itt nagy baj van! – dadogta tovább, mialatt vészjósló félelem kezdett úrrá lenni egész testében.

- Ne nyöszörögj már, mint egy nyavalyás vénasszony! – Ralf egyre inkább kezdett begorombulni.

- Na! mi lesz már te marha!

- Ralf! Nem működik a fegyverem! – visított Dév.

- Na nem! Ekkora ökröt én még életemben nem láttam, – morogta maga elé Ralf, majd ismét meghúzta a ravaszt, de ez esetben Dév bal fülét találta el a golyó. Dév felüvöltött.

- Bediliztél, Ralf? Engem nézel te céltáblának, te idióta?

Ralf kezdett zavart lenni, hiszen nem tudta elképzelni, hogyan találhatta el a golyó Dévet, mikor nem is őt vette célba. A két megzavarodott ember vitáját ismét a misztikus hang szakította félbe.

- Nos fiúk? Van még kedvetek játszadozni?

- Hörbi! Vedd kezelésbe a másik jómadarat! – ezalatt a ködfátyol gomolyogva kettévált, egyik fele Dévet nyalábolta körbe, a másik fele Ralfot tette ártalmatlanná. A két tusz szabadon igyekezett a helyére, az utasok pedig izgatottan figyelték a további fejleményeket.

- Így megfelel, Hörbi? – kérdezte Harold szellem a barátjától, miközben ártalmatlanná tette Dévet is, méghozzá úgy, hogy pillanatok alatt kötelékek szegezték le a mellette levő ülésre. Harold Dév pisztolyát elkobozta, és a vele szemben ülő utas kezébe nyomta.

- Jól vigyázzon a madárkákra! – mondta, majd elégedetten hömpölygött Hörbi felé.

- Harold! – szólalt meg Hörbi lágyan. – A pilótafülkében is találsz még két hi-

ét, nem vadásznád le őket?

- Várj meg pajtás! – és már gomolygott is az ajtó felé. Az utasok szájtátva néztek Harold után, amint az ajtórésen hosszú lapos csík alakjában szép lassan eltűnik a szemük elől. A két kapitányt és a rádióst megkötözve találta a fülke hátsó részében. A gengszterurak pedig a pilótaüléseken fityegtek, és éppen a rádión közölték a toronnyal követeléseiket. Harold nagyon haragra gerjedt ekkora pofátlanságtól, és gondolta, nem árt nekik se egy kis lecke.

Harold nem sokat teketóriázott, kétfelé kúszva körbenyalábolta a betolakodókat, majd fantasztikus erővel egymáshoz verte a két gengsztert, végül erejét fitogtatva egyenként vagdosta az ajtóhoz mindkettőt.

A két akasztófavirág hangosan felnyögött, majd ájultan csusszant a gép padlójára. Csodálkozásra nem igen maradt idejük, mert gyorsan dolgozta meg mindkettőt Harold.

A két pilóta ugyancsak nem tudta mire vélni a dolgot, hogy két ködfolttal belepett embert látnak röpködni a levegőben. Ez teljesen elbűvölte őket. Még azt sem vették észre, hogy a kötelékeik lecsúsztak róluk, csak a ködfoltot bámulták, ahogyan hömpölyög körülöttük.

- Na mi lesz uraim? Talán a gépet is nekem kell földre tenni? szólalt meg Hörbi szelíden, majd kis kör alakba gömbölyödve, majd lapos formát öltve csusszant ki az ajtórés alatt.

Az utasokat ezalatt Harold kellemesen elszórakoztatta. Különféle alakzatokat formált magából, és a szivárvány összes színét felhasználva bohóckodott az ámuló közönségnek. A jelenséget különösen az apró gyerekek élvezték igazán. Harold még incselkedett is velük, oly módon, hogy kúszva körbenyalábolta őket, azok pedig próbálták megtapintani azt a szép valamit, ami ámulatba ejtette mindannyiukat.

Sajnos ez nem ment nekik, mivel minduntalan keresztülnyúltak azon a csodálatos valamin, de azért szívesen játszadoztak vele.

Harold sem tétlenkedett, míg Hörbi a pilótafülkében takarította ki a szemetet. Ő ezalatt a lelőtt férfit segítette vissza a túlvilágról. Csodálatos fénnyel árasztotta el a mozdulatlan testet, majd mindenki szemeláttára emelkedni kezdett a férfi mellkasából a golyó, amely néhány centiméterre a testtől földre pottyant, és vértől szennyezetten gurult végig az ülések alatt. Ez idő alatt a férfi testéről eltűnt a seb, és csak az átlyukasztott zakón lehetett gyanítani a golyó nyomait. A test lassan megmozdult, és mint aki legszebb álmából ébredt, csodálkozva ült fel a padlón.

- Te jó ég! Hogy kerültem én a padlóra? Tekintetét körbehordozta az ámuló utasokon, majd feltápászkodva indult az ülés felé.

- Mi a csudát bámulnak rajtam? – kérdezte most már gyanakvóan. Ahogy az ülésrorok között lassan végighaladt, szinte minden mellette lévő utas megtapogatta, hogy valóban él-e?

- De kérem! Mit jelentsen ez? – nézett körbe riadtan, majd mikor a helyére ért, belehuppant az ülésbe, és ekkor a fia ugrott a nyakába.

- Papa, te élsz? – kiáltott fel a gyerek boldogan, és egy könnycsepp gördült végig az arcán. Tekintete a gomolygó világoszöld ködöt kereste, majd hangosan felkiáltott: – Köszönöm Neked, Harold! Köszönöm, akárki is vagy, de nagyon jó szellem vagy!

Harold közelebb kúszott a fiúhoz, majd többféle színben tüntette fel magát, és

átnyalábolva a fiú testét, óvatosan a levegőbe emelte, és lassú hintáztatással lebegtetni kezdte, közben lágy hangon megszólalt:

- Lehet, hogy én jó szellem vagyok, te viszont, Krisztián nagyon bátor legényke vagy, és a szíved is a helyén van. Talán ezért is segítettünk. Ilyen bátor és melegszívű legényekre még szükség van a földön. Elhallgatott, majd óvatosan visszatette a fiút az ülésre.

- Ugye, még találkozunk? – kérdezte Krisztián kíváncsian.

- Azt hiszem ez lehetetlen – válaszolt Harold, és egy pillanatra megmutatta a fiúnak fátyolos arcát. Krisztián olyan angyali, mosolygós arcot látott, amilyen csak a tündérmesékben létezhet.

- Milyen szép vagy! – csúszott ki Krisztián száján a csodálat.

Harold ismét egy alaktalan, gomolygó ködfátyollá vált, majd irányt változtatva Hörbi felé kúszott, aki nem vesztegette idejét, hanem gúzsba kötözgette mind a négy rablópandúrt, és mint aki jól végezte dolgát, hangos nevetésbe tört ki, végignézve a jómadarakon.

- Hát kellett ez nektek, tökfejek? Remélem elment a kedvetek a további lövöldözésektől! – Majd még hangosabban kezdett nevetni, végül elhalkult nevetéssel hömpölygött végig az üléssorok között, és közben Harolddal együtt lassan kiszivárogtak a repülőgépből ott, ahol bejöttek. Krisztián hangosan felkiáltott: Harold, ne menj el! – majd halkan szipogni kezdett. Tekintete szüleit kereste, akik békésen és megnyugodva ölelték át Krisztián vállát. A gyerek, aki majdnem áldozattá vált édesapjával együtt, most békés szundításba kezdett. Arcára csöppnyi mosoly szállt, amely elárulta, hogy most biztosan tündérmesékről álmodik. Eközben Harold és Hörbi már messze járt valahol a végtelenben, ahol segíteni kellett a bajbajutottaknak.

Harold végzetes döntése

2. rész

Verőfényes napsütés, kellemes, meleg nyári nap volt New-York városa fölött. Krisztián épp az iskolából hazatérve mesélte barátainak hihetetlennek tűnő repülős kalandját. – Tudom, hogy nem hisztek nekem, de higgyétek el! Apa és anya is bizonyítani tudja, hogy igazat mondok!

- Ah! Eredj a fenébe, Krisztián! Kinőttünk már mi az ilyesfajta mesékből! Jó lenne, ha nem álmodoznál annyit, mert még a tanulás rovására mehet! Különben sem állsz jól matekból. Inkább azzal kellene foglalkoznod. – piszkálta Sam barátja Krisztiánt.

- Bár csak itt lenne Harold, akkor majd elhinnétek! De meglátjátok, egyszer majd mégis eljön hozzám, és akkor nézhettek! – dühöngött Krisztián, görcsösen ragaszkodva igazához.

Sam és John legyintéssel hagyták rá a dolgot, és csendesen eloldalogtak hazafelé, mivel Krisztián megállt a házuk előtt.

Szép, kertes családi ház volt, ahol Krisztián lakott a szüleivel. A ház előtt pompás virágoskert ékeskedett, és aki csak elhaladt a ház előtt, megcsodálta a rózsákat, beszippantva kellemes illatukat. Krisztián mérgében belerúgott a járda széléhez legközelebb álló rózsabokorba, amit rögtön meg is bánt, hiszen a bokazokni és a rövidnadrág között nem kímélték csupasz lábszárait a védekező tüskék.

- A francba! Még ez is! – nyüszített Krisztián, majd folytatta útját az ajtó felé.

- Csók, anya! Mi a mai menü? Olyan éhes vagyok! – kiabál a konyha felé. A kérdést nem követte válasz, így táskáját egy felborult székre dobva ballagott a konyhába. Ami a szeme elé tárult, nagyon megdöbbentette. Az összes konyhafelszerelés a földön hevert, és ahogy beljebb akart menni, megbotlott valamiben. Hirtelen felsikoltott, és szája elé szorította két tenyerét.

- Anya! – ugrott az ajtó mögül kikandikáló lábak felé. Édesanyja a földön hevert, és teljesen élettelennek tűnt. Kék-zöld foltok látszottak arcán, kezén és lábain, melyek szemmel láthatóan ütések nyomai voltak. Az orrából vércseppek gördültek a márványpadlóra, a halántékát vérfoltok tarkították, amely a kusza, szőkésbarna hajszálakat sötétre festette.

Krisz rémülten rohant a hallban található telefonhoz. Felkapta, és a mentőket kérte. A vonal azonban süket volt. A vezetéket eltépték. Kétségbeesetten rohangászott a feltúrt lakásban, majd apja dolgozószobájába rontott be, ahol még nagyobb felfordulás tárult a szeme elé.

- Apa! Apa! – kiáltotta rémülten, de apját sehol sem találta. Kirohant a házból, és pánikszerűen rontott be a szomszédba.

- Sam! Sam! Itt vagy? – kiáltotta barátja nevét, míg végre megakadt a szeme az asztalkán heverő telefonon. Felkapta és tárcsázott. Sam megjelent a hallban, és bamba képet vágva kérdezte: – Mi van? Ég a ház?

Krisz nem törődött barátjával. Kérem szépen gyorsan a mentőt! Mikor dadogva és rémülten bemondta a címet, lecsapta a telefont, majd kirontott az ajtón, Samra fittyet sem hányva.

Sam láthatóan ideges lett, és megpróbálta utolérni barátját. Krisz berontott a konyhába, szinte még szét se nézett, csak anyját kereste a padlón.

- Hé! Fiatalúr! Így kell hazajönni? – kérdezte fiát csodálkozó tekintettel Barbara.

Krisz szinte kővé meredve állt meg a konyhaajtónál, oly hirtelen, hogy még csúszott is néhány centit a márványpadlón.

Szinte anyja alakja előtt fékezett, és majd elájult a meglepetéstől. Hatalmasra tágult szemeket meresztve pásztázta anyja alakját, és döbbenten vette tudomásul, hogy egy karcolás sincs rajta. Teljesen makkegészséges, és szebb, mint valaha. Krisztián megtapogatta anyja kezét, majd még mindig bódultan dadogta:

- Anya! De hiszen az előbb még... Ekkor hirtelen felbődült a sziréna hangja, és néhány pillanat múlva egy hordággyal két mentős rontott a házba.

- Ki a sérült? – kérdezte a magasabbik, Barbarára szegezve tekintetét. Barbara a meglepetéstől szólni sem tudott, amikor Sam kiáltozása hallatszott.

- Krisz! Krisztián! Mi ütött beléd? – majd berontott az ajtón és némán bámult a jelenlévőkre.

- Ki az ördög hívta magukat? – kérdezte döbbenten Barbara.

- A kedves fia, asszonyom! – válaszolt felháborodottan a magas, dörmögő hangú mentős.

- Krisztián! – nézett a fiára Barbara – ez már megint miféle trükk?

- Na de anya! Te tényleg rossz bőrben hevertél itt az ajtó mögött! – mutatott Krisz arra a helyre, ahol anyját elterülve látta.

- Ugyan már! Beszélsz badarságokat! Hát úgy nézek én ki, mint aki sebesült?

- Nem, most nem! Nem is értem – dadogta Krisztián, majd mint aki bűntuda-

tot érez, lassan megpróbált lelécelni, de Barbara megragadta a karját és maga felé húzta.

- Mondd csak Krisz, jól vagy? – kérdezte aggódva Barbara, majd fia homlokára tette a tenyerét.

- Nincs semmi bajom! Anya, hidd már el, hogy láttalak sebesülten, és a lakás is feje tetején állt még néhány perccel ezelőtt.

- Asszonyom! Nézesse meg a fiát a háziorvosukkal. Azt hiszem, nem árt, ha pihen néhány napot. Ezenfelül legyen szíves, írja alá a számlát.

- Ó, hogyne! Persze! És elnézésüket kérem, de valami félreértés lehet az egész!

A mentősök elvonultak, Barbara pedig vallatóra fogta Krisztiánt. Sam szájtátva hallgatta barátja bizonygatásait, és egyre inkább az volt az érzése, hogy Krisz meghibbant. Barbara viszont nem kételkedett fia szavahihetőségében, mivel eszébe jutott, hogy semmi sem lehetetlen, hiszen tanúja volt már egy csodának. Felállt és elindult Michael dolgozószobája felé.

- Anya, ne menj fel! Apa ugyanis eltűnt – szólalt meg Krisz. Barbara döbbenten fordult vissza a lépcső aljáról. Ezt miből gondolod? – nézett kérdőn a fiára.

- Abból, hogy jártam fent, az ő szobájában is felfordulás volt, és apát sem találtam.

Barbarán a hideg futkározott a felismeréstől, mert sejtette, hogy egyszer még baja eshet a férjének. Ugyanis fontos találmányon dolgozott, amit sokan szerettek volna megkaparintani. Felötlött benne is a gyanú, hogy elrabolták a férjét.

Fölrohant a dolgozószobába, és körüljártatta tekintetét minden zeg-zugon. Dulakodásnak nyoma sem volt. Viszont tudta, hogy amit a férjétől akartak, nem tudják megszerezni, mert Michael, óvatos ember lévén, nem tartotta otthon az összes dokumentumot, csak azt a részét, amin dolgozott. Tehát nem találták meg, amit kerestek, különben nem vitték volna el Michaelt, gondolkodott hangosan Barbara, maga elé bámulva. Michael megfogadta, hogy élete árán sem engedi illetéktelen kezekbe kerülni egész élete munkáját.

Barbara visszament a gyerekekhez, akik éppen hangos vitába kerekedtek, hiszen Sam nem értett egy szót sem az egészből. Nem tudta eldönteni, vajon tényleg bedilizett risz, vagy csak ugratni akarja.

- Krisztián! emlékszel Haroldra? – kérdezte Barbara a lépcsőről lejövet.

- Hát persze! Én hülye! – csapott homlokára Krisztián, miközben olyat ugrott a helyéről, hogy Samet majdnem fellökte. Hogy ez előbb nem jutott eszembe! Ez csak az ő műve lehetett! De vajon hol van most? – nézett kérdőn az anyjára Krisz.

- Csak nem a szellemedre gondolsz, Krisz? – kérdezte bárgyú arckifejezéssel Sam.

- De igen, Sam! – válaszolt Barbara Krisztián helyett. Be kell vallanom, hogy valóban létezik Harold, hiszen én is találkoztam vele.

- Hát ez is megbuggyant – mormolta maga elé Sam.

- Anya! Arra gondolsz, amire én? – kérdezte csillogó szemekkel Krisz Barbarát.

- Azt hiszem igen, Krisz. Csak Harold lehetett az, akinek most talán én köszönhetem az életemet – jelentette ki Barbara.

- Na, én megyek! – szólalt meg Sam, és az ajtó felé somfordált, kételyek között gyötrődve.

- Na de Sam! Hát még most sem hiszel nekünk? – kérdezte Krisz kétségbeesve.

- De... de... de talán igen – dadogta Sam, és már el is tűnt az ajtón át.

- Mikor Barbara és Krisz egyedül maradtak, Barbara bejelentette Michael eltűnését a rendőrségen, majd idegesen látott munkához a konyhában. Krisztián a szobájában próbálta megnyugtatni magát egy videojátékkal, de nehezére esett, hiszen folyton az járt az eszében, hogy mi lehet az apjával.

Te jó ég! Harold, hol vagy, mikor szükségem lenne rád? – motyogta maga elé. Ledobta magát a heverőre, és lassan elszundikált. Nem sokat aludhatott, amikor olyan érzésre ébredt, mintha lebegne. Kinyitotta szemét, majd fordulni akart a másik oldalára, amikor észrevette, hogy valóban lebeg. Ekkor meglátta a körülötte ragyogó zöld fényt, amely nagyon jóleső nyugalmat árasztott számára. Élvezte a lebegést, és el kezdett kúszni a levegőben. Tetszett neki, hogy mindenféle pózban úgy lebeghet, ahogy jól esik neki.

- Harold! Tudom, hogy te vagy! Szólalj már meg! – biztatta Krisz rég nem látott barátját.

- Helló, fiatalúr! – szólalt meg az ismerős búgó hang.

- Harold! Te csináltad azt anyával? Ugye te voltál? Ki lehetett volna más? Hiszen te olyan jó vagy! Úgy örülök, hogy ismét látlak! Kérlek, segíts apát is megkeresni! Ugye megteszed? – kérlelte Krisz Haroldot. Harold szép lassan letette Krisztiánt az ágyára, majd megszólalt, miközben emberi alakra hömpölygött össze, de arcát nem mutatva, továbbra is egy áttetsző, ködös alak maradt. Leült Krisz mellé, és próbálta megnyugtatni. – Krisztián! Hörbi keresi édesapádat, és azt hiszem hamarosan meg is találja. Kérlek, nyugodj meg! Mindent megteszünk, hogy boldog légy.

Ebben a pillanatban vette észre Krisztián a ködfelhőt az ablaka előtt. Felugrott és kinyitotta az ablakot, hogy utat engedjen Hörbinek.

- Hé, öcskös! Azért még nem vagyok olyan öreg szellem, hogy ne tudjak beszaranni az ablakrésen! – morgolódott Hörbi. Krisztián elmosolyodott, majd megkérdezte: – Hé Harold! Ennek meg mi baja van?

- Kissé ingerült a barátunk, de majd kinövi, jegyezte meg Harold.

- Nos, Hörbi? Mit végeztél? – kérdezte Harold a társát.

- Hogy a fene enné meg az összes disznót! Én oda kevés vagyok. Te is csipkedhetnéd magad egy kicsit. Különben is úgy egyeztünk meg, hogy mindent együtt csinálunk! Vagy talán mindig én söpörjem ki a szemetet?

- Milyen szemétről beszélsz? És hol a papa? – kérdezte Krisz izgatottan.

- Megállj, öcskös! Ezt nem lehet elviselni. Megvan az öreged, de ezúttal egy kicsit nehezebb lesz visszaszerezni.

- Beszélj már, Hörbi! – unszolta Krisztián, és el kezdett csapkodni a levegőbe. Mivel Hörbi nem volt kézzelfogható, így nevetségesnek látszott a kapálódzása.

- Na, álljon meg a menet, öcsikém! Szabad így bántani az öregebbet? – morgolódott Hörbi, majd, hogy jelét adja rosszallásának, megragadta Kriszt és a levegőbe emelte.

- Elengedlek, öcskös, ha így hálálod meg a jó öreg Hörbi törekvéseit! – dorgálta tovább a meglepődött Kriszt.

- Oké! Jól van már! Engedj el, és ne haragudj! Te mindig ilyen morcos vagy? – kérdezte Krisz, miközben Hörbi óvatosan visszahelyezte a földre.

- Ne vesztegessétek az időtöket ilyen kicsinységekre! Nem gondolod Hörbi, hogy indulnunk kellene? – szólt közbe Harold.

- Hé, várjatok csak! Hát velem mi lesz? Veletek szeretnék menni!

- Mit gondolsz Hörbi, magunkkal vigyük? – kérdezte Harold a társát.

- Hogy is ne! Hogy ott is el kezdjen nekem kalimpálni! – vágta rá Hörbi.

- Hörbi ..., kérlek vigyetek magatokkal! – könyörgött Krisztián.

- Hát nem bánom. De ha bajom lesz veled, hazarepítelek. Megértetted? – zsörtölődött Hörbi.

- Akkor most dobd be a nagy mutatványt Harold, és induljunk.

Krisztián körül izzani kezdett a levegő, majd sárga színből átváltott zöldre, és addig ragyogott, míg Krisztián teljesen köddé vált. Végül elfehéredett mindhármuk színe, és az ablakon át távoztak. Ez csodálatos, Harold! Hiszen repülök! – kiáltotta Krisz, és nagy élvezettel lebegett a város felett. Milyen gyönyörű innen minden! Harold, most úgy szeretném Samet megleckéztetni! – jutott eszébe Krisznek a gondolat. – Arra még ráérsz! Most előbb az öreged, aztán nem bánom, bedobhatsz néhány trükköt! Csak arra vigyázz, szívbajt ne kapjon, mert akkor is nekem gyűlne meg a bajom – szólt Harold.

- Csak utánam, fiúk! Én tudom már a járást! Most semmi trükk! Meghúzódunk egyenlőre, és kivárjuk a legjobb pillanatot a támadásra.

Azzal Hörbi bekúszott a kulcslyukon, majd egy hosszú folyosón áthaladva megtorpant egy elhagyott pinceajtó előtt. – Csak óvatosan, fiúk! Egymás után surrantak át a pincébe vezető ajtón, majd mivel hangokat hallottak, óvatosan kúsztak át a több hektós hordók falán, ezzel leplezve ottlétüket.

Egy ajtó előtt fegyveres őr állt, éppen a körmeit piszkálgatta, amikor egy másik kilépett onnan. – Két szemed legyen a fogolyra, különben Carlos mindkettőnket kinyír! – figyelmeztette társát Jose.

- Oké! Bízd ide! Se ki, se be! Még egy hangyát sem engedek át az ajtón! – válaszolt, majd megtapogatta oldalán a zakóját, hogy meg van-e minden fegyver.

Úgy legyen! – válaszolta Jose, miközben távolodott a hordók felé, hogy szobájába jusson egy kis pihenésre.

Miután tiszta lett a levegő, Harold kifüstölgött a hordóból, majd felereszkedett a mennyezetre, és teljesen hozzásimulva kúszott az őr feje fölé, majd az ajtó fölötti falon szép lassan, óvatosan lekúszott az ajtórésig, és már el is tűnt a szobának éppen nem nevezhető dohos helyiségben.

Harold észrevette Michaelt, ahogyan egy székre kötözve, majdnem halálra kínozva, ájult állapotban volt.

- Te jó ég! Mit vétett ez a szegény? – méltatlankodott magában, miközben a priccsre fektette az ájult férfit, megszabadítva a kötelékeitől. Ezután nekifogott, hogy eltüntesse a súlyos sebeket Michael testéről. – Így nem láthatja Krisz az apját, mert megszakadna a szíve – motyogta tovább, majd egy csapásra rendbe szedte védencét olyannyira, hogy Michael ismét újjászületettnek érezhette magát.

- Már megint mi történt velem? – nézett körül, amikor magához tért.

- Nincs idő csodálkozásra, maradjon nyugton, Michael, majd én kiviszem innen – szólt Harold, majd köddé változtatta őt, és mindketten kiszivárogtak az ajtórésen.

Hörbi és Krisztián még mindig a dohos hordó belsejében várták Haroldot. Haroldék már éppen a plafon tetején jártak, amikor az őr észrevette az erős sár-

ga színű fényt kiszivárogni az ajtórésen. Azt hitte kigyulladt odabenn valami, egy gyors mozdulattal nyitotta ki az ajtót, de bent már az égvilágon semmit nem látott.

- Legnagyobb meglepetése az volt, hogy a fogolynak hűlt helye. Mikor magához tért, fellármázta a többieket. Perceken belül hat ember szaladt össze a vészcsengő hallatára.

Hörbi nem sokat vacakolt. Kikúszott a hordó belsejéből, és munkához látott.

- Harold, tudod a dolgod! – szólította föl barátját a támadásra. A két ködfátyol leereszkedett az ámuló gengszterek közé és el kezdték ártalmatlanná tenni mindegyiket. Amikor szép sorba kötözve csücsültek a fal tövében, Harold visszaadta testét Michaelnek és Krisztiánnak, akik boldogan ölelték át egymás nyakát a viszontlátás örömére.

Ekkor hirtelen kivágódott a pinceajtó, és Carlos dübörgött be rajta.

- Mi az istennyila folyik itt? – nézett körbe a díszes társaságon.

- Főnök, menjünk innen, mert ezek az ördöggel cimborálnak! – válaszolt Thomas rémülten a nagyfőnöknek.

- Mi a francot hadarsz itt össze-vissza?

- Nézze csak! Ott! Ott fenn azt a füstös izét! – mutatott a mennyezet felé. Carlos megfordult, és tekintetét felfelé szegezve bámult a magasba. Ekkor már csak annyit érzett, hogy valami erősen szorítja a lábát és a karját. Carlos összeszedte minden erejét és hirtelen pisztolyát kirántva lőtt.

Krisztián teste pillanatok alatt összecsuklott a nedves talajon. Célt tévesztett, és Michael helyett a fiút találta el a golyó. Harold begorombult, és óriási fényvillanások, sistergések közepette emberi alakot öltött, majd teljes erejéből nekiesett Carlosnak.

- Most megdöglesz, te szemét! – ordított Harold egy hatalmasat, hogy belefájdult a gengszterek füle, majd ütni-vágni kezdte Carlost a felismerhetetlenségig.

- Harold, ne! – üvöltötte el magát Hörbi. Még megölöd! Véged lesz, Harold, ha megszeged a törvényt!

Harold ebben a pillanatban nem törődött semmivel. Addig csépelte puszta kézzel ellenfelét, míg az bele nem halt sérüléseibe.

- Ez jár annak, aki gyereket gyilkol. – Majd ismét összegömbölyödve áttetsző köddé vált.

- Menjünk innen, Hörbi! – azzal felnyalábolta az ájult és vérző kis testet, majd kiszivárogtak az épületből.

Harold – Búcsúzz el a társaságtól, mert neked most menned kell. Majd én rendbehozom a kis barátodat. De most nem lennék a helyedben! – motyogta szomorúan Hörbi barátjának.

Jobb lesz, ha eltűnsz, mielőtt Krisztiánt visszahozom az élők sorába. Ne fájdítsd a szívét, hogy többé nem láthat.

- Igazad van, Hörbi! Mondd meg neki, hogy mindig gondolni fogok rá! – válaszolta Harold alig hallhatóan, majd lassú hömpölygéssel távozott a végtelenbe.

Folytatása következik a jövő évi Kalendáriumban
a 3. rész címe: Harold büntetése

A meggyfasor alatt

HEGEDŰS LAJOS

Egyszer adatik meg az életben
a hamvas hajadonság,
amikor a kacagós kedvűek
korukat nem titkolják.

Üde kinézet múló állapot,
megfakul a szépség.
Amíg tart belőle, legyen hát a
szemé a gyönyörűség!

Csak egyszer adatik meg egy évben
a kikelet látványa.
Emlékbe tapadó utcai kép
a meggyfák virágzása.

Elengedve

Szabad szólnom. Kifakad véleményem
a kócos, fésületlen szabadságról,
a rendezetlen külsejű drágáról.

Szabad megtollasodni és koldussá,
nyomorulttá, kivert kutyává válni,
mínuszokban szabad ég alatt hálni.

Szabad a játék: van bújó és hunyó
Szabad huncutnak, rafináltnak lenni,
mások vészes kárára ügyeskedni.

Szabad lódítani egy ország előtt,
a minőség megrontása semmiség,
cseppet sem számít a tiszteletlenség.

Nincs már tiltott gyümölcs. A kiskorúnak
szabad az, ami hajdan nem volt szabad.
Mondd, így elengedve hogy érzed magad?

Meleg üdvözlettel

Hosszú, vastag sötétségbe
csomagol a tél bennünket,
nyújtózó, ásító éjben
megmutatjuk a fényünket.

Kiderül kis ketyegőnkről,
hogy szeretetet szóró szív,
családtag, barát, ismerős
mitőlünk gondolatot hív.

Megírjuk a képeslapot,
küldjük meleg üdvözlettel
annak, akit karácsonyfánk
közelében nem érünk el.

A sikerért tenni kell

A siker öröm-tüzénél
üldögélni, melegedni
ezeregy napig volna jó,
sőt tovább is, ha az Idő
úrtól ez kialkudható.

Nincs alku, kialszik a tűz,
utóbb a parázs is kihűl,
pattanni muszáj, talpra fel,
az újabb sikerért tenni,
naponként buzgolkodni kell.

Hegedűs Lajos

IFJ. KISS FERENC

SZÍVEM

Szívem, mint tomboló vad vihar,
Mint őrjöngve tajtékzó víz,
Szenved mert elhagytál,
S most teutánad sír.

Szívem, mint görcsbe ránduló test
Mely remegve végére jár,
Ez jutott nekem, mert szerettél
És most feledve elhagytál.

Szívem mint sűrűn gomolygó füst,
Mely tétován felhőkbe vész,
Lassan örökre elmerül,
A bús magány tengerén.

– 1988 –

KISS ISTVÁN

ÁRNY

Ne keress már engem többé,
Ne kutass utánam
Aki itt jár még e földön
Csupán csak az árnyam.
Úgy ődöngök e világon,
Mint a bús kísértet,
Míg egy csábos tavasz estén
Meghalok én Érted.

TAVASZI NAP

Haza megyek már,
Mire is várnék?
E ragyogásban
Ne legyen árnyék.

Valamire várok

Várok, de nem tudom mire,
A sötétben összetörve ülök
És gondolok, de vajon kire?
Az óra éppen hatot ütött.
Nem álmodom, csak vágyódom,
S révedeznek a gondolatok,
Mi volt múltam, tegnapom?
S holnap mi lesz vajon?
A lélek élte végtelen,
Ott nincsenek korok, határok,
A múltba olvad a jelen
És én még mindig egyre várok.

Mire rájövünk

De egyszer rájövünk, hogy
Tüzünk lassan kihűl,
Ifjúságunk kacagva
Felénk int messzirül.
Érezzük: ifjúságunk
Volt legszebbik javunk.
De mire rájövünk, jaj!
Már öregek vagyunk.

Kiss István

Kiss Julianna

"TARTOZOM..."

1 765-122 tárcsázom a jól ismert számot. Megjelenik előttem Erzsi meglepett arca, előre hallom örömteli hangját, miután bemutatkozom...

- Tessék ROTÁTA! – jelentkezik a központ.
- Legyen szíves a 23-as melléket kapcsolni.
- Máris kapcsolom.
- Köszönöm.

A hívás kicseng, várok türelmesen, de a vonal túloldalán nem nyúl kéz a telefonért... Rövid szünet után ismét próbálkozom, eredménytelenül. Csalódottan illesztem helyére a kagylót arra gondolva, hogy holnap talán szerencsésebb leszek. Töprengve lépdelek a terasz irányába. Ilyenkor az Erzsi mindig otthon tartózkodik, vajon hol lehet...?

Frissítőleg hat a szél, ahogyan – kilépve a teraszra – enyhén arcomba vág. 25 éve tart a barátságunk Erzsivel. Ő is "Marcis" lány volt. (Marcibányi téri intézet lakója.) Semmiféle rendszer nincs levelezéseinkben, írunk, amikor hangulatunk engedi, függetlenül attól, ki következik. Személyes találkozásra nagyon ritkán van alkalom... Amikor Budapesten tartózkodom, telefonon jelentkezem és szinte naponta hívjuk egymást a koraesti órákban. Már csak vele tartom a kapcsolatot a "Marcis" lányok közül, de általa tudok a többiekről is, ő a "kapocs"; – ez nekem fontos!

Jó néhány évvel ezelőtt lehetőség kínálkozott kifejezetten mozgáskorlátozottak részére épített házak vásárlására. Így a Marcibányi térről – köztük Erzsi – többen átköltöztek ezekbe a földszintes, küszöb nélküli lakásokba. Munkahely is létesült a lakótelepen, bár ez a munkahely ma már nem ad biztonságot a dolgozóinak, vajúdik csupán... A bizonytalanság, hogy nem lesz munkájuk, elkeseredetté teszi a dolgozókat, hiszen súlyos mozgáskorlátozottságuk miatt eleve kiszolgáltatottabbak másoknál...

Innen a teraszról a Dunára és a Margitszigetre látok. A rakparton sétáló emberek – hétvége van, ráérősebben mozognak. Időnként kis mikrobusz jelenik meg a sziget parti oldalán. Meleg van, de a fák jelzik már az ősz közeledtét. Egy sétahajó zavarja meg a Duna vizének apró fodrozódását, kövér V-betűt hagyva maga után. Aztán egy motorcsónak suhan el, nyomában felvert hullámokkal.

A szobám felé haladva eszembe jut az a pár sor, amit Erzsi karácsony táján írt: "Egyszer össze kellene már hozni egy találkozót! nem gondolod? Egyszerűbb lenne szóban, mint levélben." Igen, valóban. Jó lenne a személyes találkozás és láthatnám

a többieket is... Rég tervezem én ezt a látogatást, de valahogy nem jön össze... nemcsak rajtam múlik...

Másnap ismét hívom a számot. Jelentkezik a központ, kérem a melléket és kapcsol. Izgatottan tapasztom fülemhez a kagylót és hallom, amint kicseng... és kicseng... "Vedd fel, vedd már fel!" hajtogatom. Egyszer csak megszűnik a végtelennek tűnő berregés.

- Tessék! – szól a kagylóba egy ismeretlen férfihang. Meglepődöm. Talán Erzsi vendége, gondolom hirtelen.

- Tessék! – ismétli a férfi hangosabban.

- Jó napot kívánok, Abonyi Erzsébettel szeretnék beszélni.

- ... érthetetlen csönd.

- Halló! – kiáltok – Ott van még? Abonyi Erzsébettel szeretnék beszélni!

- Abonyi Erzsébettel...? – kérdezi lassan, halkan.

- Igen. Ez a 23-as mellék; nem?

- De igen... csakhogy az Erzsike már nem lakik itt...

- Nem lakik ott?! – kérdezem-kiáltom és valami megmagyarázhatatlan sötétséget érzékelek. – Hát hol lakik?!

- ... meghalt ...

- Meg...halt...?! – ismétlem döbbenten. – De hát mikor?! – sírással küszködöm.

- Márciusban...

- Hogyan történt, mi lett vele?

- Sajnos én alig tudok róla valamit, nem ismertem őt, csupán a napokban költöztem ide. A bátyja intézte az adásvételt, aki annyit mondott a hugával kapcsolatban, hogy halála előtt két hónappal már nagyon súlyos állapotban volt.

Márciusban... visszhangzik a fülembe – el sem köszönve a férfitől, automatikusan helyére rakom a telefon kagylóját. Súlyos beteg volt... és még volt ereje köszönteni a névnapomon.

Üresség-félét érzek... 1993 augusztus vége, és csak most tudtam meg – véletlenül – hogy nincs többé... Erzsit mindenki szerette. Lényéből szelíd egyszerűség áradt, odafigyelt másokra, ha kellett igyekezett "lelket verni" társaiba.

Mért nem értesített senki?! hisz többen is tudtak a barátságunkról, a leveleimen ott a címem! Ebben a pillanatban úgy érzem valami végképp lezárult, elveszett; a "kapocs", amely a "Marcis" lányokkal összekötött...

Az utolsó névnapi képeslapon – utóiratként – még megjegyezte: "Nem felejtettem el, hogy tartozom egy válasszal." ...

Kartal, 1996. október

LÁSZLÓ MIHÁLY

A nagy szónok

Falunkba a szónok megérkezett végre.
Fel is lépett rögvest, fel az emelvényre.

Elkezdé beszédét, azaz kezdte volna,
Hogyha a tudása segítette volna.

Azért csak elkezdte, s egyre azt kérdezte:
Tisztelt hallgatóim, ugyan tudjátok-e?

Hallgatóság hallgat, vajon az mi lehet,
Amit tudni kéne? – felelik hát, hogy nem.

Erre a szónok meg csak azt válaszolta:
Hiába itt minden, hát viszontlátásra!

Hallgatóság morog: hát ez már el is fut?
Ha jön, mást próbálunk, azt mondjuk, hogy tudjuk.

El is jött a szónok, újra csak azt kérdi:
Tisztelt hallgatóim, tudjátok-e, hogy mit?

Hallgatóság bátrabb, ne nézze butának
Őket ez a szónok, azt felelték, tudjuk.

A szónok annyit mond, hogy nagyon örülök.
A viszontlátásra, legközelebb jövök!

Bosszús lett a népség, most sem mondott semmit!
Éppen csak idejön, hát ezért fizetik!?

Úgy döntött ezután a békétlen tömeg,
Hogyha ismét eljön, keményebb próba kell!

Válaszukat nyomban meg is fogalmazták,
Mivel a szónokot sarokba szorítják.

Harmadszor is eljött ugyanazt kérdezni:
Tisztelt hallgatóim, tudjátok-e, hogy mit?

Nem kímélt torokkal azt a választ kapta:
Tudjuk uram, tudjuk, no, de nem mindnyájan!

Erre a nagy szónok csak azt javasolá:
Kik tudják, mondják el nekik, kik nem tudják.

Ezzel befejezé a nagy szónoklását,
És még azt is mondja, Agyő, viszontlátás.

1995. október

LÁSZLÓ MIHÁLY

Pásztorok

Mesélni fogok itt, ebben a versemben.
Régen volt, igaz volt, több, mint ötven éve.
Ez a mese pedig a két pásztorról szól.
Aki ezt mesélte, egyik szereplő volt.

Arról az esetről lesz szó e sorokban,
Mikor a pásztorok összetalálkoztak.
Kettő közül egyik a lelkekre vigyáz,
A másik pediglen őrizte a csordát.

Mindkét pásztor csendben végzé szolgálatát,
Mikor egyik tehén áthágta a szabályt...
Templomkerítésen belülmerészkedett,
Ahol még egy árva fűszál sem létezett.

Templom kerítése egy méter magas volt,
És csupáncsak négy szál drótkötélből állott.
Két bejáratánál teljesen nyitottak,
Később tettek oda forgó korlátokat.

Jött a lelkipásztor, és azt hangoztatta,
Hogy a tehénpásztor vigyázhatna jobban.
Tehénpásztor hallgat, megtartja nyugalmát,
Eközben figyeli a betévedt marhát.

Majd a tehénpásztor kezdi mondandóját:
Kedves Plébános úr, nyugtassa meg magát.
Maga lelkipásztor, én meg tehénpásztor,
Én csak arra kérem, értsük meg egymást.

Nem volt folytatása, nem volt több szóváltás,
Szépen megbékültek, nem folytattak vitát,
Csak a tehénpásztor fogta az ostorát,
Jó útra terelte az eltévedt marhát.

Amikor mesélte, énreám az hatott,
Hogy ez a bölcs válasz kérésként is hangzott.
Ha lenne megértés, béke lenne akkor,
Mi után az ember szüntelen sóvárog.

Nagytudású ember és egyszerű ember,
Kell, legyen egymáshoz kellő türelemmel.
Mint minden mesének, legyen jó a vége,
Mindenkire szálljon nyugalom és BÉKE.

1996. szeptember 29.

MÉGIS LESZ ÜREGVACSORA

(részlet A Faluban szól a nóta című regényéből)

MARTONNÉ HOMOK ERZSÉBET

Miska és Márika gyalog indult a határba. A községháza elé érve, a csoportosulás láttán, önkéntelenül is lelassították a lépésük tempóját, majd megálltak a köves út szélén várakozó csodaautó mellett. Falun akkor még ritkaságszámba ment az autó, csakis nagyurak luxusa volt. Miska az egyik ismerőstől kérdezte, kié lehet az autó.

– A járástól érkezett szolgabíró automobilja ez – magyarázott az egyik idős ember. – A naccságos Sárkány Ernő úré. Úgy mondják, a képviselőválasztások miatt gyüttek az urak. A Csoór Lajos úr is a jelöltek közt van, aki az Igazság újságot írja – fontoskodott kezeit teregetve az öreg.

– Ajaj, kezdődnek a korteskodások; ki győzi jobban szusszal meg itallal.

Ács gazda nem avatkozott semmilyen politikába, semmilyen körbe nem iratkozott, nem vállalt semmilyen tisztséget a községházán, így Miskára sem tett különösebb hatást a fontoskodó idős ember szava, és tovább indultak; ámde néhány lépés után csak meg kellett állniok.

A községházától díszmagyarba öltözött urak sorakoztak ki, és a kocsi mellett parolázva búcsúztak a hajlongó főjegyző úrtól. Az autót körbe fogó idős emberek és gyerekek hátrább húzódva bámészkodtak. Az egyik zsinóros ruhába öltözött hajdú, akinek kalapján hosszú fekete szalag lengedezett, az ácsorgó csoportra förmedt:

– Mi az, megnémultak kendtek?

Az emberek észbe kaptak.

– Éjjen a naccságos főszolgabíró úr!

Az éljenzés nagyon gyatra és erőtlen volt.

– Éjjen, éjjen! – kiabált közbe a gyereksereg.

A közeli házak kutyái a lármára nagy ugatásba fogtak, amikor meg az autó högni, pöfögni, trombitálni kezdett, vonításba csaptak át. A masina ugráló csattogással megindult, a hátulján vastag füstöt eresztett, az urak fehér kesztyűs kézzel integettek. Néhány hosszú lábú lurkó még nyargalva futott a kocsi után, és a falu végéig győzték szusszal és tüdővel a nagy versenyfutást.

– Emlékszel, Miska, amikor még mink is gyerekek voltunk? – szólt Márika, hogy túl voltak a látványos kivonuláson. – Akkor láttunk először autót a faluban, és a gyerekek kövekkel hajigálták. Az egyik kő eltalálta, és betörte elől az

üveget, az autó megállt, és a gyerekek elszaladtak, mink meg csak álltunk, mert azt se tudtuk, mi történt. Az egyik úr odaszaladt hozzánk, és se szó, se beszéd, téged fölpofozott, édesszülőnktől meg követelte, fizesse meg a kárt.

– Régen volt, tán igaz se volt – szólt Miska, és látszott rajta, az esze másutt jár.

Az idő csendes volt, a nap melege derűs sugárzással simogatta arcukat, a mezőt, a fák ágain az aprócska gyümölcsöket, és az árok partján serkenő fűszálakat, amelyeket a kis libák rögvest leharapnak, amint kidugják zöld fejüket a földtakaró alól.

Délután, munka közben is nyomott maradt Miska hangulata. Márika megpróbálta szóra bírni, de a kurta válaszok neki is kedvét szegték, és magában gondolta: "Ha szerelmes is, nem kell, hogy az orra vére csöpögjön... én is az vagyok, de majdcsak lesz valahogy."

Miska kezében a kapa ütemesen járt, a füvet is meglátta a borsó között, de ha megkérdezik: "Mit csinálsz?" – idő kellett volna hozzá, hogy a valóságba találjon. Nagyon szerette édesanyját. Elég nagyocska gyerek volt már az első világháború idején, emlékszik, édesapjuk nélkül mit küszködött a gyerekekért a nehéz évek alatt. Ismerte édesanyja jó szívét, de ismerte a kemény akaratát is. Amit a család között elrendez, azon módosítani sok esetben édesapja is kevés, a békesség okáért engednie kell neki is.

"De ha édesapám keresztülviszi az akaratát, mert jónak látja, meg szükségesnek tartja – nem vagyok gyerek már, jól látom, milyen harc folyik néha közöttük. A mama ilyenkor a szívével nagyon beteg, orvost és papot hívat és végrendelkezik... Édesapám áldott jó természetű ember, és ha lehet, kerüli az összetűzést. Én mint gyerek hogyan szállhatok szembe a mama akaratával?"

Amikor a két testvér végzett a borsókapálással, a nap állása szerint öt óra lehetett az időpont. A kapák helyett gyomlálót fogtak kézbe, és a borsó végén a búzavetésbe indultak.

Kutya portéka az aszat. Ahová az bevette magát, szántással sem lehet kipusztítani, mert tavasszal kihajt. Kapával, gyomlálókkal meg lehet nyomorítani, és a megerősödő vetésekben elsatnyul, de a következő tavasszal megszaporodva újra csak előkerül a szúrós, kövér leveleivel.

Miska az egyik részen észrevette, nagyon le van legelve a búzavetés, és rövid keresgélés után egy lyukat vett észre.

– Nofene, ürge lesz itt vagy hörcsög? – szólt hugának, és a lyuk fölé hajolt.

A lyukban az ürge rozsdabarnás bundáját vette észre, és a gusztonnyal tágította a lyukat.

– Te se legelsz többet...

– Elszalad az! – mondta Márika bátyja mellé állva.

– Szeretném én azt látni, hozd csak a kapát!

A kislány futva igyekezett a borsó végén hagyott kapáért, de mikorra visszatért bátyjához, az már a nyakánál fogva szorongatta a visító állatkát, és megle-

pódve kiáltotta:

– Az anyját! A párja is bent van!

Amikor az ürge a szorítás alatt elernyedt, Miska a földre fektette, és kalapját sarkójára lökve a kapával tágította a lyuk száját. A szegény ürge apró nyikkanásokkal próbált a lyukba lejjebb kerülni, de gyorsan kézre került ő is.

– Ni csak! – rikkantott Miska. – A harmadik! Ezeket üldözhették. Mennyi kárt csináltak volna a nyáron!

Vak lyukba menekültek az ürgék, azaz hörcsöglyukba, ami rézsút visz... az ürge ravasz állat, két egyenes lyukat fúr a földbe, és keresztúttal köti össze a föld alatt. Ha baj van, el tud menekülni, azaz ha vízzel ki nem öntik.

Miska a három kimúlt ürgét egymás mellé fektette a búzába. A jóízűn végzett munkától vagy mitől a gyomra korogni kezdett, és váratlan kérdéssel fordult húgához.

– Ettél már ürgehúst?

– Ugyan hol ettem vóna?

– Ha tudnád, milyen finom az.

– Honnan tudod?

– Mert ettem már, fehér, porhanyós húsa van. Nemhiába szeretik a cigányok. Megenné a paraszt is, de szégyell ürgézni. Megsütöd, ha hazavisszük? Megnyúzom, ki is belezem, csak hagymás zsírra köll tenned, paprikásnak.

– Jó, nem bánom – egyezett bele Márika. – Tán még én is eszek belüle.

Miska a zsebében talált spárgával összekötötte az ürgék lábát, s kapanyélre akasztva a vállára penderítette.

Márika meghökkenve kérdezte:

– Csak nem akarod az ürgéket végigmutogatni a falun?

– Hová tegyem? Nincs tarisznya nálunk, a zsebembe mégse dughatom.

– Akkor inklább ebbe takard – nyújtotta át a levetett munkaköténytt a kislány. – De te viszed, és otthon össze is darabolod, hogy ne lássam, milyen húsból készül a pörkölt.

A nap nyugovóra tért, és aranyszín sugarakkal intett búcsút a mezőről hazafelé induló fáradt embereknek.

Otthon az ürgesütés terve füstbe ment, mert édesanyjuk hallani sem akart arról, hogy lábasba tegyék.

– Azokat a büdös ürgéket! Hogyisne, hónap meg főzzek benne ebédet! Nem, édes fiam, inkább add a Portásnak a dögöket!

– Nem büdös, mama, nézze csak, milyen szép fehér húsa van – kérlelte Miska, és tenyerén mutatta a megnyúzott ürgéket.

– Vidd, vidd, ne is lássam! Melegítem a vacsorát, és érjétek be azzal, ami van.

– Ha már kifogták, ne rontsd a gyerekek kedvét – próbálkozott Ács gazda.

– Kendnek is több esze lehetne, mint lovat adni alájuk.

Ács gazda nem vitatkozott. Miska viszont nehezen akart belenyugodni, hogy a kutyának adja a jó falatokat, amiket ő is szívesen megenne. A fészerbe vitte,

és a katonacsajkával a szerszámos polcra tette. "Holnap úgyis megsütöm" – gondolta.

Fekete ruhás asszony jött Ácsékhoz, kisírt szemmel hozta a hírt: Jóska ma reggel meghalt a kórházban. Most érkezett haza az édesapja tőle. Rettentő sokba fog kerülni, de hazahozzák a halottat.

A gyászhír váratlanul érte Ácsékat és az egész falut. Valahogy senkise hitte; elképzelni se tudták, hogy az életerős legény belehaljon egy késszúrásba. A nagyszülők révén rokonságban voltak Szabóékkal, és Ácsné fekete ruhába öltözött, s elment a hírt hozó aszonnyal.

Márika könnyes arccal fogott a vacsora melegítéséhez. Miska megilletődve nézett maga elé.

Ács gazda a padra ült, a konyhaasztal mellett. Pipára gyújtott, mint mindig, ha nagyon szorongatták a gondok.

– Az ujságbúl nehéz kiokoskodni, hogy is történt a szurkálás – mondta, és pápaszemet véve az asztal sarkára tett újság után nyúlt. – Ebben azt írják, Szabó Jóska gyilkoló szándékkal vitte a szerszámot, és a cimboráit is kényszerítette, ők is fogjanak kézbe ütőszerszámokat.

– Akik az újságot írják, egyse volt ott, édesapám, én inkább hiszek a Jóska pajtásainak. – Miska édesapja mellé ült, és öklére támasztotta a fejét. Barna Imre szerint aki végig Jóska mellett volt, Jóska elég sokat ivott, de nem bántott senkit. Őt ütötték le, és szerinte nem is volt beszámítható állapotban, amikor hazament a szerszámért. Úgy mondják, a szúrás után nem volt eszméleten egy percig se, de ha észen lett volna is, biztosan nem emlékezett volna.

Ács gazda összecsukta az Igazság című újságot, és elgondolkodott.

– Akárhogy is történt, Jóskáért kár, mert jóeszű, dolgos gyerek volt kiskorától, a szülőknek holtig tartó keserűség marad utána.

Márika tányérokat rakott az asztalra.

– Megsütöd, ha behozom azt az izét? – kérdezte Miska húgától. A gyerekek előtt nem akarta nevén nevezni az ürgéket.

– Ugyan. Egyében se tud az eszed járni?

– Segítek, mire mama hazagyün, nyoma sem marad a lábasban semminek.

– Nem bánom, de akkor már hozzad is.

A lábatlankodó öccseinek Márika azt mondta, vadkacsát fogtak a határban, azt süti meg, és ha elkészül, ők is kapnak a pecsenyéből, de addigra tegyék rendbe a leckéjüket.

A húsnak nem nagy sütés kellett, még krumplit is főztek melléje. Miska, mint ígérte, segített, és félóra után már asztalon volt a pótvacsora. Márika a hússütés közben fogadkozott, nem eszik ürgehúst, de ahogy nézte a falatozó testvéreit, a lábas alján maradt szafton hústörmelék közé kenyeret aprított, és tisztára ette a lábast, de a többiek is kenyérrel törölték ki a tányért.

REHOROVSZKY KRISZTINA

AKAROD-E

Ha hosszú útra megyek
legyek-e halottad?
S megsiratsz-é ha elmegyek?
Ha megismerlek, legyek-e kedvesed?

Szeresselek-e, ha önmagam vagyok?
Ha minden döntésem halandó, emberi?
Halálodon fogja-e kezed kezem?
S legyen-e sírhantod jajgató szívem?

Lépjek-e veled minden lépést,
és vállalod-e mégha fáj is,
hogy minden amit teszel,
Én vagyok, és nem ellened?

Akarod-e lelkem nászi ágyon?
S elhiszed-e, hogy szeretlek?
Akarsz-e engem, ahogy megszülettem, önnön magam?
S vállalod-e minden tettem, s minden szavam,
úgy, ahogy van?

MESSZE VAGY...

Óh, hogy hiányzol,
Te szivárványszín szemű
Édes fájdalom!
S hogy hiányzik
minden porcikád,
s lelkednek minden
rejtett kis zuga!
Távol vagy hát,
mint éjjel a nap,
csak lelkemben parázslik
szüntelen mindened,
fölszítva emlékeit
agyamnak, testemnek,
s nem hagyva nyugtot nekem.
Erős vagy mint a szikla,
Büszke mint a sas,
és biztos, mint ahogy
bársonyos mélybe
búvó kispataknak...
és messze vagy...

ORSZÁGÚT

Egy országút lakik előttünk
Mélyen, csendesen.
Nem zavarja a szél susogása
Sem patadobogás
Csak kanyarog.
Ő a végtelen, és nem hal meg
soha...
Soha.

TE VAGY

Te vagy a szél,
a fény, a tél,

Te vagy a szék,
üveg, a kék,

Te vagy a föld, a levegő,
Te vagy a mély, a szerető,

Te vagy a harc, a sziszegés,
Te vagy az "Á", a feledés,

Te vagy a sima, hallgatag,
Te vagy az édes, a patak,

Te vagy a vágy,
s zöld, a lágy,

Te vagy a láz,
a halk, a száz,

a folytonos, a szó, a víz,
az illat, szín, a hang, az íz

Te vagy a szerelem, a nagy,
és ez mind, mind, mind:
Te vagy!

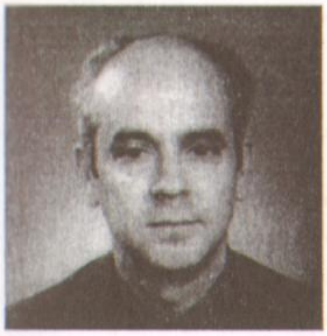

SZABÓ LÁSZLÓ

MOSÁS...

Ingek, ruhák dagadnak habosra,
s pasztel-kék vízben
ázik a tiszta...
Rózsaszín, könnyűkék selymeken
vidám fénysugár
nevet rám vissza.

Könnyű karod
a habokkal csacsog...
Rámvillan szemed kékje:
s e könnyű pillanatban
néhány nehéz "Miért-re"
boldog sóhaj száll a
kékítős nyári égre.

ADY ENDRÉHEZ –

1944 novemberében –

Miért nézed közönnyel, hogy szenvedünk?
Büszkeségünk ingatag szála kettétörött...
Arcunk a porban...
Látod: vergődünk kétségek között.

Ond vezér unokája!
Csókos, szerelmes, magyar lantos!
Nézz ránk szomorú nagy szemeddel!
Ruhánk tépett, kacagányunk rongyos...

A hitünk kicsi!
Nyeszlett alakunk kacagja a sátán!
Szeretnék Véled lenni
Ond vezér nagy lakomáján!

MÁJUSI LAKODALOM

Vadgerle szállt körtefánkra
párját hívó, búgó hanggal.
Meghajol a virágos ág
együtt hintáz a tavasszal.

Könnyű szellő simogatja
virágszirmos bibeágyat,
Sárga dolmányú legénykék
kurjongatnak, kiabálnak.

Virágporos, csókos ajkuk
úgy nyílik a gerle-dalra,
mint az öreg, zölddolmányos
mézitalra nyílott ajka.

Nem az első lakodalmat
eszik – isszák Ők már végig...
Szellő-prímás zenéjére
bólogatva már csak nézik

fehérruhás virláglányok
vérviditó, színes táncát.
Mosolyogva mondogatják:
"Hej ezek már szebben járják!"

Eszükbe jut ifjúságuk,
egy-két régi avult nóta,
koccintgatnak, próbálgatják:
"Hej hol vagyunk már azóta!"

Rikkant belé csinos legény:
új táncra és dalra perdül.
Szőke hajú lányt fog táncba...
sok szoknyája égbe lendül.

Nem szégyelli, nem is bánja,
hogy kivillan gömbölyű térde,
erős ez a ráfonódó, izmos
kar hát mitől félne?

Még az ősszel, vagy a télen
- Minek várjunk? – hisz ez a vége!
A tavaszi csókos vágyból
így lesz nyár és meleg béke.

Szellő fújja a virágot
Levél susog, rezzen az ág.
Fénnyel von örökre mindent
ez a májusi napsugár.

Lakodalmas körtefánkat
mosolygó képpel bámulom,
ritmust ver szívem a fénytől
s vélük a dalt dúdolom...

TELEK CSABÁNÉ

A LÁNYOM

Alszik a lányom.
Ülök mellette, látom, milyen szép gyönyörű.
Édes kis arca, csókolni való szája.
De jó lenne ha mindig apró maradna!

A FIAM

Nem értek a fiamhoz.
pedig akartam.
Nem ment!
Mint sikos szappan csúszik ki a kezemből.

Nem segít rajtam.
Nekem kéne tudom!
Közös hang, egyforma hullámhossz
Hát hol vagy?

Türelem úgy elbújsz néha.
Miért nem jössz hívás nélkül is?
Gyere te is szeretet
Segítsetek engem.
Ne hagyjátok!
Hisz Őbenne én is ott vagyok.
Nem lehet közöttünk szakadék
mert Ő a fiam csillagom s mindenem
Nem engedhetem!!

LELTÁR TÍZ ÉVRŐL

CSÓKOK s pofonok
KÖNNYEK s mosolyok
SZERETVE gyűlölve
EGYÜTT s egyedül
FÉLTVE s félve
KÉRVE vagy adva
GAZDAGON s szegényen
EGYÜTT voltunk mi mindenben

REMÉLVE s bizakodva
NE hagyj el soha
KEZED kezembe adva
MENJÜNK együtt még lehet
BÍZUNK és remélünk újra s újra
MÍG a halál el nem választ
együtt leszünk?!

EGY BALATONI NYÁR

Valamikor réges-régen szép volt minden.
Mint a mesében.
Fiatalon, szabadon
gond nélküli hatalom.
Néztem én a messzeséget, kék tükrét a tiszta víznek.
Fényes szép nap rám sütött.
Csilingelő kacagás, féltő, óvó kiáltás.
Állt a parton a mamám, engem hívott szaporán.
Évek teltek, napok jöttek s mentek.
Ő már nem hív soha engem.
Nem süt a nap többet már rám sem.

"HÁBORÚ"

Rád gondoltam egész nap.
Miért kell ez a háború?
Vagdalkozunk!
Vérigsértünk!
Sírunk!
Már soha nem nevetünk!
Már nem bízunk!
Csak szenvedünk!
Közben elmúlik az életünk!
Add a kezed, mosolyod!
Meg az ölelő két karod.
Fejezzük már végre be ezt a háborút

Telek Csabáné

Telek Csaba

VÉN KUTYA

Vén kutya!
Szegény állat!
Futni sem tud.
Társai lenézik!
Arréb kotródik,
Odabújik gazdája lába alá.
Nem kap se kegyelmet,
se szeretetet,
és megbecsülést.

Hajaj, hány évig szolgál?
Mennyi megbecsülést kapott?
Mennyi szeretetet kapott?
Ilymódon kidobják: öreg...
Jaj, hová jutottál?!
Kóbor ebek közé!
Őket lenézted
az udvar magas pereméről!
Hová jutottál vén kutya?

Telek Csaba

A NÉP

A nép
szilaj tűzhányó:
kitör s elseper minden!

De a zsarnok betemeti
száját,
hogy ki ne törjön újra!

De egyszer kitör, s elseper
mindent.

.....

Kartal, 1996. március

Szabó László:

Kartal község földrajzi családi- utó- és ragadványnevei

(I. rész – földrajzi nevek)

BEVEZETŐ

Egy település történetéhez szervesen kapcsolódik annak szigorúan vett történelmi – kronológiai – eseményein kívül a benne élők – és a benne éltek – családi és utónév, ragadványnév továbbá a település földrajzi név használata is.

Az egyes nevek előfordulásának gyakorisága, különlegessége, környezetéből elütő mássága, vagy azonossága, milyensége elősegíti az adott település történetének jobb megismerését, majd a több oldalról történő vizsgálódás közelíthet a teljes megismerés irányába.

A névhasználat ugyanis részben visszaigazol történelmileg is ismert tényeket (pl. a lakosság vallási összetételére vonatkozóan), feltár bizonyos időszakosan jelentkező társadalmi szokásokat (pl. névhasználati divatok) jelzi a település mezőgazdaságában végbement változásokat (pl. erdők felszámolása) bemutatja a határ földrajzi tagoltságát, stb. Másrészt olyan történelmi tényekre segít fényt deríteni, amelyek meglehetősen "fehér foltok" ma is (pl. egyes külterületi dűlőnevek Kápolna, Postatanya stb.).

Nem utolsósorban inspirációt ad a további – jelenleginél – szélesebb körű, más forrásokra támaszkodó kutatásokhoz (pl. egyházi anyakönyvek névanyagának kigyűjtéséhez), lehetőséget adva egy – időben és térben való – vizsgálódásra és a megfelelő következtetések levonására is.

A kartali családi (vezeték), utó- ragadvány – és földrajzi nevek elemzése alkalmával elsődlegesen több mint 8000 név került "terítékre:

	Nevek száma db
Családi (vezeték) nevek	3.810
Férfi utónevek	1.913
Női utónevek	1.918
Ragadványnevek	219
Földrajzi nevek	245
Összesen:	**8.105**

Ezeken kívül átvizsgáltam az 1988. évi – tüdőszűréshez készített – névsort is (amely a 14. éven felüli lakosság majdnem egészét átfogja) és így összességében cca. 12.000 névanyagból vontam le következtetéseimet és ez már teljes körűnek tekinthető még akkor is, ha abból – természetszerűen kimaradt a 14 ill. 18 éven aluli lakosság.

A település névviselési állapota része az adott kor településtörténetének: s hogy egész történetének is részét képezze ehhez KARTAL szülötteinek és lakóinak önzetlen, segítőkész honismereti munkájára szükség van – legyen az idősebb, vagy fiatal, fizikai munkás, vállalkozó, értelmiségi, amatőr, vagy szakember.

1991 tavaszán. *Szabó László*

FÖLDRAJZI NEVEK

A földrajzi nevek előfordulását a község nevére, a külterületi nevekre, a legújabbkori utcanév elnevezésekre vonatkozóan gyűjtöttem és kutattam, s így ezek képezik e fejezet tárgyát.

A legváltozatosabb és időben legtávolabbra nyúló földrajzi nevünk a település jelenlegi nevét is megtartó KARTAL név, amely írásmódjában is és kiejtésében is évszázadokon keresztül sokat változott.

A leglényegesebbek – nagyjából időrendben – a következők:

CORTUL	(1247)	13. század
Kurthol		13. század
Kortul		13. század
Kortol		13. század
Corthol		13. század
Korzán		13. század
KARTALY	(1561)	16. század
Karthold		16. század
Karthal	(1643)	17. század
KARTHALL	(1789)	18. század
NAGY KARTALY	(1796)	18. század
Nagykartal		18. század
Nagy – Kartal		18. század
Nagy Kartal		18. század
KARTAL		19-20. század

Kiss Lajos: Földrajzi nevek etimológiai szótárában (Bp. 1978) a következőket írja: "Kartal helység Pest megyében, ... a magyar KARTAL nemzetségnévből keletkezett: vö. "nobilis de genere Cortul. Ez utóbbi török eredetű. Vö. (csatagáj – oszmán-török) "kartal" "sas"

Községünk – településünk – neve a fentieknél még többet is jelez. Mint érdekességet írom le, hogy a háború előtt – úgy a harmincas évek közepén – édesanyám (aki a helyi postahivatal vezetője volt) egy világot megjárt levélre hívta fel figyelmemet. A kartali postára érkezett levél akkor már Törökországot, Szovjetuniót is megjárta. A címzett azonban ezekben az országokban ismeretlen volt, mint később kiderült nem csak a távoli KARTALOK-on hanem itt nálunk is. Így a levél útja a budapesti tudakozóban folytatódott. Sorsa ismeretlen volt számunkra.

Akkor nem foglalkoztam ezzel a jelenséggel, de nyugdíjas éveim már lehetőséget nyújtottak a kérdés mélyebb tanulmányozásához. Felvetődött a kérdés, hogy szülőfalum nevében benne lenne a magyarság őstörténetének egy mozzanata, egy korszaka? Úgy tűnik: IGEN!

Mint láttuk már, KARTAL török szó. Tudjuk azt is, hogy pl. őseink hét törzsnevéből kettő *finnugor,* öt pedig *török* eredetű volt. De *törökök* voltak – eredetüket tekintve – a legelőkelőbb családok is. (Árpád, Zolta, Tas, Üllő, Bors, *KARTAL,* Ákos, Ond, Gyula, Baja, Kurt stb.)

Németh Gyula leírja, hogy "a honfoglalók magyarságkori – honfoglaláskori – nevei majd valamennyien *török* eredetűek, míg a szolganevek *finn-ugor* származásúak. Árpád honfoglaló népét az akkori hiteles források "TURK"-ként emlegetik, sőt arab források szerint: a magyar pedig a törököknek egyik fajtája...

Az embertani kutatások (Henkey Gyula) is igazolják, hogy a vizsgált leletek (csontvázak, koponyák) mintegy fele a magyarság *török* rétegével hozható kapcsolatba (turanid, pamíri, előázsiai típusok) míg a finnugor réteggel kapcsolatba hozhatók 17 %-ot tesznek ki.

Nyelvészeti kutatók más-más megközelítésben, de alapjában elismerik a *finn-ugor, őstörök, bolgár-török, óbolgár* nyelvi érintkezések lehetőségeit.

A rendelkezésemre álló földrajzi atlaszokat átvizsgálva vittem fel térképre a KARTAL-i földrajzi neveket. E nevekből – vagy hasonló hangzásúakból! – egy Magyarországon, egy Finnországban, kettő Bulgáriában, három Törökországban helyezkedik el: mintegy *jelezve* a török, óbolgár, finn nyelvi rokonságot, illetve egy korai nyelvi kapcsolatokat.

Legérdekesebbnek azonban a Szovjetunió területén lévő KARTALI nevezetű várost, illetve annak földrajzi fekvését találtam.

Ez a város éppen abban a körzetben helyezkedik el, ahová a nyelvészek, régészek és néprajzosok a MAGYARSÁG LEGKORÁBBI SZÁLLÁSTERÜLETÉT határozták meg.

Ezt ugyanis az URAL-HEGYSÉG közepének tájain... – attól Északra – Nyugatra – Délre – Keletre keresik mintegy száz kilométeres körzetben... (László Gyula: Őseinkről.)

Az ŐSHAZÁT a kutatók a nagy Kelet – Nyugati mozgások, vándorlások közepette sok más helyre is "teszik" (pl. Aral tó vidéke, Finnország, Észtország, Oka- Ob folyók vidékére stb.) de legtöbben egyetértenek az Ural hegység és Volga folyó könyök térségében, ahol a *kérdéses város* is éppen *található*.

Az urali ősnépet itt érik indoirániai, obi-ugor-, ogur befolyások, érintkezések, amelyek végső fokon, és végső soron egy *finnugor – török* – irániai – *óbolgár* színezetű keveredések.

Az erről készült térkép-ábrát "KARTAL földrajzi nevek Európa térképén" címmel mutatom be.

A község földrajzi névelőfordulásában még megemlíthető, hogy Kartal kiejtett névhasználata sokáig KARTAJ volt a köznép használatában, amelyre a ma élő idősebbek még talán emlékeznek is, sőt vannak még, akik ma is így ejtik a település nevét.

****

A továbbiakban – a teljesség igénye nélkül ABC sorrendben a külterületi földrajzi nevek következnek. A nevek lelőhelyei elsősorban a még fellelhető birtokívek, színes térképvázlatok, Pesthy F. földrajzi névgyűjteménye voltak. Sikerült különböző megjelent kortörténeti írásokból (regeszták stb.) néhány földrajzi nevet találnom Kartalra vonatkozóan, elsősorban egyes határbejárások jegyzőkönyvi kivonataiból is.

KARTAL földrajzi nevek Európa térképén

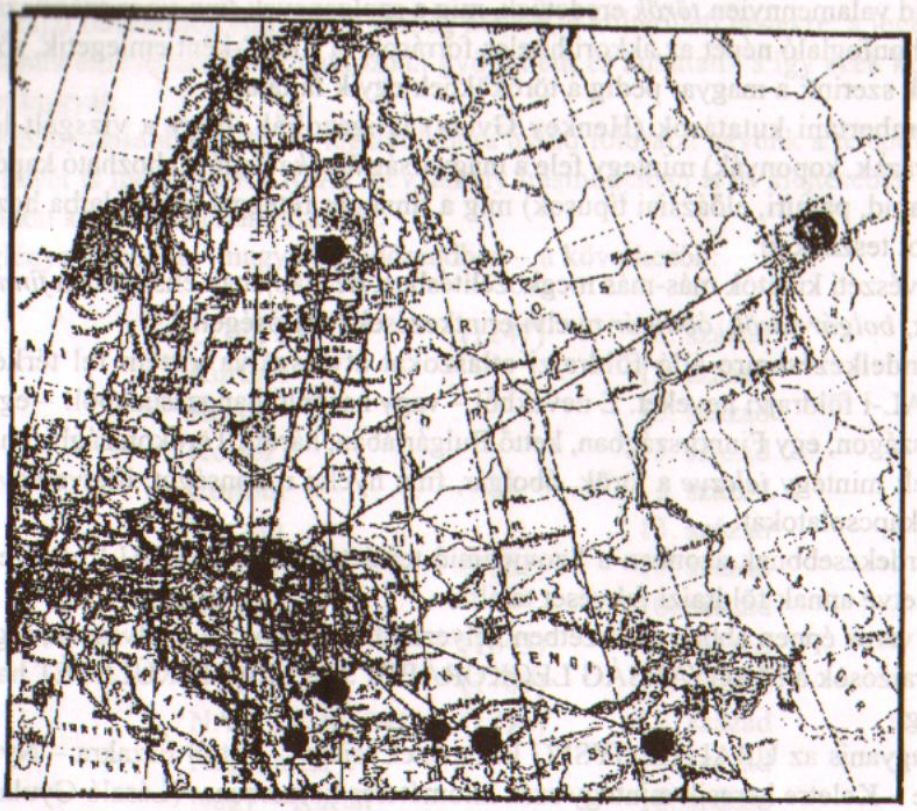

1. KARTALI – SZU-ban. Az OSZSZK, keleti határán, a déli Ural hegységben, a Tobol folyó déli szakaszához közel 55° – (egyenlítőtől É-ra) cca. 40 ezer lakosú település
2. KARTTULA – Finnországban, Kuopio városhoz közel fekvő település, kb. 63°-frsz-en
3. KARTALA – Bulgáriában lévő település, E 79-es út mentén, a 41°-on
4. KARTAL – Bulgária és Görögország határán lévő 1483 m. magas hegycsúcs, kb. a 41° – frsz-en
5. KARTAL – Törökországban, Isztambultól 20 km-re a Márvány tenger partján fekvő város
6. KURTALAN – Törökországban, a Van tó-tól DNY-ra fekvő település, az egyenlítőtől É-ra a kb. 38°-on.
7. KURTULUS – A törökországi főváros (Ankara) egyik belvárosi negyede, a 40°-on az egyenlítőtől É-ra
8. KARTAL – Magyarországon lévő nagyközség Pest megyében, összes területe 2898 hektár (központi belterülete 316 ha.) lakosainak száma az 1990. évi népszámlálás szerint 5.479 fő összeírt személy (előzetes adat) 1637 lakóegységben lakva.

FÖLDRAJZI (külterületi) NEVEK

Adél útja
Akácos
Almafasor
Alsó major
Alsó út
Aszódi határdűlő
Belsőség
Bíbickút
Bíbickúti lapos
Borókás
Bugyi forrás
Cihany kútja
Császár út
Csendőrföldek
Csendőr-pihenő
Cseresznye fasor
Csonka fa
Csonkafai út
Csősz király árka
Csősz kunyhó
Csudarétje (1517)
Dento földek
Diamant tanya
Dinnye földek
Diósgemrek (1461)
Domonyi tanya
Dögtéri út
Emse patak
Emse puszta
Erdei út
Erdőalja
Első-dűlő
Emsevölgy
Égettház t.
Fáni dűlő
Fáni major
Fehér földje
Fehérkő
Felsőmajor
Felsőmajori 7.-ik nyomású dűlő
Fenyőharaszti dűlő
Fenyőszeg (1461)
Füzes
Garád út
Gulyakúti út
Gulyásberek (g)
Gyurkai út
Gyurka major
Gyümölcsös
Hármas-dűlő
Harmadik osztályú földek (1885)
Hetes nevű dűlő
Homokgödör
Horváthy-tanya
Horváth tanyai dűlő
Hosszúföldek
Irtvány zsellér
Jegyzőföldek
Jenő féle földek
Juhászberek
Kallós
Kartali lapos
Kartali patak
Kartalvölgyi patak
Kastély
Kántor-földek
Kápolna
Kenderáztató
Kenderföldek
Kereknádi dűlő
Keresztfai dűlő
Kilátó
Kisföldek
Kisirtvány
Kis Kartal (Kiskartal)
Kiskartali garád
Kiskartali erdő
Kiskartali irtvány
Kiskartali lapos
Kiskartali lapos út
Kiskartali patak
Kispallag (k) 1885.
Kisrét
Kisréti legelő
Kistanya
Kistábla
Kisvágás
Körtefai út
Középsőföldek
Középmajori 6-ik nyomású földek
Község-földje
Kukoricaföld (1885.)
Lapos-erdő
László földje
László útja
Lencse földek
Libapást
Lombosfa
Magyalosi dűlő
Magyalosi kisvágás
Magyalos-víz
Major alsó dűlő
Major felső dűlő
Major középső dűlő
Makkos alja
Második dűlő
Méhes
Mélyebb út
Mindszenti dűlő
Mindszentvölgy (1461)
Mocsár
Nagyirtvány
Nagylaposi dűlő
Nagymajor
Nagyrét dűlő
Nyolcszázasok
Pap-földek
Pap hídja
Park középút
Pásti falurész
Posta-tanya
Radvánszky-tanya
Régi dögkút
Roós tanya
Rótkút
Rótkúti dűlő
Sebők tanya
Szélesfai út
Szélkút
Szélkúti dűlő
Szélkúti lapos
Szénavölgy
Szénavölgyi erdő
Szőlők
Tatár árka

Tatársánc	Tótfalu (1461.)	Újtelep
Telefonos út	Tófalusi út	Varsányi határdűlő
Teleki erdő	Tóth- kútja	Vaskár kútja
Teleki földek	Trincses berek (15. szd.)	Versegi patak
Teleki út	Urasági tábla	Víztorony
Telkes gazdák	Urbánka	Zámbó kútja
Técsi házhely	Urbánvölgy	Zsellér-földek
Tiszti út	Urbán völgye (1461.)	Zselléri régi dűlő
Tolató	Úrbéresek erdeje	Zselléri új dűlő
Tolatói út	Új homokos	

Az előzőekben felsorolt 164 külterületi földrajzi név figyelemmel arra, hogy a település újkori élete mindössze kétszáz éves, továbbá azt, hogy a község határa elsősorban a szántó – kisebb mértékben az erdő – művelési ág volt jellemző, valamint azt, hogy vízszintes és függőleges tagoltsága kevésbé változatos – akkor ez tulajdonképpen nem is elhanyagolhatóan kevés. Azokban a községekben ugyanis, ahol pl. a szőlő- gyümölcskultúrák, a természetes gyepterületek nagyobb arányokat foglalnak el: változatosabbak a földrajzi nevek is (pl. a szőlő- és hegyközségek, legelők, rétek beékelődéseiből keletkező, szükségszerű elnevezések gyakorisága stb.)

A külterületi földrajzi nevekre elsősorban a jelzős-névadás (jelzős szerkezet) a jellemző.

	%-os megoszlás
Jelzős rendszerű névadás	62.8
birtokos szerkezetű névadás	25.0
egyedül álló főnévi és egyéb	12.2
Összesen:	**100.0**

A jelzős, birtokos és főnévi szerkezetű névadások bizonyos alapmeghatározásokhoz – alapfogalmakhoz – kapcsolhatók. Pontos értelmezésüket – elsősorban a tanuló ifjúság számára – az alábbiakban adom meg: figyelemmel a legfontosabbakra és a leggyakrabban előfordulókra.

ALJA: – mélyebben fekvő hely, lehet a völgy jelentése is pl. Erdőalja
ÁROK: – talajba ásott mélyedés (vízelvezetés, vagy határmegjelölés céljaira pl. CSÖRSZ-árok
BEREK: – bokros, cserjés hely, kiserdő pl. Juhászberek
BÍBIC: – hegyes bóbitájú, hasznos költöző madár
DŰLŐ: – általában szántóföldek között vezető keskenyebb út, vagy két határt egymástól elválasztó mesgye
DÖGKÚT: – elhullott állati tetemek gyűjtésére szolgáló hely
ERDŐ: – fáknak – más növényekkel együtt élő tömege – ill. ezek területe
FORRÁS: – földből természetes úton előtörő víz és ennek helye pl. Bugyi-forrás
FÖLD: – itt megművelt, vagy művelhető területrész pl. Kántorföldek
GARÁD: – felhányt földből és sövényből álló kerítés
GÖDÖR: – lapályos területrész, ásott mélyedés pl. Homokgödör

HATÁR: – egyes földterületek széle, szegélye, de területnagyság is pl. Varsányi határ
KASTÉLY:– előkelő, vidéki lakóház, parkkal körülvéve
KENDER: – textilipari növény, házi feldolgozása volt jellemző
KUNYHÓ:– ideiglenes emberi hajlék
KÚT: – víznyerőhely, tartozékokkal, mesterséges pl. Rótkút
LAPOS: – környezeténél mélyebben fekvő hely pl. Kartali lapos
LEGELŐ: – füves terület, legeltetésre használt hely
MAJOR: – a határban lévő mezőgazd. üzemegység pl. Felső-major
MÉHES: – méztermelésre, méhkasokkal ellátott belsőségi terület
MOCSÁR:– növényzettel lepett, sekély állóvíz
NÁD: – náddal benőtt terület
PALLAG: – parlagból keletkezett (műveletlenül hagyott föld) pl. Kispallag
PATAK: – folyóvíz (csermelynél nagyobb, folyónál kisebb)
PÁST: – sűrű, alacsony fűvel benőtt terület pl. Libapást
PUSZTA: – itt: a nagybirtok központjától távolabb eső mg. üzemegység pl. Emse-puszta
RÉT: – szénatermésre alkalmas (általában kaszált) terület, mocsaras terület is – népi kifejezéssel)
SÁNC: – védelmül épített töltés, gát pl. Tatár-sánc
TANYA: – község határában lévő kis gazdasági település pl. Domonyi tanya
TELEP: – kisebb, sajátos célú település (pl. Újtelep)
TÁBLA: – nagyobb, összefüggő mezőgazdasági művelésre alkalmas terület
TÓ: – kisebb-nagyobb állandó vízfelszíni terület pl. Tolató,
VÁGÁS : – élőfáktól megtisztított terület (irtvány is) pl. Kisvágás
VÖLGY: – magaslatok között fekvő terület
ZSELLÉR:– jobbágytelekkel nem rendelkező mg. dolgozó

A földrajzi nevek zömében ezek jelzős variációiból alakultak ki, vagy maguk is jelzőként szolgáltak. Egyes földrajzi nevek mögött sok esetben ugyanaz a földrajzi hely (objektum, terület, tábla, műv. ág stb.) húzódik meg pl. Felső- ill. Gyurkamajor, mégis minden – általam – fellelhető névadás szerepel ebben a dolgozatban.

Az összegyűjtött földrajzi nevek egy igen tetemes része már Pesty Frigyes kéziratos helynévtárában is szerepelt. 1865. december 9-én Pethő András bíró, Soós András t. bíró, Urbán János esküdt és Polgár Ferenc jegyző aláírásával ellátva jelentés megy a váci járás, gödöllei szolgabírói kerülethez, amelyben a földrajzi nevek "felsoroltatnak" és "megmagyaráztatnak". Az ebben szereplő nevek itt is megtalálhatók. A nevek eredetéről is vannak feljegyzések: pl.

Bugyi forrás: egy ott lakó Bugyi nevű személyről lett elnevezve,
Juhászberek, Kenderföld és Kukoricaföld: – hajdan vizes és berkes helyek, kender és kukorica termesztésére használtatott,
Rotkút, Postatanya, Lencseföld: – hajdan itt kút, postaház és a földben található sziláród épületanyagok tanúsága szerint több épület, talán falu is volt, ezért egy darab föld műveletlenül hevert (ez volt a KISPALLAG)

Kereknád: – kerek alakú nádas volt, ma már gabonatermő föld (írják 1865-ben)
Méhes, Dinnyeföld, Nagyrét dűlő: – a kiskartali báró kertje itt volt, benne méhei, mellette terjedelmes rét, majd a lakosság dinnyetermő helye,
Irtványok: erdőkből "irtatván" ezért nevezik irtványnak,
Tatár árka vagy Csörsz király árka: nép monda szerint neveztetik.

Megemlíti a jelentés, hogy hajdan – 1867 előtt! – a község határában mocsár, posvány, ingovány, nádas kiszáradván, azok nevei is eltűntek.

Az összegyűjtött földrajzi nevek egy igen jelentős hányada nevét elhelyezkedésére, méretére, nagyságára, fekvésére való hivatkozásul kapta, de legalább ilyen jelentős azon földrajzi nevek száma is, amelyek növénytermelési, állattartási, művelési ágbéli milyenségekre utalnak. Alig marad el ettől a csoporttól a személyneveket (családi és utóneveket) tartalmazók sokasága.

	Nevek	
	száma	**sz összes %-ában**
1. A terület helyzetére (nagyság, méret, fekvésére) vonatkozó megkülönböztetésekkel ellátott földrajzi nevek	34	20.7
2. Művelési ágra, növény névre, állatra utaló nevek	32	19.5
3. Személynevekre utal	30	18.3
4. Foglalkozásra, közösségre vonatkozó nevek	18	11.0
5. Építményekre utaló nevek	20	12.2
6. Hivatalos földrajzi nevekre (községekre, külter. helyekre) vonatkoztathatók	23	14.0
7. Egyebek	7	4.3
Összesen:	**164**	**100.0**

Az első csoportban a terület vagy létesítmény valamihez képest lehet pl. alsó, felső, középső, kicsi vagy nagy, mély vagy mélyebb, rövid vagy hosszú (pl. Alsó major, Első dűlő, Hosszúföld, Kisvágás stb.)

A második kategóriában helyezkednek el a más művelési ágú (pl. erdő) földrajzi részek és egyes konkrét tevékenységre növényekre, állatokra, azok neveire utaló megnevezések (pl. lencseföld, dinnyeföldek, kenderföld).

A harmadik csoportban konkrét személynevek szerepelnek (pl. Domonyi, Sebők, Fáni, Rót stb.)

A negyedik csoportban foglalkozási adatok, közösségi csoportokra vonatkoztathatók soroltattak be (pl. Kántor- Jegyző – Zsellérek – Pap földje stb.)

Az ötödik sorban építmények szerepelnek (pl. Kápolna, Telefonos út stb.)

A hatodik csoportban a hivatalosan is elfogadott és a Helységnévtárakban is szereplő települések és külterületi lakott helyekre utaló földrajzi neveink szerepelnek (pl. Versegi patak, Kartali lapos, Fenyőharaszti dűlő stb.).

Egy másik csoportosítás alapjául már nem a jelzők és birtokos viszonylatok szolgáltak, hanem az, hogy mennyi főnév – fogalom szerepel a begyűjtött anyagban. Ebből nagyjából kiderül, hogy a legnagyobb művelési ágú szántóterület és az azokat –

és más művelési ágakat is – határoló utak, fasorok, árkok alkotják a begyűjtött névmennyiség mintegy 3/4 részét.

Részleteiben:

A fogalom megnevezése	%-os megoszlás	Példa
Dűlő	14.0	Hármas dűlő
Föld, földek	12.8	Pap-földek
Tábla	2.4	Urasági tábla
Lapos-alja	3.7	Bíbickúti lapos
Völgy	3.0	Emse völgy
Irtvány-vágás	3.7	Kisvágás
Erdő	3.7	Urbéresek erdeje
Rét-legelő-pást-berek	5.5	Kisrét
Út-fasor-garád	13.4	Császár út
Kút, patak, forrás, tó, híd	11.0	Szélkút, Bugyi forrás
Sánc, árok, gödör	3.0	Tatár-árka
Major, tanya	9.2	Nagymajor, Sebők-tanya
Gyümölcs, szőlő, füzes, méhes	3.0	Méhes
Létesítmény	7.3	Kilátó
Egyéb	4.3	Fehérkő
Összesen:	**100.0**	

UTCANEVEK

Kartalra vonatkozóan mindössze 67 utcanevet sikerült kigyűjtenem. Ez a mennyiség nagyrészt a jelenlegi állapotokat tükrözi, hiszen mindössze néhány olyan név van, amely jelenleg ugyan még nem szerepel a hivatalos-utcajegyzékben, de a háború előtt létezett (pl. Baross, Árpád, Erzsébet, Szent Imre, Szent István, Szent György tér, Piac tér, Kisköz, Cigányvég, Császár út stb.).

A község fejlődése (új utcák, lakótelepek létesítése) különösen a második világháború után, a majorok felszámolásával (Emse puszta) a természetes szaporodás erőteljes növekedésével, bizonyos anyagi jólét növekedésével és a foglalkoztatottság jelentős kiterjedésével – megkövetelte az új utcák névadását is. A "pártállam" elterjedt szokásai Kartalon is érvényesültek és így egyes vallási eredetű elnevezések megváltozta, másrészt pedig a "politikai követelményeknek" megfelelően új névadási gyakorlatok születtek. A háború utáni utca-elnevezésekben a SZU vörös-hadseregének "teljesítményei" kaptak elismerést (pl. Felszabadulás, Vöröshadsereg u.) és a munkásmozgalom "nagy" alakjai (pl. Kun Béla, Marx, Ságvári E.) Meg kell azonban jegyezni, hogy településünkön igen szerények voltak ezek a kezdeményezések és a munkásmozgalmi utcanév-adások más településekhez viszonyítottan is.

UTCANEVEK

Ady Endre u.
Akácfa u.
Alkotmány u.
Arany János u.
Aszódi újtelep
Árpád u. (most Ady E.)
Baross u. (Felszabadulás u.)
Bartók Béla u.
Béke köz
Béke u.
Bem J. u.
Bocskai u.
Cigányvég (Dankó u.)
Császár u. (Vöröshadsereg)
Dankó P. u.
Deák F. u.
Dobó I. u.
Dózsa György u.
Erzsébet u. (Mártírok u.)
Felszabadulás u.
Hatvani sor
Hóvirág u.
Hunyadi köz
Hunyadi u.
Ibolya u.
Irtvány köz
Iskola u.
Jókai M. u.
József A. u.
Kastély köz
Kinizsi u.
Kisköz
Kodály Z. u.
Kossuth L. u.
Könyves Kálmán u.
Köztársaság u. (Könyves K.)
Kun Béla köz
Kun Béla u.
Lajos u. (Ságvári)
Levente u.
Magyar u. (Dankó P. u.)
Marx köz
Mártírok u.
Mátyás u.
Mikszáth K. u.
Nefelejts u. (József A.)
Nefelejts u. (Aszód felé)
Orgona u.
Petőfi köz
Petőfi S. u.
Piac-tér
Rákóczi u.
Rozmaring u.
Ságvári E. u.
Sport u.
Szabadság u.
Szent György tér
Szent Imre u.
Szent István u. (Úttörő)
Széchenyi út
Szőlő u.
Táncsics u.
Temető-köz
Újsor (Árpád u.)
Úttörő u.
Vöröshadsereg u.
Zrínyi u.

A fellelhető utcanevek zömében történelmi személyiségek nevét viselik, ezt követik az irodalom és művészet nagyságairól elnevezett utcák.

Utcanevek csoportosítása	Utcák	
	száma	megoszlása %
Történelmi alakokról elnevezettek	19	28.3
Irodalom – művészet nagyságairól	10	14.9
Virágok, növények nevét viselik	8	12.0
Munkásmozgalomhoz kötődő és SZU-hoz	11	16.4
Földrajzi névhez és épületekhez	8	12.0
Egyéb utcanevekhez kapcsolódó	3	4.4
Vegyes, jelzős rendszerű utcanév	8	12.0
Összesen:	**67**	**100.0**

A földrajzi nevek közül

Utcanevek csoportosítása	Utcák	
	száma	megoszlása %
Kartalra vonatkozik	14	5.7
Külterületi földr. név	164	66.9
Utcanevek	67	27.4
Összesen:	**245**	**100.0**

Dr. Asztalos István

"Vándorlom a világot..."

Petőfi nyomában a Galga és a Rákos vidékén (részlet)

KARTAL

Kartal falu a török idők alatt elnéptelenedett. Sokáig puszta volt. Csak az 1780-as évek elejétől telepítette újra Grassalkovich herceg Pest, Nógrád és Heves megye falvaiból. A családnevek mindmáig őrzik e telepítés emlékét (Gombos, Sőregi, Keszeg stb.) A falu lakosainak nevei között magyar (Pető, Kiss, Péter stb.) és szlovák (Zámbó, Urbán, Gyurkó stb.) hangzásúakat találunk. Ám mindezek mellett egyértelműen igaz, hogy Kartalon magyarul beszéltek, magyar falu volt, az esetleges szlovák családok gyorsan asszimilálódtak.

Vályi András 1799-ben nyomtatásban megjelent munkájában ezt olvashatjuk: "KARTALY, Nagy Kartaly, magyar falu Pest vármegye földes Ura H. Grassalkovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Aszódhoz nem messze, Baghoz is közel, mellynek filiáta, Váchoz 2 1/2 statióra, az Uraságnak élet adó házával ékeskedik, és alkalmas vendégfogadójával, határja három nyomásbéli, síkos fekete fölgye termékeny, erdeje is van, szőleje, legelője nints."

A falu gyors, lendületes fejlődését bizonyítják az 1828-ban rögzített adatok, amelyek szerint a 84 házban már 789 római katolikus, 11 protestáns és 25 izraelita lakos élt.

Ebben az időben a vallásfelekezetek Kartalon élő tagjai templomukat legközelebb Aszódon találták meg. Ebbe a mezővárosba jártak vallásuk gyakorlására, bár a római katolikusok a bagi anyaegyházhoz tartoztak.

PETROVICS TAMÁS aszódi bérlete után került át a szomszédos, azokban az években települő, népesedő faluba. Itt tartózkodása a bérleti szerződés alapján 1789-1791 között biztos, nagyon valószínű, hogy még egy bérleti ciklust letöltött itt, és 1793-1794-ig élt a községben.

Kartalon két gyermekük született Petrovicséknak: 1789. március 8-án leányukat ERZSÉBETRE keresztelték a Rákoscsabán elhúnyt ötödik gyermekük emlékére, két év múlva, 1791. augusztus 15-én fiúgyermekük az ISTVÁN nevet kapta a keresztségben. Petőfi édesapja tehát nyolcadik gyermekként született a derék mészárosmester családjában. Első éveit, eszmélését a világra ebben az Aszód melletti, síkhatárú kis Pest megyei faluban élte át, ahol magyar szó járta, és ahol egy éppen akkor újratelepülő község mozgalmas, jobbra és többre törekvő tenniakarásának lehetett tanúja.

Petrovics Tamás kartali tartózkodása idején házasította ki vagyóci szülété-

sű unokaöccsét, Petrovics Jánost, aki nála tanulta a mészárosmesterséget. A rokon fiú 1792. február 19-én vezette oltárhoz a bagi születésű, római katolikus vallású Andrissek Máriát. Éppen a vegyes házasság miatt vezette be egyháza anyakönyvébe a házasságkötést mind az aszódi evangélikus lelkész, mind pedig a bagi plébános. Ezek a bejegyzések azonban nagyon fontosak számunkra, mert ezeken az adatokon elindulva derítették ki a kutatók Petrovics Tamás születési helyét, amely – mint már jeleztük – a Nyitra megyei Vagyóc.

Az eddigi helytörténeti kutatások még nem derítettek fényt az egykori mészárszéknek, vagyis annak az épületnek a helyére, amelyben Petőfi Sándor nagyapja, Petrovics Tamás a húst mérte. Mint ahogyan azt sem tudjuk, melyik házban látta meg a napvilágot a költő édesapja, Petrovics István.

A falu tudatában azonban él annak az emléke, hogy Petrovics nagypapa árendáskodott a községben, azt pedig büszkén emlegetik, hogy a költő édesapja Kartal szülötte.

A centenáriumi ünnepségek hazafias felbuzdulása Kartalon is sok embert megmozgatott. Gyűjtötték 1848/49. helyi emlékeit, keresték-kutatták PETŐFI kapcsolatait. A község fiataljai még azt is elhatározták, hogy emlékművet állítanak a szabadságharcban hősi halált halt költő emlékére. Már az alapozásnál tartottak, amikor a felsőbb hatóság – miért, miért nem – leállította a munkát.

Kartal, Bag, Hévízgyörk, Verseg községek közös termelőszövetkezete Petőfi Sándor nevét vette fel. A faluban találunk Petőfi utcát. Petőfi brigádok működnek mind a termelőszövetkezetben, mind az állami gazdaságban.

"... hogy egy újabb 1100 év elé nézhessünk"

Interjú *Kristóf Gyula* történész-professzorral

A Professzor Úr a História című folyóirat legutóbbi számában a honfoglaló magyarok létszámáról írt az életmód függvényében. Hogyan függ össze a két kérdés és mit lehet mondani "létszámügyben"?

A két kérdés úgy függ össze egymással, hogy egy letelepült népesség sokkal nagyobb lélekszámú, mint egy nomád népesség. Tudniillik a földművelés nagyobb népesség eltartására nyújt lehetőséget éppen a kiszámíthatóbb, biztosabb terméseredmények és a rövidebb termésciklus okán. S ráadásul az állatállomány, amelyik kifejezetten nomád módon tartatott, sokkal inkább ki volt téve az időjárás és a természeti körülmények sorscsapásainak. Ennélfogva a legnagyobb ritkaságszámba megy az, ha egy nomád népesség túlzottan nagy létszámú. Tehát ha a magyarságot nomádként határozom meg, akkor ebből eleve következik, hogy túl nagy létszámú népességgel nem számolhatunk, ha viszont földművelőként, akkor gyakorlatilag a felső határ a csillagos ég... Miután elvégeztem az – elsősorban – írott források ide vonatkozó analízisét, arra a következtetésre jutottam, hogy a honfoglaló magyarok nomádok voltak, ha viszont nomádok voltak, akkor a honfoglaló magyarok létszámát nem szabad magasra tenni. Így jutottam nomád analógiák alapján arra, hogy a honfoglaló magyarokat 20 ezer lovast kiállító népnek minősítő tudósítás ezen adata mögött legfeljebb 100 ezer fős népesség áll.

Berta Árpád 1994-ben napvilágot látott koncepciója szerint a honfoglaló magyarság törzsnevei a török nyelvből magyarázhatók. Lehet-e következtetni a törzsnevek etimológiájából egy adott nép etnikumára s milyen etnikumúnak tekinthető a honfoglaló magyarság?

Bármiképp is áll Berta Árpád kutatásával kapcsolatban a pillanatnyi helyzet, én úgy ítélem meg, hogy semmiképp sem lehet a törzsnevek eredeti nevéből magára az etnikumra következtetni. Például ha valaki olvassa rendszeresen az anyakönyvi híreket a mai sajtóban, akkor látja azt, hogy rendkívül sok szülő nevezi megszületett gyermekét Zsanettnek, Ivettnek, Viviennek stb. Nyilvánvaló óriási tévedés lenne, ha valamikor a 21. században arra a következtetésre jutnának, hogy francia betelepedés történt Magyarországra, mert óriási mértékben megnőtt a francia eredetű személynévadás. Az etnikumot tekintve a honfoglalók alapvetően finnugor nyelvet beszélő magyarok voltak, mert különben hogyan maradhatott volna fenn a Kárpát-medencében a magyar nyelv. Ugyanakkor jelentős számú, főként török, kisebb mértékben iráni és szláv nyelvű népesség is érkezett a Kárpát-medencébe. Amikor honfoglaló magyarságról beszélünk, korántsem egy nyelvet beszélő, homogén nyelvű népességről van szó. A honfoglaló magyarság olyan nomádállam népességét jelenti, amely magyar uralom alatt állt. S ez a magyarázata annak, hogy ezt a törzsi szövetséget hétmagyarnak nevezték.

A honfoglalás lefolyásáról egyedül Anonymus tudósít. Hitelesnek tekinthető-e ez az Anonymus, aki sorai következtében tulajdonképpen a dákóromán-kontinuitást félig megalapozta?

Nem tekinthető hitelesnek. Anonymus 315 évvel élt a honfoglalás után. Nem álltak rendelkezésére olyan források, amelyek ezt az irdatlan időközt át tudták volna hi-

dalni. Ennélfogva az esetek túlnyomó többségében meseként kell elfogadni. Más kérdés, hogy Anonymus hallhatott olyan mondákat, amelyek még valami keveset megőriztek a honfoglalás kori viszonyokból. Így teljes egészében nem lehet azt mondani, hogy Anonymus – úgy ahogy van – elvetendő, hiszen a hétmagyar (Anonymusnál: hetumoger) elnevezést egyedül Anonymus hagyományozta ránk.

A környező, elsősorban szláv és román ajkú országok történészeinek jelentős része a tárgyilagosságot sokszor félretéve politikai és érzelmi szempontoktól vezérelve vizsgálja a magyar honfoglalást. Példa erre a dáko-román kontiunitás már-már politikai dogmává válása Romániában.

Professzor Úr szerint van-e a közeljövőben esély arra, hogy román és magyar történészek együtt kutassák majd a Kárpát-medence régmúltját?

Picit pontosítanám az elmondottakat, hiszen az elmúlt évtizedekben nemcsak pánromán és pánszláv, hanem tulajdonképpen pángermán és pánmagyar koncepciók is voltak. Érthető módon elsősorban a pánromán és pánszláv elméletekről szerzünk tudomást. Ne felejtsük el, hogy hosszú időn keresztül az egyik oldalról jövő nacionalizmusra a másik oldalon keltett nacionalizmus volt a válasz. Nekem az a véleményem, hogy addig amíg nem tudatosodik mindenkiben az, hogy ezek tudományos és nem érzelmi alapon megközelíthető kérdések, addig borzalmasan nehéz ezekről elfogulatlanul eszmét cserélni. Főleg pedig úgy nehéz, hogy ez a kérdés politikai állásfoglalások szintjére emelkedik. Nagyon jól tudjuk, hogy ez Romániában hosszú ideje így van. De én meglehetősen elborzadva olvastam a napi sajtóban, hogy Magyar Bálint kultuszminiszter levelet írt Koltai Úrnak és biztosította őt kultuszminiszteri mivoltában, hogy a honfoglalás előre eltervezett tudatos cselekedet volt. Véleményem szerint ez tudományos kérdés, s így nem egy kultuszminiszternek kellene hivatalosan kinyilvánítania. Tehát tulajdonképpen a saját portánk előtt is van mit söpörni..

Előbb Magyar Bálint kijelentése kapcsán szólt a honfoglalás tudatos jellegéről. Köztudott, hogy Ön ebben a kérdésben a honfoglalás nem tudatos, hanem épp ellenkezőleg spontán – a besenyő támadás által kiváltott – menekülés jellegét vallja. Milyen érvekkel támasztható alá ez a tétel?

Az, hogy a magyarok tudatosan foglaltak hazát, az először Anonymusnál fordul elő 315 évvel a honfoglalást követően. Más esetben egy 315 évvel az esemény utáni forrásnak a tudomány nem adna elsőbbséget a kortárs híradásokkal szemben. A magyar honfoglalás besenyő csapásra történt bekövetkezte mellett egykorú vagy közelkori források szólnak. Ezek egyértelműen arról vallanak, hogy a magyarok vereséget szenvedtek a besenyőktől, és az elszenvedett vereség után voltak kénytelenek elhagyni Etelközt és beköltözni a Kárpát-medencébe. Említhetem Reginó krónikáját 908 tájáról. Bíborbanszületett Konstantin munkáját, mely 950 táján született. Említhetném azokat az orientális forrásokat, amelyek ennek a besenyő támadásnak a keleti hátteréről szólnak, tehát megvilágítják azt, hogy a besenyők se úri passzióból rontottak a magyarokra, őket is keletről nyomták más népek, és kényszerítették előző lakhelyük elhagyására, új lakhely megkeresésére. Ide sorolható az Anonymust megelőző magyar hagyomány, amely arra mutat rá, hogy még a magyar hagyomány legrégibb rétegében is benne van a magyarok katasztrofális vereség utáni honfoglalásának emléke. Nevezetesen amikor a 14. századi krónikakompozíció leírja, hogy sasok támadták meg a magyarokat és a sasok miatt azon tartományban meg nem maradhattak. Fákról legyek zúdultak rájuk és fölzabálták barmaikat, kb. így szól a forrásidézet. Eb-

ben a hagyományban egy kényszerhatásra történt bejövetel emléke maradt ránk. Még egyszer mondom, ezzel szemben a tudatos honfoglalás Anonymustól ered 1210 tájáról, amikor a magyarok már több mint 3 évszázada itt élnek a Kárpát-medencében. Racionális okát kellett, hogy adják annak, mi végre is vannak ők a Kárpát-medencében.

Milyen társadalmi és politikai keretek közt élt a honfoglaló magyarság, illetve ki(k) volt(ak) a honfoglaló magyarság politikai vezetői?

A politikai szervezetről nagyon sok vita folyt, talán tudott, hogy én ebben a vonatkozásban egy sok évtizedes tannal próbáltam leszámolni. Visszaállítottam azt a 40 évvel ezelőtti hagyományt, hogy tudniillik a honfoglalás időszakában a künde címet viselő főfejedelem az Árpádok családjából került ki, s a honfoglalás pillanatáig Álmos, illetve a honfoglalás időszakában már Árpád volt. A gyula méltóságot egy Kusál nevezetű személy viselte.

Ennek a Kusálnak a kezében összpontosult a katonai hatalom. Ami a társadalmi helyzetet illeti, ha valahol, akkor, azt hiszem itt hoztam munkásságomban talán a legjelentősebb változást. Azt kell mondjam, hogy ez nem az én érdemem, hanem visszatértem egy korábbi nézethez, tudniillik vagy 100 évvel ezelőtt közhelyszámba ment annak hangoztatása, hogy a magyarok nomádok, kis létszámúak és szabadok voltak. Az elmúlt 100 év alatt ezt a szerintem helyes képet sikerült teljes egészében elrontani és úgy bemutatni, hogy a magyarok félig letelepültek, nagy létszámúak voltak, és ami a legdöbbentőbb, hogy a magyaroknál már kifejezett osztályviszonyok voltak. Ebben természetesen a marxizmus időszakának 40 esztendeje is nagy szerepet játszott. A marxizmusnak nagyon jól jött az, hogy már korai időszakban osztályrétegződést tudott kimutatni a magyarságnál. A források erre vonatkozóan semmi bíztatót nem adnak, sőt kifejezetten ellenbizonyítékaim vannak. Hiszen ha itt a X. század elejére már mindenki le volt süllyesztve, akkor miért történt meg Magyarországon az egész XI. század, amikor másról sem szól a történet, mint arról, hogy a szabadokat le kell süllyeszteni. Úgy ítélem meg, hogy a magyarság szabad emberekből álló nomád társadalom volt. Más kérdés természetesen, ha katonáskodásról volt szó, akkor nagyon szigorú alá-fölé rendeltségi rend érvényesült.

Zárásként azt szeretném megkérdezni, hogy a Professzor Úr szerint méltó módon emlékezik-e meg a magyarság nemzetünk 1100 éves évfordulójáról?

Ezt a kérdést nem tudom megválaszolni. Tudniillik mindenkinek magának kell eldöntenie, hogy ő méltó-e ahhoz, amit ő gondol az 1100 évről meg az 1100 évvel ezelőtti eseményről. Én személy szerint úgy gondolom, hogy méltóképp ünneplem meg, mert elég sok helyre, amennyire egészségi állapotom engedi, elmegyek, tartok előadásokat. Azt, hogy az ország méltón ünnepli-e, én nem tudhatom, nem nyilatkozhatom az ország nevében. Meg kell kérdezni másoktól, hogy ők hogyan érzik ezt. Egyébként itt nekem megint eretnek gondolatom van. Meg kell kérdezni az ország lakóitól, ők mindent megtesznek-e annak érdekében, hogy maguk is méltók legyenek egy nemes gondolathoz, egy nemes hagyományhoz. Itt nem egyszerűen csak arról van szó, hogy be kell fogadni az 1100 évet, hanem arról, hogy idomulni kell magatartásban, mentalitásban, viselkedésben ahhoz, *hogy egy újabb 1100 év elé nézhessünk.*

Péter Gábor

(A cikk a "Magyar Szó" című újságból való, amelyet Péter Gábor szerkesztett a Millecentenárium alkalmából.)

Tisztelt Olvasók!

Az 1996-os kalendárium összeállítása során kimaradt az anyagból az 1995-ös választás eredménye.

Ezt a hiányt pótoljuk, mintegy megörökítve az utókor számára az eredményeket.

A választáson három jelölt indult a polgármesteri tisztségért. Kiss Ferenc független jelölt, Urbán Imre független jelölt, az előző ciklus polgármestere és Urbán Mihály a Magyar Szocialista Párt színeiben.

A nagyközség lakossága 1648 szavazatot adott le a jelöltekre, melyből 1305 szavazattal *Urbán Imrét* választották újra bizalmukkal polgármesternek az itt élő emberek.

32 jelölt indult a képviselőségért. A szavazatok alapján 1995-től nagyközségünk testületi tagjai a következők lettek:

Dr. Tankó Géza
Dr. Katona Miklós
Urbán Imre
Tóth Ilkó Mihály
Gergely László
Ruszkai János
Kalcsó Tibor
Lászlóné Herr Piroska
Gerhát János
Urbán Mihály
Klúber László
Száraz Árpád
Kovács József
Bereczki József

Két képviselő, Urbán Mihály és Lászlóné Herr Piroska lemondása miatt a szavazatok arányában képviselő lett Bognár József és Kartali Deák Mihály.

1995. november 23-án alpolgármesteri választásra került sor az érvényben lévő jogszabályok alapján.

Az alpolgármesteri címet Klúber László nyerte el testületi szavazás alapján.

A falu jegyzőasszonya Dr. Keresztes Katalin más munkahelyre ment, így helyette 1996. június 1. napjától ezt a tisztséget dr. Sipos Ágnes tölti be.

1996. okt. 3-án Urbán Imre polgármester lemondott tisztségéről. Az új polgármestert a falu lakossága 1997. januárjában választja majd!

A kartali polgármesteri hivatal szervezeti felépítése, dolgozói

Klúber László alpolgármester
Dr. Sipos Ágnes jegyző

1. *Önkormányzati titkárság*
Hegyi Mihályné, Pethő Józsefné

2. *Műszaki – Hatósági Igazgatási Iroda*
a) Igazgatási csoport:
- általános igazgatás
- anyakönyvi ügyek
- népesség-nyilvántartás
- ipari-kereskedelmi ügyek
- mezőgazdasági ügyek
- egészségügyi-szociális feladatok
- gyermek- és ifjúságvédelem
- felnőttvédelem (szociálpolitika)
- családvédelem
- hadigondozási feladatok
- állategészségügyi igazgatás
- növényvédelmi igazgatás
- hatósági bizonyítványok és igazolványok kiadásával kapcsolatos feladatok
- honvédelmi, polgári védelmi ügyek intézése

Krekó Ferencné
Krekó Károlyné
Bognár Józsefné

b) Műszaki csoport
- építési hatósági ügyek
- közlekedési, környezetvédelmi ügyek
- munkavédelmi, tűzvédelmi feladatok
- környezet- és természetvédelmi feladatok
- közterület-használat engedélyezés

3. Pénzügyi- Gazdasági Iroda

a) Pénzügyi csoport:

- intézményirányítás
- községfenntartási, üzemeltetési feladatok
- önkormányzati tulajdonú bérlakások kezelése
- lakossági társulások
- intézmények felügyelete
- pénzügyi-gazdasági feladatok
- vagyonkezelés
- pénzügyi igazgatási feladatok
- költségvetés végrehajtása
- bérgazdálkodás

Deák Istvánné
Ambrus Károlyné
Bognár Zoltánné
Szabó Béláné
Berta Ferencné
Kiss Ferencné

b) Adóügyi csoport:

- adóhatósági ügyek
- illeték ügyek
- vagyonkataszter karbantartása

László Tiborné
Volentér Tiborné

Egy kis statisztika...

	Születtek	Meghaltak
1993	81 fő	77 fő
1994	83 fő	81 fő
1995	69 fő	71 fő

A könyvtár munkájáról

Az 1996-os évről röviden összegezve annyit írhatok, hogy igen küzdelmes volt – azt hiszem – mindannyiunk számára. Az országunkban kialakult nehéz pénzügyi helyzet a könyvtárakat sem kerülte el. Sok kisebb könyvtár szűnt meg, a többiek pedig a talponmaradásért küzdenek. Az önkormányzatok már sok helyen nem tudják támogatni könyvtáraikat. A mi könyvtárunk is csak a fenntartásra való összeget kapja a Polgármesteri Hivataltól, könyvbeszerzésre sajnos már nem futja.

A kiadások csökkentése a célja a nyitvatartásunk lerövidítésének is. Július elsejétől heti 30 órában vagyunk nyitva.

A felmerülő problémák ellenére is igyekeztünk a hozzánk fordulók igényeit a lehetőségeinkhez mérten kielégíteni.

Idén is részt vettünk a majálison, vetélkedőket bonyolítottunk le, sok-sok szép könyvet nyerhettek a gyerekek.

Szintén májusban szalvétavásárt rendeztünk. Igen sok gyűjtő keresett fel bennünket, közülük sokan be is iratkoztak.

Szeptembertől indult az olcsó könyvek vására. Szeretnénk a falu lakosságát ilyen kedvezményes áru könyvekkel folyamatosan ellátni. Szintén ősszel indult újra a népszerű Populart Házikönyvtár sorozat, amelyben megtalálható szinte az összes kötelező olvasmány. Minden továbbtanulónak javaslom, hogy rendelje meg nálunk e sokoldalú és olcsó sorozatot.

Folyóiratok továbbra is járnak a könyvtárba, ki is lehet kölcsönözni ezeket.

Legnagyobb sajnálatunkra nem tudjuk beszerezni az újonnan megjelent műveket, mert nincs rá keretünk. A pályázati kiírásokat folyamatosan figyeljük, és amint alkalmunk adódik, élünk a lehetőséggel. Megpályáztuk a Soros Alapítvány kiírását, amely segíti az anyagi gondokkal küszködő könyvtárakat, de csak november végére derül ki, hogy hány könyvet kapunk.

Nagyon szép gesztusa a lakosságnak, hogy fölösleges könyveiket a könyvtárnak adományozzák, ezzel is segítve az állomány építését. Továbbra is örömmel fogadunk könyv-, hanghordozó-, esetleg pénzadományokat is.

A könyvtárunkból hiányzó könyveket könyvtárközi kölcsönzés útján tudjuk beszerezni az érdeklődők számára. Hanghordozókat sem tudtunk ebben az évben vásárolni, de a rendelkezésre álló hangzók közül is ki-ki találhat kedvére valót.

Félő, hogy pénztelenségünk miatt sok fontos dokumentum kimarad az állományból, és ez már később esetleg pótolhatatlan lesz.

Mindezek ellenére bátran ajánlom a tanulni vagy szórakozni vágyóknak, hogy keressék fel könyvtárunkat, mert a már meglévő állomány igen színes és sokféle igényt kielégítő.

Szeretettel várunk a jövőben is minden érdeklődőt, beleértve az óvodai és iskolai csoportokat is.

A Könyvtár dolgozói nevében:

Gábor Jenőné

A Művelődési Ház életéből...

KÖZÖSSÉGEINK:

Asszonykórus

Vezetőjük Maczkó Mária népdalénekes, a népművészet mestere

Tagjai: Mészáros Józsefné, Péter Istvánné, Rékasi Lászlóné, Deák Mihályné, Kis Tiborné, Kozjár Pálné, Kartali Deák Mihályné, Lantos Lászlóné, Csóré Pálné, Konkoly Jánosné, Kádár Károlyné, Csernyik Miklósné

A néphagyomány őrzésének és továbbadásának példaértékű követői.

Kisasszonykórus

Vezetőjük Maczkó Mária népdalénekes, a népművészet mestere

Tagjai az alsó tagozatos iskola daloskedvű kislányai. Maczkó Mária a felnőtt kórus utánpótlását neveli belőlük. Továbbviszik a kartali viselet értékeit, megőrzik dallamvilágát és táncos értékeit.

Kuckó színpad

Vezetőjük Lászlóné Herr Piroska. Beszéd és mozgástechnikát, önismereti játékokat vezetett Juhász Edit.

Tagjai: Kalcsó Bettina, Mándó Mónika, Mándó Katalin, Tankó Ákos, Ladócsy Petra, Ladócsy Barna, Ruszkai Anna, Ruszkai Péter, Ruszkai György, László Eszter, Winkler Eszter, Jakus Éva, Ács Judit.

Filmklub:

Vezetője: Varga János tanár. A vetítéseket általános iskolás diákok látogatták, a filmek végén a csoport vezetője közös beszélgetés során vitatta meg a gyerekekkel a látottakat. Ezáltal részesévé lettek az elhanyagolt filmkultúra egy-egy részének.

Csiribiri játszóház:

Vezetője: Kiss Tiborné és Fehér Zsoltné

A játszóházat változó létszámban gyeden-gyesen lévő kismamák és gyermekeik látogatták. Festettek, rajzoltak, éneket és verseket tanultak. A mamák főzési recepteket cseréltek, hetente egy alkalommal, csütörtök délelőtt találkoztak. Jó előkészítője ez a közösség az óvodai beszoktatásnak.

Bélyegszakkör:

Vezetője: Herczeg Jánosné

Tagjai változó korú gyerekek és néhány felnőtt tag. A csoport vezetője pályázatok útján gyönyörű bélyeggyűjteményt hozott létre, melyből betekinthetnek a tagok a művészetek tágas világába. Évente több alkalommal, egy-egy fontosabb eseményre, pl. Millecentenáriumi ünnepség, kiállítást rendeznek bélyegek felhasználásával. A bélyeg tágítja az ember látóterét minden művészeti ág felé, a történelmi események bemutatásával. A szakkör lehetőséget teremt a bélyegek cseréjére is.

Bábszakkör-bábkészítők közössége:
Vezetője: Tellér Zoltánné, aki végzettsége szerint is bábkészítő. A nagy érdeklődésre való tekintettel a foglalkozásokat délutánonként az iskolában tartotta. Bábot szabtak és varrtak egy-egy mesének eljátszásához. Szásziné Éva tanító néni pedig a bábozás művészetébe vezette be a gyerekeket.

Kézműves szakkör
Vezetője: Konkoly Erika, végzett kézműves szakon. Az agyagozás, a bőrdíszművek, gyöngyfűzés rejtelmeibe avatta be népes csoportját. A gyerekek szép agyagfigurái bevittük az aszódi Fiúnevelő Intézetbe, s ott a sajátjaikkal együtt kiégették nekünk. Hihetetlen kézügyességgel dolgoztak a foglalkozásokon.

Önismereti csoport:
Vezetőjük: Juhász Edit főiskolai hallgató, végzett drámaszakos tanulmányokat. Különösen az ifjúsági klub és a színjátszók hasznos elfoglaltságot találtak ezeken a foglalkozásokon. Az én megismerése, helyzetgyakorlatok, beszéd és mozgástechnikai készségek fejlesztése a fő cél.
Játékosan vetkőzik le gátlásaikat, a helyzetgyakorlatok során a közösségi szellem kialakulásában, egymásban való megbízásban mutatkozik meg a foglalkozások hasznossága.

Ifjúsági klub:
Vezetője: Fehér Zsoltné. A klubot 18 éves korig alkalmanként 15-30 gyerek látogatja. A fiatalok részére a csoport vezetője érdekes előadásokat szervez, kirándulnak, zenét hallgatnak, videóznak. Beszélgetnek a továbbtanulásról, a jövőről.
Rendezvények alkalmával segítenek, mindig lehet rájuk számítani.

Állandó alkotóköreinken túl számos visszatérő, hagyományteremtő rendezvényünk van.
- Ilyen a január 22-i Kultúra napja, melynek keretében igyekszünk a helyi értékekből meríteni. Az elmúlt évben Búth Emilia Felemás című verseskötetét mutattuk be a nagyközönségnek, idén Ladócsy László tanár-képzőművész ikonjait és munkáit gyűjtöttük egy kiállítási csokorba.
- A március 15-i események megünneplése a Művelődési Ház szíves feladata. Ünnepi műsor után megkoszorúzzuk a Petőfi szobrot. Évről-évre többen tisztelik meg rendezvényünket.
- Március a húsvéti készülődés jegyében telik. A házban több napon át hívjuk a felnőtteket és gyerekeket közös tojásfestésre, ajándéktárgyak készítésére.
- Április 11. a Költészet napja, József Attila születését is e napon ünnepeljük. Irodalmi-zenés műsorra invitáljuk az érdeklődőket ezen az estén.
- Május 1. a majális jegyében zajlik immár 6. éve. Kulturális programok, vetélkedők, játék-humor-virsli jellemzi a több száz megjelent szórakozását.
- Júniusban a Kuckó színpad, óvodások és iskolások műsorral köszöntik nevelőiket. Minden évben ez a nap a Kuckó színpad premierje új darabjával.
- Júniusban rendezzük a csoportok évadzáró bemutatóit is. Itt adnak számot az előző év munkájáról és eredményeiről.
- Július-augusztus a népzenei tábor időszaka volt. A tábort Maczkó Mária, Csikós Ida és Deák Márti vezették nagy hozzáértéssel és lelkesedéssel. A Nemzeti Kulturális Alap anyagi támogatásával a tábor teljesen díjmentes volt.
- Október 1. Idősek Világnapja, melyre szeretettel hívjuk falunk lakóit. Idén a műsort az óvodások, iskolások és a műv. ház csoportjai adták.

- Október 23-án évek óta a Kartaliak a Kartaliaknak Kulturális Seregszemlével ünnepelünk. Idén Búth Emilia illusztrációs kiállítása emelte a zenés-irodalmi műsor fényét. Vendégünk volt Lázár Ervin meseíró és Vathy Zsuzsa író.
- November 16-án Hagyományőrzők és Fiatal Népművészek találkozójára hívjuk az ország legjobb népzenészeit, együtteseit, barátainkat, akik tiszteletdíj és útiköltségtérítés nélkül jönnek és lépnek színpadra.
Az ünnepséget az Általános Iskola munkatársai szponzorálják a főzéssel, vendéglátás biztosításával.
- November végén már készülődünk a télapó érkezésére, megkezdődnek a karácsonyi előkészületek.
- December 6-án megérkezik a télapó, s ettől kezdve hétvégeken az ajándékkészítés, mézeskalács sütés, díszek, adventi koszorúk készítésére hívjuk az érdeklődőket.
Jönnek is szép számmal, minden évben többen.
- Karácsony előtt pár nappal az iskolások és óvodások feldíszítik a polgármesteri hivatal által biztosított óriás fenyőfát. Idén december 22-én álljuk körbe, előtte ajándékműsorral kedveskedünk az érdeklődőknek a művelődési házban.
- A szilvesztert az étteremmel közösen szervezzük, bár az elmúlt évben nem volt elég jelentkező, ezért mindenki otthon ünnepelt.

Az Asszonykórus az elmúlt évben 17 vendégszereplést tudhat a háta mögött. Színvonalas műsorukkal öregbítik minden alkalommal Kartal hírnevét.

A Kuckó színpad idén nem vendégszerepelt Micimackó című produkciójával, mert a vendégszereplések előtt több tagunk sok tanulnivalója miatt kimaradt a csoportból.

A Művelődési Házban működő Nagycsaládos Egyesület rendszeresen tart rendezvényeket, nálunk zajlik egy hónapon át a tüdőszűrés, véradás is. Jelentkezőktől függően tartanak vásárokat terembérleti díj fejében, működik a gépjárművezetői tanfolyam is folyamatosan.

Az elmúlt évben 7 kiállításban gyönyörködhetett a falu lakossága. Huszárik Zoltán filmrendező születésének és halálának évfordulóján egyedi fotóiból gyönyörű kiállítást rendeztünk, láttuk Ladócsy László munkáit, Ihász Ferenc képeit, Szalai S. Zoltán festményeit, akinek édesanyja Kartalról származik, de kiállított nálunk Czibula Pál festőművész is. Búth Emília nyirkái nagy sikert arattak.

A monostorapáti nagycsaládosok látogatását vendégművészek kiállításával tették színesebbé.

Az elmúlt évben az aszódi KAMARATEÁTRUM kartali tagjai több előadással ajándékozták meg a helyieket Pinter: Régi idők című darabjával. Szerepelt benne Kiss Judit, Tóth Andrea és Barabás Tamás, aki maga játszott is és rendezett is. A kicsiket meseszínházba invitáltuk, a filmklub jóvoltából számtalan sikerfilm került bemutatásra. Volt farsangi mulatság és szüreti bál is. Sokat pályáztunk szűk anyagi lehetőségeinket pótolva, s négy pályázatunk jelentős anyagi segítséget hozott rendezvényeink megtartásához.

A SOROS Alapítvány és a Nemzeti Kulturális Alap szíves támogatásáért nagyon hálásak vagyunk. A SOROS 300.000.- Ft-ja lehetőséget adott szövőszékek vásárlására, Sápi Jánosné Margitka pedig óriási lelkesedéssel és szakmai hozzáértéssel vezeti délelőttönként a szövős foglalkoztatót. Az elkészült anyagokból már többször rendeztünk kiállítást.

Számtalan kiállításon szerepeltek Mészárosné Varjú Angyalka mestermunkái- Az Asszonykórus nagy elismerést vívott ki Mészárosné munkáival és szereplésével az OMÉK-on Gödöllőn.

Mészárosné Varjú Angyalka újabb sikerei

Mészárosné Varjú Angyalka munkáit ha máshonnan nem, legalább az 1995-ös Kalendáriumból már megismerhette Kartal lakossága, de a jelesebb ünnepeken ki szoktuk állítani szemet gyönyörködtető alkotásait a Művelődési Házban.

Mióta nyugdíjas lett, még aktívabban készíti szebbnél-szebb műveit csuhéból és szalmából. Azonkívül, hogy saját maga alkot, szívesen adja át tudását másoknak is. Sokat foglalkozott óvodásokkal itt a községben, de még Budapestre is eljutott tanítani. Szívesen megmutatja "tudományát" bárkinek, akit érdekel a szalma és sustyafonás. A karácsony előtti ajándékkészítő foglalkozásokon mindig részt vesz és segít karácsonyfadíszeket készíteni az érdeklődőknek. Reméli, hogy unokái folytatják majd ezt a szép munkát.

Az elmúlt időszakban a következő pályázatokon vett részt:

- Az IPOSZ és a Pest Megyei Kézműves Kamara által meghirdetett II Betlehemi Jászol pályázaton, ahol Szent Imre herceg plakettet kapott,
- a II országos "Aranyszalma" pályázaton, Hajdúnánáson.
- A "Mesterségünk, cégérünk címere" című országos pályázaton, Törökszentmiklóson, melynek anyaga bejárja az egész országot.
- A Gödöllőn megrendezett OMÉK-on,
- Bemutatkozott az aszódi múzeumban és az aszódi nyugdíjasoknak, az Idősek Világnapján.
- Békásmegyeren a gyermekekért végzett munkájáért emléklapot kapott.

Sok szép új munkája közül különösen említésre méltó a Millecentenárium jegyében készült török-magyar csata.

Szép hagyomány a szövés...

SZÉKELY FESTÉKES SZŐNYEGEK

A történeti adatok szerint a festékest néhány száz évvel ezelőtt az egész Székelyföldön, sőt Erdély legkülönbözőbb vidékein ismerték és használták. Legismertebb területei: Kászon, Csík, Háromszék, Udvarhely, Gyergyószentmiklós, szórványosan a Maros-Torda vidéke.

Földi szőnyegként falun nem használták, hanem csak ágy és asztalterítőnek, falvédőnek, ágytakarónak. Használtabb állapotban került csak szekérre takarónak, később a földre, ha már teljesen elhasználódott. A festékes szőnyegek szövése, elkészítése fényűzés számba ment, mert sok időt, hozzáértést igényel, szövésére csak akkor került sor, ha az egyéb fontos szőttesek elkészítése után még maradt rá idő és anyag. A

Szarufás

Asztallapos

festékesek száma egy háznál a vagyoni állapot mértéke is volt. A leány hozományában mindig szerepelt 2-4 festékes is.

A székelyföldi festékes szőnyegek mindig két szélből állnak, melyeket egymás mellé helyezve összevarrnak. Mintájuk mindig szimmetrikus, így a két szél összeillesztése adja ki a mintát, a kompozíciót.

Szövésére jellemző, hogy az alapszínnel kezdődnek, ezt egy vastagabb-vékonyabb egyszerű csíkokból álló sáv követi és csak ezután következik a tényleges minta. Alapvető színek: a hagymabarna, a vörösesbarna, a sárga világos árnyalataitól az okkerig, a kék árnyalatai, a gyapjú természetes nyers színe. A festékes szövéséhez szükséges gyapjúfonalat még most is otthon, saját kezűleg festik. Míg régebben csak növényi természetes festőanyagot használtak, ma már a gyári készítésű anilin festék alkalmazása is elterjedt. A növényi festéssel tompa, finom, egymáshoz simuló színeket nyerünk, míg a gyári festékek erős, éles színeket adnak. (Növényi festőanyagok: vadalma, bodzafa, dió, sáfrány, akácvirág, zabszalma, vadcseresznye, kökény, hagymahéj, égerfa, fűzfa.)

A festékes szövésében a mintaszerkesztés, a térbeosztás szerint több kisebb csoport figyelhető meg. Az ún. soros festékes jellemzője, hogy az egész felületet csíkok, sávok töltik ki és ezekben a sávokban jelenik meg a minta, pl. a szarufás, fésűfogas, késnyelves. Más módon komponált a kötelező alapszín és csíkozás után a minta végigfuttatása a darabon, pl. villámos, vízfolyásos, szarufás, lépcsős. Egy másik csoportnál a hármas tagozódás figyelhető meg. Az alapszín és a csíkozás után az egész felületet három nagy minta tölti ki, pl. a gyertyás rózsa. A két szélen vagy fél mintát szőnek, vagy csupán apró díszítéseket, mesterkéket alkalmazva a főmotívum elemeiből.

A sűrűrózsás festékeseken egy kis minta folytonos ismétlése tölti ki a teret, míg a nagyrózsás szövésénél egy nagy motívum kiemelkedik középen, és köré rendeződik a kompozíció, – kisebb mintákból, mesterkékből alkotva. A leginkább megkomponált térbeosztású szőttes az asztallapos megszerkesztésű, pl. a lábujjkás.

A székely festékes, mint értékes néprajzi, népművészeti hagyaték, méltán érdemel figyelmet. Világos, erőteljes kompozícióikkal, díszítőmotívumokkal, sajátos színvilágukkal válnak ki a szomszédos népek által készített szőnyegek közül. "Éppen ezért fontos annak az örökségnek a megismerése, amelyet sok évszázados múltja, gazdag és változatos népi mintaanyaga és készítési módja jelent. Mert csak mindezek ismeretében lehetséges valóban hiteles értékeinek megőrzése és továbbfejlesztése" írja Petrás Anna: Szövőiskola c. könyvében.

Az Ő idézésével fejezem be: "Hiszek abban, hogy történelmünk szép hagyományait újra lehet fogalmazni, hiszem, hogy a betontömbökből, a szürkeségből ki lehet törni. Hiszek abban, ha gyermekeinket megtanítjuk az alkotás gyönyörűségére, akkor nem fognak rombolni. Hiszem, ha gyermekeinknek VISSZAADJUK szellemi és vizuális anyanyelvüket, akkor majd választ tudnak adni arra a kérdésre: "Mitől vagyok én magyar?" És büszkék lesznek magyarságukra.

Felhasznált irodalom: Petrás Anna: Szövőiskola
Heves 1994: Szőttesek tegnap és ma
Mátéfy Györk: Szövött szőnyegek és falikárpitok.

Kartal, 1996. november

Sápi Jánosné
szövőkör vez.

Dióhéjban a nagycsaládosok életéből

A NOE helyi csoportja immár több mint három éve működik községünkben. A március 14-i megbeszélésünkön ünnepeltük harmadik születésnapunkat, Minden hónap első keddjén szoktunk összejönni, általában a Művelődési Házban, de az is előfordult már több ízben, hogy valamelyikünk lakásán volt a megbeszélés.

Megbeszélni való mindig akad: mosó- és tisztítószer rendelés, egyéb akciók, kirándulások stb.

A 96-os év első nagyobb megmozdulása a farsangi bál volt, amely hagyományosan jól sikerült.

Húsvét előtt tojást festettünk a gyerekekkel, és lakásdíszeket készítettünk az ünnepre.

Kimentünk az erdőbe is egy tavaszi "nagytakarításra", amire a kint főzött gulyás tette föl a koronát.

Voltunk színházban is egy busznyian, és vendégül láttuk a Monostorapátiak egyesületét, akik még kiállítást is rendeztek a Művelődési Házban két művészük munkáiból.

Részt vettünk a majálison is: lángost sütöttünk és édességet, játékot árusítottunk.

A legnagyobb élmény azt hiszem a négy napos kirándulás volt a résztvevők számára.

A Nógrád megyei Tereske plébániáján volt a szállásunk, ahol csak a villanyért és a vízért kellett fizetnünk, köszönet érte. A Tangazdaságtól kölcsönkapott matracokon aludtunk, "ömlesztve", illetve sátrakban. Sok szépet láttunk, jókat főztünk (még a hagyma nélkül készült gulyás is nagyon kelendő volt, a hagymát ugyanis szépen megtisztítva otthon felejtettük), játszottunk és kirándultunk a Börzsönyben.

Szeptember 21-én különvonattal utaztunk a NOE országos rendezvényére Ópusztaszerre, ami szintén felejthetetlen élmény marad mindannyiunknak, a zord idő ellenére is.

Már túl vagyunk a hagyományos szüreti bálunkon is, ami szintén jó hangulatban telt el.

Most a Mikulásra és a karácsonyi ünnepekre készülődünk, és tervezgetjük a jövő évi programot.

ISKOLA

Egy kis statisztika az elmúlt tanévből:

Az 1995/96-os tanévben 49 tanuló végezte el a nyolc osztályt.

Ebből tovább tanul:	gimnáziumban	1 fő
	szakközépiskolában:	17 fő
	szakmunkásképzőben:	29 fő
	szakiskolában:	*1 fő*
	Összesen:	48 fő

A kartali általános iskola kitűnő tanulói az 1995/96-os tanévben:

Kiss Tamás 1/a	Molnár Szabolcs 2/b	Szászi Edina 4/a
Prókai Ildikó 1/a	Szászi Tamás 2/b	Katona Kinga 4/a
Hegedűs Zoltán 1/b	Tellér Gina 2/b	Hegedűs Barbara 4/a
Szászik Anita 1/b	Gályász Gábor 2/c	Ambrus Ádám 4/b
Szőke Krisztina 1/b	Kiss Gábor 2/c	Scsuka Adrien 4/b
Németh Patrícia 1/b	Tóth Árpád 2/c	Kovács Andrea 4/c
Kiss Zsolt 1/c	Fritschek Ágnes 2/d	Péter Edina 4/c
Köntös Richárd 1/c	Kállai Ádám 3/b	Magyar Szilvia 4/c
Bálint Balázs 2/a	Jakus Gergő 3/b	Gergely Tamás 5/a
Rákóczi Zita 2/a	Szekeres Balázs 3/c	Jakus Tamás 5/a
Ács Zsuzsa 2/b	Konkoly Péter 3/c	Magyar Andrea 5/b
Bereczki Judit 2/b	Gregori Zsuzsa 3/c	Rácz Renáta 5/b
Kassai Beatrix 2/b	Karácsony Andrea 4/a	Zatureczky Ágnes 7/a

KUTYKURUTTY

Gólya, gólya, Nyakigláb,
szép odafönt a világ?
tükröződve kék az ég?
S azt szeretném tudni még,
ha
vizes lenne a ruhád,
szidna érte anyukád?

Búth Emília

BÚTH EMÍLIA

KÁPOSZTALEPKE

Fekete szeplők,
fehér szárnyak;
káposztalepkék
fogócskáznak.

Nem ér a neve,
ez a háza,
leszáll a legszebb,
összezárva.

Szirmok közt pilleg:
csukom, nyitom!
Édes a reggel,
a nyár finom.

ZSÁKBAMACSKA

Tej, vaj a tálban...
Macska a zsákban:
ugrana,
futna, ha
más tudományban...

kéne a maestro
macska-zenélni?
Hol aki érti,
botfüled sérti?
"Mááj-mááj"...
bűbáj dallama;
szerelmet így vallana.

Tej, vaj a tálban,
sejhaj, a zsákban
édes,
édes
dorombolás van.

CSACSI-hát

Kicsi húgom,
kocsiúton
hova mégy?

Sok a lejtő,
lábad kettő,
kell-e négy?

Itt a hátam!
S hozd csak bátran,
kell kalap:

Mátra alján,
Galga partján
süt a nap.

EMLÉK-kép

Messzi felhő:
nagy tekergő,
Hegyrül-hegyre lép.

Fecske méri,
hangya érzi,
zsong a méhe-nép.

Égi mester
mosoly-rendel,
villan vakuja.

Nyuszi valék,
jaj, meghalék!
fülem lapula.

Búth Emília

"De nehéz az iskolatáska..."!

A pedagógiában újra és újra visszatérő kérdés, hogyan lehetne több, használhatóbb, mai világunkhoz is alkalmazkodó ismereteket nyújtani tanulóinknak; hogyan lehetne hatékonyabban oktatni és a kor szellemének megfelelően nevelni.

Minden kor megpróbál ezekre a kérdésekre válaszolni, így a mi korunk is. A 80-as évek közepén látszott, hogy az iskolák egyre nehezebben tudnak – sokszor nem is tudtak – megbírkózni a rájuk testált feladatokkal. Bár megszületett az évtized közepén a sokak által megoldást jelentő oktatási törvény, de az évtized végére egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a hagyományos oktatási struktúra képtelen megfelelni az elvárásoknak, és megfogalmazódott egy új iskolaszerkezet kialakításának az igénye. Ennek keretében indultak újra a 8 évfolyamos középiskolák, alakultak meg a 6 évfolyamos képzést célul kitűző intézmények, illetőleg szerveződtek újra az egyházi oktatási intézmények, s jelentek meg egyre szélesebb körben az alapítványi tanintézetek.

Ezek a változások állították dilemma elé tantestületünket is: Hogyan tovább?

Minden lehetőséget végiggondolva döntöttünk a 6 évfolyamos képzés mellett. Igaz, ennek nem voltak olyan hagyományai, mint a 8 évfolyamos képzésnek egykoron, mégis sok minden szólt e képzési forma mellett:

- az életkor miatt kevésbé problémás az utazás;
- a hatodik osztály végére kiderül az is az általános iskolában, hogy ki az, aki nem csak a szorgalmával, hanem a képességeivel is részese a jó eredményeknek (a negyedik év végéig ez nem mindig dönthető el egyértelműen);

Hogy könnyebb legyen a döntés, meglátogattunk olyan iskolát, ahol már túl voltak 6 osztályos képzés tekintetében az első tapasztalatokon. Bátorításuk nyomán beindítottuk a 6 osztályos képzést, és most már közös tapasztalataink az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- a tanulók új közösségbe kerülve feltöltődnek, egy iskolarendszerből nem kifelé mennek 13-14 éves korukban, hanem egy újnak a kezdetén vannak, éppen ezért nem érnek rá "leereszteni", mint sokszor előfordul az általános iskola 7. és 8. osztályában;
- az új barátságok új motivációkat is jelentenek, hirtelen tágul a horizontjuk;
- bizonyos anyagrészeket, amelyeket eddig kétszer, bővülő körökben tanultak, most egyszer, más elosztásban, talán éppen ezért alaposabban tanulhatnak;
- az azonos korú, 4 éves képzési formában tanuló gimnazistákhoz viszonyítva jobb a munkamoráljuk, megbízhatóbbak az ismereteik (6 osztályos

3., illetve 4 osztályos első évfolyamú tanulókról van szó);
- a 4 osztályos gimnáziumi korba lépőkhöz viszonyítva az immár 3. osztályos gimnazisták sokkal céltudatosabban és kitartóbban végzik mindennapi teendőiket;
- a matematika tantárgy buktatóit is könnyebben és jobban veszik, mint a velük egykorú, más képzési formában résztvevő társaik, és könnyebben tanulják az idegen nyelveket is;
- és ami nagyon fontos: tapasztalataink szerint szeretnek iskolába járni.

Mai, változásokban bővelkedő világunkban az általános iskolai tanulókat nagyon sok motiváció éri. Az általános iskolák azt szeretnék – valójában ebben érdekeltek –, hogy a tanulók ott maradjanak náluk a 8. osztály végéig. A középiskolák úgy vélik, hogy a tehetséges gyerekek náluk vannak jobb helyen. Mindkét vélemény mellett lehet érveket felsorakoztatni. A döntés azonban a szülők kezében van, az ő joguk és kötelességük – természetesen a gyermekeikkel alaposan végiggondolva –, hogy a lehető legjobb döntést meghozzák gyermekük érdekében.

Mi az előző évek tapasztalatai alapján felelősséggel és legjobb lelkiismeretünk szerint merjük ajánlani a 6 osztályos képzési formát. És nem igaz az, hogy a gyermek 12 éves korában végleges döntésre kényszerül. Van átjárási lehetőség a különböző iskolatípusok között. Nálunk iskolán belül a második év végén felvételizni lehet a francia kéttannyelvű osztály nulladik évfolyamára. Erre minden évben volt példa. Ha valaki a második osztály végén úgy dönt, hogy máshol szeretne tanulni, felvételizhet, illetve jelentkezhet más iskolába. Egyedül a 4 osztályos gimnáziumba nincs értelme az átlépésnek, hiszen más tanterv szerint tanulnak, és ugyanannyira vannak a középiskolai tanulmányok befejezésétől. Nem igaz az, hogy 12 éves korban végleges döntést kell hozni!

Kedves Szülők! Várjuk gyermekeiket iskolánkban, és kérjük Önöket, hogy döntésük előtt látogassanak el gyermekükkel hozzánk és informálódjanak.

Címünk: Petőfi Sándor Gimnázium és Gépészeti Szakközépiskola,
Aszód, Hatvani út 3. Telefon: Aszód 6, illetve: 06 28 310 618.

December 7-én 10 órakor a 6 osztályos képzés iránt érdeklődők számára tanulmányi versenyt rendezünk matematikából, magyar nyelvtanból, valamint néhány, az alapműveltségre vonatkozó kérdés megválaszolása lesz a feladat. A legjobb eredményt elérő 10 tanulót felvételi vizsga nélkül felvesszük, a többiek 1997. február 22-én felvételi vizsgán bizonyíthatják be, hogy képesek a középiskolai követelmények teljesítésére.

Frajna Miklós

EMLÉKTÖREDÉKEK A KARTALI RK. EGYHÁZKÖZSÉG ELMÚLT ESZTENDEJÉBŐL

Szeretettel köszöntöm e sorok olvasóit!

Csak a jóra, a szépre emlékezem. Ezért egy pár kis mozzanatot szeretnék feleleveníteni, amely olvasóim lelkében is örömteli emlékezést vált ki.

1995. november 19. Kartali Szent Erzsébet-búcsú

Vendégpapunk egykori esztergomi ferences tanárom, *Szita Teofil* atya volt (héhalmi születésű). Lelkes prédikációjával igazi, ünnepi, örömteli hangulatot keltett a zsúfolásig megtelt templomban.

Az *új egyházi évet* egy csodálatos adventi programmal kezdtük: felkészülés a jubileumi 2000. évre.

A Szentatya buzdítása alapján a Püspök atyáink intettek bennünket: a jubileumi év "a bűnbánatra és a megtérésre szólít fel, ugyanakkor hálára és örömre bátorít." A hit fényében kell megvizsgálnunk az elmúlt két évezredet, de különösen ezt az évszázadot, amelyben élünk. Van okunk bőven bűnbánatra és engesztelésre, de van okunk örömre, hálára és reményre is, hisz velünk van Az, akiben egyedül lehet üdvösségünk: Jézus Krisztus!

Adventi lelkigyakorlatunkat a turai származású újmisés ferences, *Csányi Ábel atya* vezette. Évek óta foglalkozik a csövesekkel, hajléktalanokkal. Az a jézusi szeretet, amely irántuk megnyilatkozik, ugyanaz indította most is, mikor halk, kedves szóval az emberi szív mélyén gyújtja lángra a hitet, reményt és szeretetet.

Búcsúra sikerült felújítani templomunkat belülről. A tetőbeázás miatt megrongálódott festést kijavították, az oldalfalakat újrafestették, az oszlopfőket és párkányzatot bearanyozták, a régi keresztelő kutat csodálatosan felújították. Mindezt a templomukat szerető hívek adományából.

Az *1996.* esztendő ugyancsak jeles nekünk, magyaroknak:
honfoglalásunk 1100. évét,
magyar kereszténységünk 1000. évét ünnepeljük.

Isten vezette ide ezt a népet, amely felvette a római katolikus kereszténységet. Különleges hivatást, küldetést kapott a keresztény Európában. Mert ekkor lettünk Európa szerves, elválaszthatatlan része. Sokat kaptunk, de még többet adtunk Európának:

védelem, szentek, hősök, tudósok, művészek... és a magárahagyott küzdelem helytállása...

Nagybőjt

A bűnbánat, böjt, ima mellett ott kell, hogy legyen mindig a jócselekedet is.

Világszerte több, mint 800 millió ember küzd naponta a szörnyű éhséggel és megnyomorító szegénységgel.

Nálunk is egy kis réteg féktelen és aljas módon gazdagodik, és milliók süllyednek a létminimum alá.

"Ti adjatok nekik enni!" – hangzik ma is Jézus figyelmeztetése. Az önzésből kilépve megnyílni az adakozó, segítő szeretetre. Ezt a felelősségteljes programot rajzolta elénk II János Pál pápa az idei nagybőjti szent időben.

Lelkigyakorlat

Különös kegyelem: *Bálint József jezsuita atya* vállalta az idei lelki előkészítést. 80 éves. Most aranymisés. Évekig börtönben ült, kegyetlenül kínozták, évtizedekig nem működhetett papként (segédmunkás, sekrestyés, kántor). De keserűség, bosszú, harag egyáltalán nem tapasztalható a lelkében. Hálás Istennek, amiért ő is "tehetett valamit Jézusért". És most, "miként a sas, mely megújul ifjúságában", csodálatos energiával, belső tűzzel hirdette az igét és szolgált a gyóntatószékben órákon keresztül. Istenadta tudása (bölcs jezsuita) segítségével az idei jubileumi esztendőnkben bőségesen rávilágított: mi a feladatunk itt, a Kárpát-medencében, mint magyaroknak és keresztényeknek. Az élet szolgálata: hittel és reménnyel. ("A honfoglaló magyarok kb. 2-300 ezren voltak. Ennyien vannak ma Magyarországon a nagycsaládosok is. Övék a jövő, mint őseinké. A férgese pedig elpusztul...") Azért tartott meg Isten minket, mert országunk a Magyarok Nagyasszonya öröksége. És Királynőnk, Égi Édesanyánk soha nem hagyott el minket.

Kimondhatatlan öröm és élmény volt megtapasztalni ennek az idős, sokat szenvedett papnak "örök ifjúi hitét és töretlen lelkesedését".A Húsvétot így egy csodálatos lelki előkészület után ünnepelhettük meg.

Húsvétra elkészült a megújult keresztelőkút mögé *Keresztelő Szent János* képe, Somos Miklós festőművész alkotása. Így lesz templomunk egyre szebb és teljesebb.

Bérmálás

Keszthelyi Ferenc, váci megyéspüspök jött el hozzánk, hogy fiataljainkat a bérmálás szentsége által a Szentlélek erejével megerősítse.

Pünkösdhétfőn, az esti szentmise után megtartottuk a szokásos HŐSÖK EMLÉKNAPJÁT. A közös imához, énekhez hozzájárult még *László Misa bácsi* remek szereplése: versek és katonadalok előadásával.

Az idén én is hívogattam a kedves híveket a zsoltáros szavaival: "Jöjjetek, örvendezzünk az Úrnak!" Most ünneplem *pappászentelésem 25. évfordulóját.*

Első ünnep: Vác- Székesegyház: június 15. Papszentelés. A szentelő Püspök atyával együtt miséztünk mi, jubilánsok is, 25, 40, 50 és 60 éves papok. Itt kaptuk meg a krisztusi megbízást annak idején.

Második: szülőfalum: Boldog: ahonnan elindult életem. Nyáron, a nagy Jézus Szíve-búcsú az öreg temető kápolnájánál van. 25 évvel ezelőtt itt mutattam be első szentmisémet. Az út másik oldalán, a másik régi temetőben nyugszik édesapám és pap-nagybátyám is.

Harmadik: június 23. Kartal, du. 5 óra.

A kedves Hívekkel együtt hálát adhattam a hivatás kegyelméért és az irgalmas Isten megtartó kegyelméért. Papi életemből 12-őt itt töltöttem el eddig. Jelen volt az ünnepségen Marosi Izidor püspök atya, Nagy Árpád prépost atya, Lukács András, turai esperes-plébános (bátyuskám), aki az ünnepi szentbeszédet mondta, Ormai Imre esperes úr, egykori kartali plébános, a két kartali származású papunk: Palya János és Karácsondi Mihály és még sokan a kerületből és máshonnan is együtt ünneplő paptestvérek.

Megható volt az ünneplés, minden mozzanatával, de úgy érzem: ez mind egy NAGY HÁLAADÁS ÉS ISTENDÍCSÉRET VOLT. Nagy Árpád atya felolvasta Keszthelyi Ferenc megyéspüspök úr levelét, tolmácsolva köszöntését és egyben elismerésként megadta a címzetes esperesi kinevezést.

Tudom, hogy a községben nagyon sokan nézegetik a videofelvételt is, így újra és újra átélhetik a szép ünnepet.

Negyedik ünnepi alkalom Versegen volt. Hiszen már ott is a hatodik évet kezdtem el. A kedves hívek igazán mindent megtettek, hogy kifejezzék hálájukat és megbecsülésüket.

Ötödik alkalom: Tura: templombúcsú. Hárman álltunk az ünnepi oltár elé: Bálint József, aranymisés jezsuita atya, én, az ezüstmisés és Szabó László újmisés, az új turai káplán. Ez igazán rendkívüli alkalom volt a hívek nagy örömére.

Az egész ünnepségsorozathoz hadd fűzzek egy pár gondolatot. Újmisés emlékképem jelmondata: "Te vagy Uram én reményem, ne hagyj soha szégyent érnem!" Ez a hit indított és vezetett 25 éven át: nem az én érdemem, hanem Isten kegyelme és hűsége.

Most hozzátehetem ehhez a hitvalláshoz: "Irgalmas Istenünk jóságát mindörökké éneklem." Anyám méhétől kezdve életem minden megpróbáltatásában, küzdelmében és a betegségek mellett is csak egy éltet: Istenünk irgalmas jósága. Őt akarom egész életemben szolgálni, hirdetni és dicsérni. Arra törekszem, hogy ne az én személyem legyen a fontos, hanem Jézus Krisztus, aki mindenkinek szerető, irgalmas Üdvözítője. Őt akarom hirdetni, hozzá közelebb vinni mindenkit és így szolgálni az emberek teljesebb, boldogabb életét.

A Szentatya újra Magyarországon

Szeptember 6: Pannonhalma,

Szeptember 7: Győr-Ipartelep. Ezen a szentmisén 6 kartali és 5 versegi ministráns is képviselt minket.

A Pápa, – bár betegen, de mégis eljött hozzánk, hogy jubileumi esztendőnkben is megerősítsen hitünkben.

Új Pünkösdöt hirdetett meg, mely megújítja az 1000 éves magyar kereszténységet.

Az idősek, betegek napját az idén is megtartottuk október 1. vasárnapján.

Otthonaikban 70 beteget látogattam meg. A templomban pedig 164-en vették fel a betegek kenetét. Küzdelmes, megnyomorított életünkben nagyon nagy szükség van a belső, kegyelmi erőre, hogy az élet keresztjeit hordozni tudjuk.

Október 12-én, szombaton pedig a *Galgamenti Ifjúság Lelki Napokat* rendeztünk meg itt, Kartalon. A helybeli fiatalok szépen felkészültek a vendégek fogadására, akik Hatvanból Boldogról, Turáról, Galgahévízről, Bagról, Sülysápról jöttek.

A templomban volt az ismerkedés, majd szentségimádás, előadás: melynek témája: a Szentlélek működése az Ószövetségben. Utána kiscsoportos beszélgetések, majd egy újabb előadás az egyházmegyei zsinatról. Azután közös játékban oldódtak fel a fiatalok, no meg egy kis kaja-utánpótlás. 6 órakor közösen végeztük a hívekkel a rózsafűzért, majd szentmisével fejeződött be a lelki nap. A vendégek nagyon jól érezték magukat. Reméljük, máskor is lesz rá alkalmuk.

Jövő tavaszra van egy szép tervünk: szeretnénk a Plébánia előtti *Szentháromság-szobrot* felújítani.

70 évvel ezelőtt készült és az idő vasfoga teljesen tönkretette. Úgy terveztük, ez a felújított, új szobor hirdesse hálánkat a gondviselő Isten iránt, aki megőrzött minket a Kárpát-medencében 1100 éven át, és legyen tanúbizonyság amellett, hogy 1000 éve a Szentháromság nevében megkeresztelt magyarok az Egyház élő közösségében mennyi kegyelmet kaptak. Jövő tavasszal, Szentháromság ünnepére szeretnénk, ha elkészülne az új szobor.

Sok szép dolgot lehetne még írni, de legyen elég ennyi most.

Mindezért Istennek legyen hála!

Az 1995. év statisztikai adatai:

Keresztelés: 54 (33 fiú és 21 lány)

Elsőáldozó: 64 gyermek és 2 felnőtt.

Bérmálkozó: 44

Házasságkötés: 22 pár

Temetés: 67 (40 férfi és 27 nő).

Irodai szolgálat a Plébánián

Hétfőn és kedden: de. 9-10-ig és du. 4-5-ig.

Szombat: de. 9-10-ig.

Szükség esetén máskor is.

Érdeklődőket bármilyen ügyben nagy szeretettel fogadok.

Mindenkinek lelki békét, megtartó erőt adjon az Úr!

Testvéri szeretettel köszönt ezüstmisés lelkipásztorotok:

Lukács József

c. esperes-plébános

JELENTŐSEBB ESEMÉNYEK A KARTALI BAPTISTA GYÜLEKEZET ÉLETÉBŐL AZ 1966-OS ESZTENDŐBEN

Békét és boldogságot kívánok minden kedves olvasónak!

Szíves figyelmükbe ajánlom gyülekezetünk elmúlt esztendejéből kiemelt missziós eseményeket. Kérem, fogadják szeretettel, legyen lelkük építésére.

1. Úrvacsora

A kereszténység már a kezdetek idején kultikus hitgyakorlattá tette az úrvacsorázást. Mi is követjük az ő példájukat, amit először is az Úr Jézus Krisztus hagyott meg első tanítványainak (Nagycsütörtök páska-vacsoráján).

Ilyenkor emlékezünk Megváltónk szenvedéseire, értünk viselt gyötrelmeire, halálára. Az emlékeztető szent jegyek (kenyér és bor) szimbolizálják testének megtörettetését és vérének hullását.

Évente tizenkét alkalommal járulunk az Úr asztalához. Tesszük ezt minden hónap első vasárnapján. A jegyekben való részesedés feltétele az Istennel és hittestvéreinkkel való rendezett viszony. Természetesen minden emberrel (bárki legyen, akivel valamilyen kapcsolatunk van) tőlünk telhetően jó viszonyban, békességben igyekszünk élni.

Különös lelki hangulata van az úrvacsorának. Mély átéléssel zarándokolunk lélekben a Golgothára, ahol az Úr Jézus feláldozta életét minden emberért.

Az úrvacsorának közösséget formáló jelentősége is van.

2. Tavaszi Evangélizáció

Március 10-ére meghívást kapott gyülekezetünk Kosdra. Az alig harminc tagot számláló kis gyülekezet egy esztendeje hatalmas építkezésbe kezdett. Templomnagyságú imaházat építenek. Mi már az új imateremben szolgálhattunk. E sorok íróját, mint lelkipásztort elkísérték a helyi gyülekezeti fiatalok, még néhányan idősebbek is csatlakoztak. A meghívás missziós jellege mellett rokoni kapcsolat okán is történt. A kosdi gyülekezet lelkipásztora unokaöccse a kartali lelkipásztornak. Jó volt látni a fiatalos hévvel munkálkodó pásztort. Jó reménység van arra nézve, hogy a most még nagynak látszó templomot néhány év alatt talán bemisszióz zák. Ott is, mint Kartalon elsősorban katolikus hitben él a lakosság nagyobb része. A kapcsolat viszont jó, testvérinek mondható. Az evangélizációt közös ügynek tekintik. Ők tudják, hogy ha az emberek lelki látást nyernek, az jó a községnek is. Szolgálatainkat örömmel fogadták. Hisszük, hogy nem volt hiábavaló fáradozásunk.

3. Tavaszi Hitmélyítő Aszódon

Szívesen mentünk át (hívásra) Aszódra is. A hitmélyítő szolgálatokon kívül alkalom nyílt régi kapcsolatunk felfrissítésére, elmélyítésére.

A közelség arra is lehetőséget adott, hogy szinte az egész gyülekezet részt vehetett az ünnepélyen. Valóban épültünk egymás hite és öröme által.

4. Május 19-én Érden tartottunk Hitmélyítő Napot.

Érden is kis létszámú gyülekezet van. Aktivitásuk viszont megtéveszti az őket kevésbé ismerőket. A kosdiakhoz hasonlóan templom-építésben vannak. 200-300 főt befogadó imatermet körülvevő kiszolgáló helyiségekkel (kisterem, könyvtár szoba, bibliaköri szoba, társalgó, közös étkezésre szolgáló helyiség, stb.) karzattal és alagsorral alakítottak ki, hoztak tető alá szűk fél év alatt. A kis gyülekezet áldozatvállalásáról tanúskodik mindez. Ez az igyekezet nem csupán a templomépítés vonatkozásában mérhető, hanem lelkiségük is arról tanúskodik, hogy szeretik az Urat és becsülik egymást. Az ünneplést példás vendéglátással fejezték be. Mi is felüdültünk, látva az ő aktívan szolgáló életüket. Bár mi mentünk felüdítő szándékkal, mégis úgy érkeztünk vissza, mintha mi kaptunk volna nagyon sokat.

5. 1996. június 16-án a Hévízgyörki Evangélikus Egyházközségnek volt örömünnepe.

Mint lelkipásztor kaptam meghívást erre a kedves alkalomra. Nevezett gyülekezet János Zsuzsannát választotta meg lelkipásztorának a korábban szolgálatot végző, de nyugalomba vonult Dóka Zoltán lelkipásztor után. Megható volt az őrségváltás. A szolgálatra történő kirendelést Detre János, a Pest Megyei evangélikus egyházmegye esperese végezte. Egyházunk és helyi gyülekezetem nevében én is köszönthettem új szolgatársamat.

6. Jubileumi ünnepség Aszódon Június 30-án.

Az aszódi gyülekezet fennállásának 60. évfordulójához érkezett. Mivel korábban egy körzetben voltunk, ezért természetes volt, hogy mi is emlékeztünk velük együtt a közösen megtett útra. Bár hatvan esztendő történelmi léptékkel mérve nem látszik nagy időnek, azért a valóság az, hogy sok mindenre lehet visszaemlékezni ennyi év vonatkozásában, pláne ha missziós, közösségi események kapcsán teszi az ember. Személyemben ebből a hatvan esztendőből nekem is kijutott szolgálatra nézve hat esztendő. Örömmel emlékeztem pásztori szolgálatom idejére és szívből kívántam hittestvéreimnek sok-sok áldást és jó előmenetelt a jövőre nézve. Gyülekezetem erre az alkalomra is elkísért, hogy együtt örvendezzünk és közösen adjunk hálát Istenünknek a megtett útért.

7. Július 7-én gyermekbemutatási alkalmunk volt Kartalon. Dormány Imre és felesége második gyermeküket Zsófikát mutathatták be Isten és az Ő népe színe előtt. Mindig kedves és feledhetetlen alkalma közösségünknek, amikor szülők elhozzák gyermekeiket, hogy kérjünk áldást az újszülött életére. Jézus mondta: engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne tiltsátok tőlem.

Bölcs az a szülő, aki templomba, imaházba már kicsiny korában ölben, majd kézen fogva vezeti gyermekét, hogy lelki élményekben lehessen része. Áldja meg Istenünk ezt a kedves családot is, mert engedett az Úr biztatásának.

8. Aratási Ünnep Kartalon.

Július 28-án Kosdról érkeztek vendégek. Részint azért, hogy visszaadják a szolgálatot. Kölcsönösségre épül közösségi életünkben minden ünnepi szolgálat. Szívesen megyünk, de mi is örömmel vesszük, ha hozzánk is eljönnek akár távoli helyekről a szolgálattevők.

Így volt ez aratási ünnepélyünkkor is. Nagyon szépen felkészültek testvéreink. Mi pedig igyekeztünk méltóképpen fogadni őket. Egy ilyen találkozó lehetőséget nyújt arra is, hogy kölcsönösen jobban megismerjük egymást. A szolgálatok lélekemelőek, hitünkben bennünket megerősítők voltak.

9. Szeptember elsején ismét gyermekbemutatás volt, ugyancsak a Dormány családból. Attila bár messze került tőlünk (Borsod megyei Varbó községbe), de ha szerét teheti szívesen látogat el hozzánk kedves családjával. Így történt ez most is, amikor második gyermeküket, Kristófot mutatták be.

10. Szeptember 15-én Hálaadó Nap volt a felsőpetényi gyülekezetben. A hálaadó alkalom kedves színfoltja közösségi életünknek. Ilyenkor adunk hálát az egész esztendőben kapott isteni áldásokért. Természetesen hálánkat igyekszünk kifejezésre juttatni az év minden napján. Talán ide alkalmas a divatosnak tűnő kifejezés: demonstráljuk a hálát, amikor külön szervezünk egy napot mennyei Atyánk tiszteletére, melyben hálánkat szent áldozással együtt fejezzük ki. Az igehirdetői szolgálatot személyesen végeztem, a helyi gyülekezet énekkara jól felkészülten dicsőítette az Urat szebbnél szebb énekekben. A kartali szolgálócsoport is szolgált versekkel, bizonyságtételekkel, énekkel és zenével. Az ünnepély az elmaradhatatlan szeretetvendégséggel fejeződött be.

11. Szeptember 22-én Selypen tartottuk Hálaadó Ünnepünket. Selyp körzetállomásunk. Örömmel és készséggel megyünk, hogy testvéreinknek is örömet szerezzünk. A tavaszi érdi találkozónkat most viszonozták testvéreink. Nagy Zsigmond lelkipásztor szolgált Isten igéjével. Őt is elkísérték néhányan és szolgáltak hitünk épülésére.

12. Szeptember 29-én ismét mi voltunk vendégek.

Budapest, Pestimrén volt bemerítési és hálaadó ünnep. Különös okunk volt ezen a napon a hálaadásra. Nem csupán az anyagi javak késztettek bennünket a köszönet mondásra, hanem a lelki aratásban való lehetőségünk is okot adott. Egy fiatalember tett bizonyságot, megvallva hitét és merítkezett be bűnének bocsánatára az Úr Jézus nevében.

13. Október 4-étől 6-áig a magyar baptisták nemzetközi találkozójára került sor Zánkán a volt úttörő táborban. Ez a találkozó egyben jubileumi alkalmunk volt. 150 évvel ez előtt indult el a babtista misszió hazánkban. Közel kétezren voltunk együtt. Sok élményben volt részünk. Jó volt látni a kb. 600 fiatalt, akik örömmel, lelkesedéssel szolgáltak. Az alkalmi összetett énekkar több mint 800 énekesből tevődött össze. Alázattal, de örömmel mondhatjuk, hogy magas szintű és tartalmas szolgálatok által épülhettünk.

Minden korosztály megtalálta a magának való hasznos foglalatosságot. A kicsiny gyermektől az egészen idősekig biztosította a gazdag program a lelki felüdülést. Ebbe a túlhajszolt tempójú életmenetben kellenek ilyen feltöltődések, hogy ne váljon sivárrá és haszontalanná életünk.

14. Derecskei Hálanap október 13-án

12 esztendeje jöttünk el Derecskéről, ahol 9 esztendőn át végeztem lelkipásztori szolgálatom. Jóleső érzés volt ismét találkozni ottani testvéreinkkel. Az egyébként is jeles alkalmat még jelentőségteljesebbé tette jubileumi jellege. A hálaadás mellett emlékeztünk is. Éppen 20 esztendővel ezelőtt iktattak be ottani szolgálatomba. Azt megelőzően már 4 évet töltöttem Kabán pásztori szolgálatban. Családommal együtt voltam és valamennyien bekapcsolódtunk a hálaadásba a nekünk adott tálentumok mértéke szerint.

15. Hálaadó Kartalon október 20-án.

Elérkezett a mi hálaadónk ideje is. Felsőpetényiek jöttek hozzánk. Kedves jelenlétükkel gazdagítottak bennünket, de vers és bizonyságtevő szolgálataik, meg jól felkészült énekkaruk különösen emlékezetessé tették ünneplésünket.

Lelkipásztoruk, Egri Béla végezte az igehirdetést.

****

Nem volt szándékomban untatni egy kedves olvasót sem. Remélem nem fárad ki senki sem e beszámoló elolvasásában. Kívánom, hogy aki vette a fáradtságot és végigolvasta írásom, épüljön is általa.

Szándékom az ismertetés mellett az volt, hogy lélekben kerüljünk közelebb egymáshoz olvasó és e sorokat papírra vető.

Végül, de nem utolsó sorban mindenkinek békés, boldog új esztendőt kívánok a mi Urunk Jézus Krisztusunk nevében.

Kartal, 1996. október havában

Szlepák Lajos
baptista lelkipásztor

ÉVFORDULÓK

70 és 35

1996. okt. 6-án a délelőtti órákban kedves régi sportbarátok gyülekeztek a sporttelep klubjában.

Megemlékezni jöttek a 70 éve alakult kartali sportegyesületről és visszaemlékezni azokra a szép – sikerekben gazdag 1955-1965 közötti évekre, amikor a sporton keresztül megismerte a megye – majd később az ország Kartal nevét.

Az érkezők valamennyien megálltak az előtérben a tablók előtt és megállapították, hogy a 30-35 év szinte senkin nem múlt el nyomtalanul, súlyosabbak lettek jónéhány kilóval és a tablón díszelgő dús hajzat mára erősen ritkulóvá – őszbe fordulóvá vált.

A sport és egymás iránti szeretet azonban változatlan maradt.

Az egyesületnek és a községnek sok dicsőséget szerzett sportolók és edzők közül sajnos már jónéhányan elmentek, a rövid ünnepség előtt néma felállással rájuk emlékeztünk: meghalt két kitűnő nevelő edzőnk Bozóki János és Seress Gyula – játékosok közül Podlaviczki J., Bagyin J., Deme J., Kőrösi J., Angyal J. és Szabó Imre.

A beszélgetés során sok-sok régi emlék került felelevenítésre, előkerültek a fényképek – újságcikkek, melyek zöme a csapat remek szerepléséről tanúskodik.

A beszélgetés – visszaemlékezések után a Sportegyesület Intéző Bizottsága kedves ajándékokkal lepte meg a jelenlévőket – majd ebéddel látta vendégül.

Ezt követően az egyesület 70 éves alapításának emlékére rendezett serdülő torna a döntőhöz érkezett, mely döntőt a résztvevő vendégek közösen megtekintették, és a győztesek részére felajánlott díjakat dr. Tasnádi Géza és Túróczi Béla adta át.

Befejezésül a résztvevők nevében dr. Tasnádi Géza köszönte meg a szervezőknek és vendéglátóknak fáradozásukat és a kedves vendéglátást.

Kérte, hogy a következő találkozóig ne várjunk 30 évet, hanem 2-3 évenként találkozzunk.

Sz.J.

A FOCI-SULI ÉLETÉBŐL

Tisztelt Olvasók!

Önök közül bizonyára többen értesültek már valamilyen úton-módon arról, hogy községünkben a Kartal Ifjúságért Alapítvány keretén belül működik a Foci-suli, amely szervezet az általános iskolás gyerekek labdarugás-oktatásával foglalkozik. Most ennek a kis közösségnek az életét, tevékenységét szeretném megismertetni Önökkel.

A Foci-suli tulajdonképpen néhány lelkes szülő irányításával működik, de a gyerekekkel szakképzett edző foglalkozik. Sok anyagi és egyéb áldozatot igényel azoktól, akik ebben a munkában részt vesznek, de azt hiszem, mindnyájan örömmel, szívesen teszik.

Sokat járunk a gyerekekkel kupameccsekre a környező falvakba, városokba. Voltunk Tóalmáson, Ikladon, Aszódon, Bagon, Gödöllőn. A téli szünetben Tóalmás hívott meg bennünket, ugyanott rendezte meg a kupát Hévízgyörk is, terem hiányában. Mindkét alkalommal igen jeges, csúszós úton kellett eljutnunk a helyszínre. A gyerekek nagyon élvezték a veszélyt, tanácsokat adtak a vezetéshez. A gépkocsit vezető szülőre persze borzasztó felelősség nehezedik ilyenkor, hiszen mindenki épségben hazavárja a gyermekét. A gyerekek viszont ezt nem érzékelik, csak tetszett nekik az izgalmas helyzet. Tóalmásról hazafelé jövet már én sem tudtam, hogy sírjak-e vagy

nevessek, hiszen sötét volt, az út csúszott, mögöttem pedig a gyerekek vicceket meséltek, harsányan nevettek, vagy éppen "ufót" láttak. Ilyen körülmények között igen nehéz a vezetésre koncentrálni, visszagondolva mégis felejthetetlen élmény volt, amit szívesen emlegetünk.

Sok szép emlékünk van az ilyen kupameccsekről, a gyerekek örömérő, kedvességéről, kópéságaikról, de azt hiszem, legnagyobb élményeink a nyári balatoni edzőtáborhoz kapcsolódnak. Ugyanis két évben sikerült már eljutnunk Balatonboglárra, egy volt szakszervezeti üdülőbe, ahol pályázaton nyert, vállalkozóktól, szülőktől összeszedett pénzen szerveztük az edzőtábort. Igaz, az épületek állapota hagy némi kivánnivalót maga után, de hatalmas, bekerített park tartozik hozzá, van focipálya, és a kerítéstől tíz méterre már ott a Balaton. Sajnos az idő nem kedvezett a fürdésnek, játszásnak – ami azért az edzőtábor programjában is szerepelt –, de a gyerekek nem unatkoztak, rugták a "bőrt" reggeltől estig, esőben, szélben, még sötétben is. Minden csapatot megvertek, sőt majdnem szó szerint véve is, mert az egyik csapat nem tudta megemészteni, hogy a ki-tudja-hányadik visszavágón sem sikerült nyerniük ellenünk. Szerencsére ez csak egy apró incidens volt, és igen hamar lecsillapodtak a kedélyek. Annál is inkább, mivel igyekeztünk a gyerekeket elfoglalni arra a kis időre is, amikor nem fociztak. Voltunk hajókiránduláson Tihanyban. Megnéztük az Apátság csodálatos épületét, ahol a gyerekek a kriptában minden áron a halottat akarták látni. Rengeteget nevettünk, amíg az ebédre kapott "kajacsomagban" lévő májkrémet kézzel-kiflivel megettük, vagy az Apátság épülete mellett hegedűjét cincogtató muzsikustól nem létező nóták eljátszását próbáltuk kicsikarni.

Az sem volt utolsó "poén", amikor a táborvezetőség által rendezett tini-diszkóra készültünk. Kezdés előtt több órával a gyerekek visszavonultak a fürdőbe zuhanyozni, hajat mosni. A különböző dezodorok keveredő illatától a folyosón alig lehetett levegőt venni. Miután elkészültek, beszélgettünk. Boldogan újságolták, hány lánnyal ismerkedtek meg, tehát lesz kivel táncolniuk. Ezt örömmel nyugtáztuk, majd elindultunk a diszkóba (természetesen nem mehettek felügyelet nélkül). Egyszer csak az egyik fiú lelkesen megkérdezte, ne szerezzenek-e nekünk fiúkat. A nevetéstől alig bírtunk továbbmenni. Volt olyan gyerekünk is, akit legalább 30 "nő" üldözött, de amikor nagylelkűen felajánlottam segítségemet a hölgyek "lerázására, ötletem igen heves ellenkezést váltott ki e nevezetes ifjúból.

A legnagyobb tetszést azonban az apukák és anyukák között lezajlott focimérkőzés aratta. A nagyon lelkes szurkolótábor biztatására és szakmai tanácsaiknak köszönhetően az anyukák győztek 6:5-re. A visszavágón azonban szépítettek az apukák, szintén 6:5 arányban. A gyerekek roppantul élvezték, hogy ők biztathatták, sőt néhol kritizálhatták a felnőtteket. Az események csúcspontjaként sor került az anyukák-gyerekek közötti rangadóra is. Láthattuk, hogy a gyerekeknek igenis tehetségük van a szüleikkel való együttjátszásra, amire sajnos az utóbbi időben egyre kevesebb lehetőség adódik. Az ilyen alkalmakat viszont minden szülőnek ki kéne használni, ezért nagy örömünkre szolgált, hogy a 8 nap alatt különböző időpontokban ugyan, de nagyon sok szülő látogatta meg gyermekét, hogy önfeledten együtt szórakozzanak, játszanak. Szeretnénk ezt a hagyományt jövőre is folytatni, mert látjuk, hogy a gyerekek nagyon élvezik, hasznukra válik, és a szülőkkel is közvetlenebb, meghittebb

kapcsolatot tudunk kialakítani. Ez pedig elengedhetetlen további működésünk, létezésünk szempontjából.

Utoljára hagytam ugyan, de nem utolsósorban szeretnék írni a májusban általunk, községünkben megrendezett kupáról. Nagyon jóleső érzés volt, hogy kérésünkre igen sokan anyagi segítséget nyújtottak ehhez a nem kis összegű rendezvényhez. Ilyenkor felébred az emberben a remény, hogy az emberek talán mégsem olyan közömbösek, ha jó ügyre kell áldozni.

A mérkőzések három korosztályban zajlottak, minden korosztály részére a legnagyobb pénzösszeget felajánló vállalkozóról elnevezett kupa volt a tét. Sajnos kupát nem sikerült nyernünk, de gyermekeink két korcsoportban is helyezettek lettek.

Mivel a kupa megrendezése után a Kisbíró már nem jelent meg, ezúton szeretnénk megköszönni mindenkinek a segítséget, és köszönetképpen álljon itt a támogatók névsora:

Lados József teherfuvarozó vállalkozó
(15 db szerelés a gyerekek részére)
Malina Ferenc-Száraz Árpád (kupa)
6 x 6 Taxi Kft (Surányi Attila, Budapest, kupa)
Viktória Épker. (Tóth-Ilkó Mihály, kupa)
Rezolit BT (Urbán Mihály)
Gerhát János egyéni vállalkozó
Pharmapack BT (Gergely László)
Kovács József egyéni vállalkozó
Ruszkai János
Varjú László egyéni vállalkozó
Kiss József
Németh Tibor
Makovinyi Mihály
Kalcsó Tibor
Ambrus Károly
Száraz Zoltán
Nagy Pál
Tóth Árpád
Orosvári Zoltán
Dr. Katona Miklós
Jurányi István
Volentér Tibor
Moór Tibor

Moór Tiborné
a Foci-suli vezetője

Átalakulás után – bizakodva

1995-96. évi labdarúgó bajnokság végére érezhető volt: nem tartható a megyei első osztályban a labdarúgó csapat.

Anyagilag nem tudta a vezetőség továbbvinni a szakosztályt.

Júniusban lemondott a vezetőség, július 16-tól új ügyvezető elnöksége van a Sportegyesületnek.

Tagjai: Nagy Miklós, Horváth József, Lados József, Tóth Ilkó Mihály.

Elnök: Blaubacher János.

Szakosztály vezető: Jelencsik István.

A tagság Száraz Árpádot is megválasztotta vezetőségi tagnak. Ő később lemondott, de lemondásától függetlenül támogatja a Sportegyesületet, hisz jóformán az öregfiúk minden gondját ő oldja meg.

Az új vezetőség felmérve az anyagi lehetőséget, úgy döntött, hogy az 1996-97-es bajnoki évben visszalép a körzeti bajnokságba és saját nevelésű játékosokkal érnek el minél jobb helyezést.

Ez ősszel felemás módon sikerült, hisz serdülő csapatunk hetedik helyezést ért el, ifjúsági csapatunk első lett, felnőtt csapatunk kilencedik, és az "öreg-fiúk" biztos első helyen állnak. Miután bázis szervünk, a nagyközségi önkormányzat folyamatosan biztosítja a működéshez szükséges anyagiakat, már csak egy szponzorra várunk, aki a csapatot támogatná, és bízunk benne, hogy minél több győzelemmel visszacsábítják a fiúk a szurkolókat is.

Hajrá Kartal!

Blaubacher János
Sportegyesület Ügyvezető Elnöke

1. kép

1. kép: serdülőcsapat:

Állósor balról-jobbra: Sárvári Péter, Baranyi Tibor, Fehér Attila, Tokodi Tibor, Kovács Róbert, Váradi Gábor, Blaubacher Péter, Kiss Attila, Fodor Zoltán, Bán József edző.

Guggolnak: Sőregi Tamás, Varga Ákos, Jurányi Gábor, Gerhát Viktor, Márta Zsolt, Soós Tamás.

2. kép: ifjúsági csapat:

Állósor balról-jobbra: Márta Zsolt, Deák Gábor, Váradi Péter, Márta Gábor, Molnár Zsolt, Moór Tibor, Magony Péter, Tóth Péter, Pintér Miklós edző.

Guggolnak: Szlucska Norbert, Sinkó József, Czakó Zoltán, Hrágyel Krisztián, Dóra Tamás.

3. kép: felnőtt csapat:

Állósor balról-jobbra: Krácsala Attila, Péter Zsolt, Urbán Csaba, Molnár János, Torba János, Csák László, Lados Péter, Pintér Miklós edző.

Guggolnak: Jenei Miklós, Krekó István, Tóth János, Horváth Zoltán, Bozsik Sándor, Urbán Gábor

Fekszik: Mándó Péter

2. kép

3. kép

MÉG MINDIG A VESZETTSÉGRŐL

Igen gyakori jelenség, sőt más esetben is tapasztaltam az állattartók részéről: amíg nincs baj, el sem hiszik, hogy létezik, hogy az velük is előfordulhat.

Aztán mikor mégis – kerek szemek és mélységes csodálkozás fémjelzi: "Miért pont nálunk?!"

Ezt az idén – az időjárás szélsőségei miatt – igen sok orbáncos malacnál láttam, kivétel nélkül oltatlan udvarokban.

A veszettség jóval súlyosabb probléma, mert emberéletet veszélyeztethet.

Szomorúan látom – nem jellemző, hogy komolyan vennék az ebzárlatot és magát az egyébként ritka alattomos kórt, a veszettséget.

Amelyik élőlényben klinikai tünetekkel jelentkezik – beleértve az embert is – az halott. Nincs visszaút.

Ha időben nem kerül sor védőoltásokra, ott a ráolvasás, sámán, füstölő sem segíthet.

A veszettségi tüneteket mutató ember és állat nem gyógyítható.

Egyébként az emberi írott történelem több ezer éve alatt veszettségben megbetegedett élőlények közül összesen egyet írtak le (egy embert), aki túlélte, hogy aztán nyomorék, rokkant roncsként élje le megmaradt kínkeserves életét.

Egyetemi emlékeimben élénken él a veszettséggel kapcsolatos előadás. Egy fekete-fehér, a hetvenes években készült jugoszláv dokumentumfilmet vetítettek le egy védőoltásban – a fertőzött személy hibájából – csak elkésve részesített emberről. Lehangoló képsorok mögött a legvadabb képzeletet is felülmúló tragédiát lehetett látni: a "víziszonyt" (az erős szomjúság ellenére a gégeizmok görcse miatt képtelen volt inni), az idegrendszeri tüneteket (kancsalság, az arc és más izmok remegése, görcse, bénulások), zavaros tekintet, nyálfolyást. Körülötte tehetetlen orvosok és nővérek próbálták a visszafordíthatatlant legalább enyhíteni – védőfelszerelésben.

Megrázó volt a vég: a rács mögött, görcsök és kínok között, dühöngési rohamok és bénulások közepette szenvedő "zombi" már régen nem emlékeztetett gondolkodó emberi lényre, míg el nem jött az irgalmas halál.

Gondolom nem véletlenül mutatták be a filmet az egyetemi hallgatóságnak – egy életre bevésődött!

Ugyancsak sejthető a fentiek alapján, hogy orvos, állatorvos nem igazán kedvtelésből rendel el megfigyelési zárlatot, védőoltást, kér igazolást veszettség gyanús érintkezésekről.

De szívesen levetíteném az említett filmet azoknak, akik nevetve mesélik, hogy "milyen helyes kis róka futrinkázott a kert végén!", vagy, hogy: "egy vasvillával milyen flottul megkergette a gyerek!" (Nem vicc, ilyen is volt!)

Néha egyesek okosabbak, mint mások: "ugyan... én a veszett állatot kapásból kiszúrom, hisz támad!"

Tévedés! *A veszett róka* például abszolút *szelíd* és úgy viselkedik, ahogy egyébként fertőzetlenül nem szokott: *Fényes nappal embert és emberi településeket keres fel, emberrel "barátkozik".*

Mérvadónk: *Aki nappal* ember közelében *rókát lát,* az tudjon róla, hogy a róka 99 % valószínűséggel veszett! Ez pedig távolról sem vicces, hanem a felfedezés pillanatától kezdve vadász és állatorvos feladata: *Bejelentendő!*

Elnézést kérve a nyájas olvasótól a kifejezésért, de idéznem kell jó öreg kémiaprofesszoromtól, aki azt vallotta: "Az emberi hülyeségnek nincs határa!" Lám: emberek képesek napokon át elnézni, hogy a házuk, gyermekük, családjuk közelében halálos kórt hordozó róka "elpihengessen". Emberek legyintenek, mikor szóba kerül oltatlan kutyájuk (lehetetlen ellenőrizni), képesek elnézni a szomszéd oltatlan kutyáját – eszébe sem jut, hogy a kis csínytevő, akinek sikerült a kötelező védőoltás 350 Ft-ját megspórolni", – az ő és családja életét is veszélyezteti!

Megjegyzem: aki három hónaposnál jóval idősebb oltatlan ebről tud, az akár név nélkül is – jelentse, írja be a tsz állatorvosi bejelentőfüzetébe!

Ha bármilyen okból ebének veszettségi oltása kimaradt, jelezzen – beoltja a körzeti állatorvos a kutyát!

Ami pedig az *oltott kutyát* illeti: *csak itt szakítható meg a fertőzési lánc,* melynek végén az ember áll! A bármely okból oltatlan kutyától egyenes az út, nyitott a kapu az ember fertőződéséhez! Kartal-Verseg körzetben jelenleg is folyik családok veszettségi oltása oltatlan kutya miatt.

Ahol a család kedvence a macska, és ki-be jár a határból a lakásig, a védőoltás veszettség ellen ott is megfontolandó, igaz, nem kötelező. De fontos tudni: van lehetőség a macskák veszettség elleni védelmére is, mely nem drágább, mint az ebek védőoltása. Ne felejtsük: a macska és kutya védelme, védőoltása egy eszköz az ember védelmére is!

Felvetődhet természetesen a kérdés: "jó-jó... de eddig is kóboroltak rókák évtizedeken át emberi települések közelében. Akkor miért épp most kell ebből ilyen nagy ügyet csinálni?"

A magyarázat egyszerű: mert jelenleg Magyarországon annyi veszettségi eset van, amely több tízszerese az 1930-as év (!) átlagának. E szempontból sajnos Európa élvonalában vagyunk.

Még egy fontos dolog: *december közepéig ebzárlat van,* ne hagyjuk kint kóborolni a kutyákat gazdátlanul az utcán!

Mihelyt lehetőség nyílik rá, a kint kóborló ebekre hatósági leölés vár.

Vegyük valamennyien komolyan a zárlatot, hogy hatékonyan ki tudjuk söpörni községünkből a veszettség kórokozóját!

Szánjunk rá néhány percet, és olvassuk el az ABC-knél és más forgalmas helyen kitett ebzárlati felhívásokat!

Dr. Szőke Zsolt
állatorvos

Galgamenti ízek

Fercsik Mihálytól

Palócleves

Hozzávalók: 50 dkg marhahús, 40 dkg burgonya, 40 dkg zsenge zöldbab, 1 dl tejföl, 2 evőkanál olaj, 1 fej vöröshagyma, só, őrölt bors, 1 mokkáskanál pirospaprika, késhegynyi őrölt köménymag, 1-2 babérlevél. Ízlés szerint cseresznyepaprika.

A finomra reszelt hagymát az olajon kissé megfuttatjuk, megszórjuk pirospaprikával meg őrölt köménnyel, és beleforgatjuk a kockára vágott húst. Egy pár percig együtt pirítjuk, majd annyi vizet öntünk rá, hogy ellepje. Sózzuk, borsozzuk, beledobjuk a babérlevelet, és fedő alatt majdnem puhára pároljuk. Ekkor tesszük bele a meghámozott, kockákra vágott burgonyát, valamint az 1 centis darabokra vágott, megtisztított zöldbabot, és annyi vízzel engedjük fel, hogy gulyásleves sűrűségű legyen. Az egészet puhára főzzük, végül tejföllel gazdagítjuk. Aki szereti a csípőset, az cseresznyepaprikával ízesítheti.

Sütőtök krémleves

Földes Istvánné elmondása szerint

Hozzávalók: 1 kg sütőtök, 40 dkg burgonya, 1 evőkanál liszt, 1 dl tejföl, 2 tojássárgája, 3 dkg vaj, só, csipet cukor, citromlé, 2 tojás, 1 csokor petrezselyem.

A meghámozott, kimagvalt, reszelt sütőtököt enyhén sós vízben fél-puhára főzzük, majd hozzáadjuk a megtisztított, felszeletelt burgonyát, és együtt puhára pároljuk. Az egészet krumplitörőn átnyomjuk. Felforralva világos vajas rántással besűrítjük, sóval, cukorral, citromlével ízesítjük, és néhány percig ezekkel együtt forraljuk. Tálaláskor tejföllel elkevert tojássárgájával dúsítjuk, meghintjük vajdarabkákkal, karikára vágott főtt tojással, és apróra vágott petrezselyem zöldjével. Ha a vaj a lé tetején elolvadt, már merhetjük is a tányérokba.

Puszta-pörkölt

Hozzávalók: 80 dkg marhahús, 14 dkg zsír, 2 db nagyobb vöröshagyma, két gerezd fokhagyma, pirospaprika, 1 kg burgonya, 4 db zöldpaprika, 3 db paradicsom, 3 dl fehér bor, só, törött bors, majoranna.

A lábszárból vagy vastag lapockából való marhahúst megmossuk, nagyobb kockákra vágjuk. Az apróra vágott vöröshagymát, zúzott fokhagymát zsírban sárgára pirítjuk, ráhintjük a paprikát és azonnal összevegyítjük a hússal. Ráöntjük a fele fehér bort, egész kevés vizet, megsózzuk, késhegynyi majoránnával és kevés törött borssal

fűszerezzük, majd fedő alatt pároljuk.

A burgonyát megtisztítva, hosszúkás darabokra szeleteljük. A zöldpaprikát megmosva, kicsumázva karikára vágjuk, ugyanezt tesszük a héjától megtisztított paradicsommal is, majd egy óra elteltével a húshoz adjuk. Ekkor öntjük hozzá a másfél deci fehér bort. Lefedjük, és lehetőleg a sütőben pároljuk puhára. Egyszer-kétszer vigyázva megkeverjük. Ügyeljünk arra, hogy a leve rövid legyen.

Nyúl vadasan

Hozzávalók: 1 egész nyúlgerinc, 2 nyúlcomb, 20 dkg sárgarépa, 10 dkg petrezselyemgyökér, 2 db babérlevél, egész bors, só, ecet, 6 dkg vöröshagyma, 15 dkg füstölt szalonna, 8 dkg zsír, 3 dkg cukor, 1 db citrom, 5 dkg mustár, 2 dl fehér bor, 10 dkg liszt, 3 dl tejföl.

A nyúlhús hártyáit leszedjük, és a húst hideg pácba tesszük. Két napig hideg helyen tartjuk. A húst a pácból kiszedve, vékony szalonnadarabokkal megtűzdeljük. A zöldséget leszűrjük a pácból, a tepsibe rakjuk, zsírt teszünk hozzá, beletesszük a megtűzdelt nyulat és félig megsütjük. Utána a nyulat kivesszük, a zöldségbe lisztet keverünk, megpirítjuk, majd tejföllel, fehér borral, kevés páclével, vízzel felöntjük. Cukorral, mustárral, ecettel ízesítjük és 20 percig forraljuk, utána szitán áttörjük. Egy egész citrom levét, héját, majd a nyulat is beletesszük és puhára pároljuk. Zsemlegombóccal tálaljuk.

Káposztás pogácsa

Hozzávalók: 1/2 kg édes káposzta, 5 dkg füstölt szalonna, 10 dkg vaj, 25 dkg liszt, 1 dl tejföl, 1 tojás, 1 mokkáskanálnyi törött bors, só.

A füstölt szalonnát apró kockákra vágva kiolvasztjuk, beletesszük a legyalult káposztát, és sózzuk, borsozzuk. Fedő alatt puhára pároljuk, és ha kihűlt, összedolgozzuk a liszttel, a vajjal, meg annyi tejföllel, hogy a tészta nyújtható legyen. Lisztezett deszkán kb. 1 cm vastagra nyújtjuk, kis pogácsákat szúrunk ki belőle, tetejét tojássárgájával megkenjük, és előmelegített sütőben, de lassú lángon kb. 25 percig sütjük.

VÁSÁROK 1997

ASZÓD:

Február 22. szombat OÁK *
Március 22. szombat OÁK
Április 19. szombat OÁK
Május 17. szombat OÁK
Augusztus 16. szombat OÁK
Október 18. szombat OÁK
November 15. szombat OÁK

TURA:

Március első szerda: március 5. OÁK
Április első szerda: április 2. OÁK
Május első szerda: május 7. OÁK
Június első szerda: június 4. OÁK
Július első szerda: július 2. OÁK
Augusztus első szerda: augusztus 6. OÁK
Szeptember első szerda: szeptember 3. OÁK
Október első szerda: október 1. OÁK
November első szerda: november 5. OÁK
December első szerda: december 3. OÁK
MINDEN HÉT SZOMBATJÁN AUTÓVÁSÁR!
KIRAKODÓVÁSÁR: minden héten csütörtökön és szombaton
ÉLELMISZER "NAGYBANI" PIAC: május 1-től október 31-ig hétfő, szerda, péntek: 16 órától 20 óráig
NAPI ÉLELMISZER PIAC: kedd, csütörtök, szombat

GÖDÖLLŐ:

Március második vasárnap: március 9. OSK *
Április második vasárnap: április 13. OSK
Július második vasárnap: július 13. OSK
Október második vasárnap: október 12. OSK
December második vasárnap: december 14. OSK

HATVAN:

Január 21. kedd	OÁK
Február 18. kedd	OÁK
Március 18. kedd	OÁK
Április 22. kedd	OÁK
május 20. kedd	OÁK
június 17. kedd	OÁK
július 22. kedd	
augusztus 19. kedd	OÁK
szeptember 23. kedd	OÁK
október 21. kedd	OÁK
november 18. kedd	OÁK
december 23. kedd	OÁK

Szeretettel várja vásárlóit

Juci néni boltja!

Már PB gázpalackot is cserélhet nálunk!

Kellemes karácsonyi ünnepeket és békés, boldog új esztendőt kívánunk a Kísbíró Kalendáriuma Olvasóinak!

** OSK = Országos sertés vásár*
OÁK = Országos állat- és kirakodóvásár

VASÚTI MENETREND ASZÓD

0.28 HATVAN 32
3.51 Bp. - Keleti ⊗
4.11 HATVAN ⊗
4.11 Bp. - Keleti
4.41 Bp. - Keleti ⊗
5.01 Bp. – Keleti ⊗
5.21 Bp. – Keleti
5.28 EGER 33
5.30 BALASSAGYARMAT
5.47 Bp. – Keleti
6.01 Bp. – Keleti ⊗
6.21 Bp. – Keleti 39 +
6.28 HATVAN
6.35 Bp. – Keleti ⊗*30*
7.01 SZOMBATHELY
7.21 Bp. – Keleti
7.28 HATVAN
7.35 Vác +
7.43 LUCENEC. EGER "SALGÓ"
7.50 BALASSAGYARMAT
8.20 Bp. – Keleti
8.23 Bp. – Keleti
8.28 HATVAN
8.41 Bp. – Keleti "MILIC" 33
8.49 Miskolc-Tiszai ⊗
9.01 ZÁGREB "AVAS"
9.21 Bp. – Keleti
9.28 HATVAN
10.21 Bp. – Keleti
10.22 BALASSAGYARMAT
10.28 HATVAN ⊗
11.35 BALASSAGYARMAT
12.21 Bp. – Keleti ⊗
12.28 HATVAN
13.01 SZOMBATHELY, SOPRON
13.21 Bp. – Keleti
13.28 HATVAN
13.50 VÁCRÁTÓT
14.20 BP. – KELETI
14.22 BP. – KELETI
14.28 HATVAN
14.30 BALASSAGYARMAT ⊗
14.43 SÁTORALJAÚJHELY
15.01 SZOMBATHELY-SOPRON
15.03 FÜZESABONY 30 ⊗
15.21 BP. – KELETI
15.28 HATVAN
15.35 BALASSAGYARMAT
16.21 BP. – KELETI
16.22 *BALASSAGYARMAT*
16.28 HATVAN
16.36 BP. – KELETI
16.40 ⊗ VÁCRÁTÓT + VÁC
17.03 FÜZESABONY ⊘
17.14 WROCLÁV "BEM"
17.21 BP. – KELETI 31
17.28 HATVAN
17.40 BP. – KELETI "SALGÓ"
17.45 CIERNA NAD TISOV 31
17.50 BALASSAGYARMAT
18.21 BP. – KELETI
18.28 HATVAN 31
18.35 VÁC
19.03 FÜZESABONY
19.21 BP. – KELET ☒ 31
19.23 BP. – KELETI ☒
19.28 HATVAN ⊗
19.30 BALASSAGYARMAT
19.31 BP. – KELETI ☒
20.20 BP – KELETI 31
20.28 HATVAN
20.43 NYÍREGYHÁZA
20.21 BP. – KELETI ⊗
21.22 BALASSAGYARMAT ☒
21.28 HATVAN 31
21.37 BP. – Keleti ☒
22.28 HATVAN ⊗
22.30 BALASSAGYARMAT
23.28 FÜZESABONY 31

Jelmagyarázat:

munkanap ⊗
munkanap a hét utolsó munkanapja kivételével ⊘
30 nem közlekedik XII 23-I.3
31 nem közlekedik XII 24.
32 nem közlekedik XII 24, 31.
33 nem közlekedik XII 25.
39 DE KÖZLEKEDIK XII 23-I.3.
+ szabad- és munkaszünetes nap
☒ a hét első munkanapját megelőző nap

VOLÁNBUSZ

GÖDÖLLŐI ÜZEMIGAZGATÓSÁG
2100 Gödöllő, Szabadság u. 8. Telefon: 28-320-444

AUTÓBUSZJÁRATOK INDULNAK

Kartal - Mozi megállóhelyről

JELMAGYARÁZAT:
I: iskolai előadási napokon, P: a hetek utolsó munkanapján, T: tanszünetben munkanapokon; C: a hetek utolsó munkanapja kivételével munkanapokon; a: iskolai előadási napokon, a hetek utolsó munkanapja kivételével munkanapokon; b: a hetek első tanítási napját megelőző munkaszüneti napokon; c: a hetek első munkanapját megelőző napok kivételével munkaszüneti nap; d: a tanszünetben a hetek utolsó munkanapján; e: a hetek utolsó iskolai előadási napján.

HOVÁ - MIKOR											Menetidő
Munkanapokon (héttől-péntekig) 1-5					Szabadnap (szombat) 6			Munkaszüneti nap (vasárnap) 7			perc
Aszód, Kossuth L. u. 2.											19
4.18	4.33	4.40	4.55	5.23	4.55	5.38	5.55	5.38	5.55	6.28	gy 12
I 5.25	5.28	5.38	5.55	5.58	6.28	6.55	7.55	6.55	7.55	8 23	
I 6.15	6.15	6.28	6.40	6.50	8.23	8.35	9.48	8.35	9.55	11.29	
6.53	7.30	8.31	8.35	9.48	12.55	14.55	16.55	12.55	16.55	b18.38	
10.55	11.55	12.08	12.55	I13.55				18.53	c18.53	18.56	
T13.55	I14.28	a14.45	14.55	P15.03							
P15.10	15.18	15.58	16.55	20.55							
Aszód, vá.											16
3.25	3.45	4.33	4.55	5.20	3.45	4.55	4.57	3.45	4.55	5.55	
5.35	6.10	6.33	I7.30	7.30	5.20	6.55	6.55	6.55	6.55	7.55	
8.35	8.55	9.48	9.55	10.55	7.55	8.35	8.35	7.55	8.35	8.55	
11.55	12.35	13.20	I13.55	T13.55	9.48	9.55	10.55	9.55	10.55	12.55	
I14.28	14.40	14.55	15.18	15.55	12.55	14.40	14.55	14.40	14.55	15.55	
16.10	C16.49	I16.49	C16.55	16.55	16.10	16.55	16.57	16.55	b18.38	18.55	
d16.55	16.57	e17.15	17.55	18.55	17.55	18.55	19.55	19.55	21.00		
19.55	20.55	23.05			21.00	23.05					
Budapest, BNS aut. áll.											65
4.18	4.33	5.23	5.28	5.38	5.38	5.55	6.28	5.38	5.55	6.28	gy 52
5.55	5.58	6.15	6.28	8.31	8.23	9.48		8.23	11.29	b18.38	
9.48	12.08	a14.45	P15.03	P15.10				18.53	c18.53	18.56	
15.58											
Gödöllő, Ganz Mérőgyár											44
4.55	6.28	6.40	6.50	12.55							
15.18	20.55										
Gödöllő, aut. áll.											41
4.40	4.55	I5.25	I6.15	6.28	4.55	6.28	6.55	6.28	6.55	7.55	
6.50	8.35	9.48	10.55	11.55	7.55	8.35	9.48	8.35	9.55	11.29	
12.55	I13.55	T13.55	I14.28	14.55	9.55	10.55	12.25	12.55	16.55	c18.53	
15.18	16.55	20.55			12.55	14.55	16.55	18.56			
Hatvan, aut. áll.											37
14.40					14.40			14.40			

VOLÁNBUSZ

GÖDÖLLŐI ÜZEMIGAZGATÓSÁG
2100 Gödöllő, Szabadság u. 8. Telefon: 28-320-444

AUTÓBUSZJÁRATOK INDULNAK

Kartal - Mozi megállóhelyről

JELMAGYARÁZAT:
I: iskolai előadási napokon, P: a hetek utolsó munkanapján, T: tanszünetben munkanapokon; a: a hetek első tanítási napját megelőző munkaszüneti napokon

HOVÁ - MIKOR			Menetidő
Munkanapokon (héttől-péntekig) 1-5	Szabadnap (szombat) 6	Munkaszüneti nap (vasárnap) 7	perc
Buják, 2. sz. ib.			63
16.53 18.32			gy 62
Bér. sz. ib.			45
8.05 15.00 17.08 18.50	8.05 15.00 18.50	8.32 15.00 18.50	gy 47
Erdőkürt f. szöv.			33
5.30 7.45 9.45 I12.45 T12.45	8.45 10.45 14.45	10.45 12.45 14.45	
15.04 16.30 17.45 20.45	17.45 20.45	20.45 21.45	
Erdőtarcsa kh.			47
9.45 I.12.45 15.20 16.53 19.20	10.45 14.45 18.45	10.45 14.45 18.45	gy 17
Kálló 2. sz. italbolt			24
5.30 7.45 7.52 9.45 I12.45	7.45 8.45 10.45	7.45 10.45 12.45	gy 16
T12.45 15.04 15.20 16.30 17.08	14.45 17.45 18.45	14.45 18.45 20.45	
17.45 18.32 19.20 20.45	20.45	21.45	
Palotás, iskola			21
15.00 16.17 17.45 18.50	15.00 16.17 17 45	8.32 15.00 16.17	
	18.50	18.50	
Szirák, r.k. templom			36
8.05 15.00 16.53 17.08 17.45	8.05 15.00 17.45	8.32 15.00 18.50	gy 38
18.32 18.50	18.50		
Szécsény, Fő tér			78
16.17	16.17	16.17	
Verseg, kh.			10
4.28 5.30 7.05 7.45 7.52	4.28 7.05 7.45	4.28 5.30 6.45	gy 9
8.11 8.45 9.45 10.30 10.45	8.45 9.45 10.45	7.45 9.45 10.45	
10.47 11.45 I12.45 T12.45 13.45	11.45 12.45 13.45	11.45 12.45 13.45	
14.25 P14.37 14.45 15.04 15.20	14.45 15.45 16.45	14.45 15.45 16.45	
15.32 15.45 16.30 16.47 16.59	17.27 17.45 18.45	17.45 18.45 19.45	
17.08 17.32 17.42 17.45 17.45	19.20 19.45 20.45	20.45 a21.02 21.12	
18.32 18.45 19.20 19.32 19.45	21.45 23.45	21.32 21.45	
20.45 21.45 23.08 23.45			
Verseg, kállói elág.			9
4.28 5.30 7.05 7.45 7.52	4.28 7.05 7.45	4.25 5.30 6.45	gy 7
8.05 8.11 8.45 9.45 10.30	8.05 8.45 9.45	7.45 8.32 9.45	
10.45 10.47 11.45 I12.45 T12.45	10.45 11.45 12.45	10.45 11.45 12.45	
13.45 14.25 P14.37 14.45 15.00	13.45 14.45 15.00	13.45 14.45 15.00	
15.04 15.20 15.32 15.45 16.17	15.45 16.17 16.45	15.45 16.17 16.45	
16.30 16.47 16.53 16.59 17.08	17.27 17.45 18.45	17.45 18.45 18.50	
17.32 17.42 17.45 17.45 18.32	18.50 19.20 19.45	19.45 20.45 a21.02	
18.45 18.50 19.20 19.32 19.45	20.45 21.45 23.45	21.12 21.32 21.45	
20.45 21.45 23.08 23.45			

KÖZÉRDEKŰ INTÉZMÉNYEK FOGADÓÓRÁI

KARTAL Hívószám: 06 28 k.

Polgármesteri Hivatal (Tel.: 437-301)

Hétfő	8-12	13-16
Péntek	8-12	–

Pénztári órák:

Hétfő	8-12	
Kedd	8-12	
Szerda	8-12	13-17.30
Csütörtök	8-12	
Péntek	8-12	

Művelődési Ház (Tel.: 437-241)

Hétfő	9-19
Kedd	szünnap
Szerda	9-19
Csütörtök	9-19
Péntek	9-19

Szombat, vasárnap rendezvénytől függően.

Könyvtár (Tel.: 437-327)

Hétfő	9-16
Kedd	11-17.30
Szerda	szünnap
Csütörtök	11-17.30
Péntek	11-17.30
Szombat	9-12.30

Posta (Tel.: 437-300)

Hétfőtől péntekig	8-16
pénzfelvétel	15 óráig

Takarékszövetkezet (Tel.: 437-331)

Hétfő	8-18
Kedd	8-16
Szerda	8-16
Csütörtök	8-16
Péntek	8-14

Pénztári órák:

Hétfő	8-17
Kedd	8-15
Szerda	8-15
Csütörtök	8-15
Péntek	8-13

Dr. Katona Miklós háziorvos (Tel.: 437-328

Hétfő	8-12	19-20
Kedd	8-12	19-20
Szerda	8-12	
Csütörtök	8-12	19-20
Péntek	8-12	

** Dr. Tankó Géza háziorvos (Tel.: 437-315)*

Hétfő	*8-12*	*18-19*
Kedd	*8-12*	
Szerda	*8-12*	*18-19*
Csütörtök	*8-12*	
Péntek	*8-12*	*18-19*
Szombat	*8-9*	*gépjárművezetői alkalmassági vizsgálat*

** Vállalatok és vállalkozók részére a Népjóléti Minisztérium által kötelezően előírt üzemorvosi (foglalkozás egészségügyi) szakrendelés is van, csütörtökön 14 órától!*

Hivatásos gépjárművezetői jogosítvány meghosszabbítását is elvégzi részükre!

Dr. Stahorszky Margit gyermekorvos (Tel.: 437-329)

Hétfő, Kedd, Szerda, Csütörtök, Péntek: de. 8-12 du. 18-19

Terhes tanácsadás: hétfő 12-13

Csecsemő tanácsadás: kedd 11-12

Dr. Dubsky Zsolt fogorvos
(Tel.: 437-328)

Hétfő	14-19
Kedd	8-13
Szerda	14-19
Csütörtök	14-19
Péntek	8-13

Gyógyszertár (Tel.: 437-306)

Hétfő	8-13	13.30-18
Kedd	8-13	13.30-18
Szerda	8-13	13.30-18
Csütörtök	8-13	–
Péntek	8-13	13.30-18
Szombat	8-12	

ASZÓD (06-28-as körzet)
Szakorvosi Rendelőintézet
(TEL.: 400-107)

Ideggyógyászat, Dr. Halmos Péter

Hétfő	8-13
Kedd	13-17 (neurózis gondozás)
Szerda	8-13
Csütörtök	8-13
Péntek	8-13

Szemészet, Dr. Lukács Mária

Hétfő	8-14
Kedd	8-14
Szerda	8-14
Csütörtök	8-14
Péntek	8-14

Laboratórium
Hétfőtől péntekig: 8-10
Vércukor vizsgálat: hétfő, szerda, péntek
Prothrombin vizsgálat: csütörtök 8-10

Fül-orr-gége, Dr. Deák Andor
Hétfőtől péntekig 6.30-13

Fogászat Dr. Ackermann Teréz

Hétfő	14-19
Kedd	iskolafogászat
Szerda	8-14
Csütörtök	14-19
Péntek	8-13

Fogászat, Dr. Balsai Mihály

Hétfő	7-13
Kedd	de. iskolafogászat, du. 13-19
Szerda	–
Csütörtök	7-13
Péntek	13-19

Nőgyógyászat, Dr. Razsovitz Péter

Hétfő	9-14
Kedd	9-14
Szerda	14-18
Csütörtök	9-14
Péntek	9-14

Belgyógyászat, Dr. Duliskovich Tamás

Hétfő	10-14.30
Kedd	10-14.30
Szerda	8-12
Csütörtök	10-14.30
Péntek	10-14.30

Reumatológia, Dr. Bodó Zsolt

Hétfő	10-14
Kedd	9-14
Szerda	10-14
Csütörtök	9-14
Péntek	9-14

Sebészet, Dr. Dudás István
Hétfőtől péntekig 8-14

Gépjármű alkalmassági vizsgálat

Szerda	9-11
Csütörtök	9-11

Gyógytorna, Fodorné Réz Júlia
Hétfőtől csütörtökig 7.30 –15
Péntek szünnap

Urológiai rendelés hétfőn 15-17-ig
Gyógyszertár, Aszód
(Szabadság tér Tel.: 400-432)

Hétfőtől – csütörtökig 8-18-ig
Minden páros héten pénteken 8-16-ig, páratlan héten 8-18-ig
Minden páros héten szombaton 8-12-ig

Szent István Patika, Aszód
(Tel.: 400-179)
Hétfőtől péntekig 8-18-ig
Szombaton 8-12-ig
Páratlan héten szombaton 8-12-ig
és 17-20-ig
páratlan héten vasárnap 17-20-ig
Minden nap este 21-ig ügyelet

OTP, Aszód (Tel.: 400-133)
Hétfőtől – csütörtökig 7.45-15-ig
Pénteken 7.30-12.35-ig

Állami Biztosító (Tel.: 400-053)
Hétfőtől – csütörtökig 7.30 – 16-ig

Hungária Biztosító (Tel.: 400-149)
Hétfőtől – csütörtökig 7.30-16-ig
Pénteken 7.30-13.30-ig

Rendőrség (Tel.: 400-012)

Hétfő	8-12
Kedd	10-18
Szerda	–
Csütörtök	8-12
Péntek	8-12

Lejárt személyi igazolványok cseréje, újak kiadása Aszódon, elveszett személyi igazolványok pótlása Gödöllőn.

Kovácsik-Szőke-Társas Ügyvédi Iroda
2170 Aszód, Kossuth Lajos u. 82.
Telefon: 06-28-400-080

Ügyfélfogadás:
Dr. Balázs József kedd 14-18 óráig
Dr. Keresztes Katalin szerda 14-18 óráig
Dr. Szőke Pál csütörtök 14-18 óráig
Dr. Kovácsik Erzsébet péntek 14-18 óráig

GÖDÖLLŐ

Rendőrség (Tel.: 28/420-333)

Hétfő	9.30-17.30
Kedd	szünnap
Szerda	8-12
Csütörtök	9.30-17.30
Péntek	szünnap

APEH Adófelügyelőség
(Tel.: 28/420-801)

Hétfő	9-17.30
Kedd	8.15-16
Szerda	8.15-14
Csütörtök	8.15-16
Péntek	8.15-13

ÁFA visszaigénylés minden nap, ügyfélfogadási időben.

Pest Megyei Munkaügyi Központ Gödöllői Kirendeltsége (Tel.: 28/410-175)

Hétfő	8-12	
Kedd	8-12	13-15
Szerda	8-12	
Csütörtök	8-12	13-15

Gödöllői Városi Földhivatal
(Tel.: 28/420-520)

Hétfő	8.30-12	13-17.30
Kedd	8.30-12	
Szerda	8.30-12	13-16.30
Csütörtök	8.30-12	

KÖZSÉGI KÖNYVTÁR Tulajdona

FIGYELEM! FIGYELEM! FIGYELEM!

MOST NYÍLT!

FEHÉTE-FEHÉR

DIVATÁRU ÉS GYÁSZRUHÁK BOLTJA!

ASZÓD, DEÁK F. ÚT 8/A.
(Ikladi út SK. faáru bolttal szemben)

VÁLASZTÉK:

- kosztümök
- blúzok
- aljak
- kötöttáruk
- divatos felsőrészek
- fekete otthonkák stb.

Fekete szövetkabátok minta után méretre rendelhetők!

Nyitvatartás: hétfő: szünnep
keddtől péntekig 10-12-ig
14-17-ig
szombaton 8-12-ig

Tempefői díjban részesült verseivel Búth Emília

Jó hangulat a népzenei találkozón

Vendégszereplés Mágocson

Levente Péter a Kartali Művelődési Ház színpadán

Megérkezett a Télapó

Az utánpótlás ... (unokák) Mészárosné Varjú Angyalka

Mészárosné Varjú Angyalka munkáiból

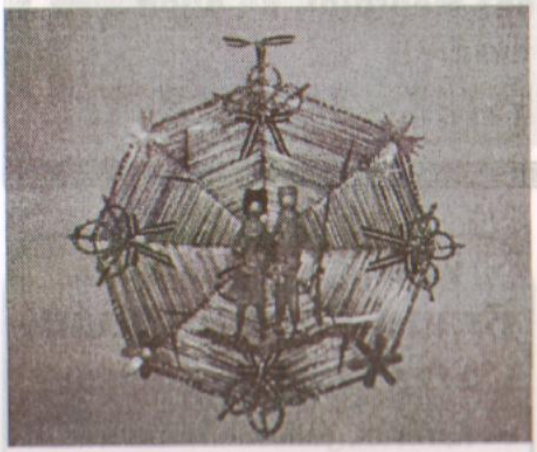

TAPÉTA VÁSÁR

egész évben olcsó ár, nagy választék!

Sima és habosított,
mintás és szövetmintás,
Fűrészporos és mennyezet tapéták.
Hungarocell mennyezeti elemek.

Poszterek nagy választékban.
Valamint a tapétázáshoz szükséges eszközök - ragasztók - segédanyagok.

Festéshez, mázoláshoz
Porfestékek, színezők

Diszperzit - Héra
Lábazat és homlokzat festékek.
Ecsetek, meszelők

Alapozók - zománcok - lakkok
Hígítók, Xiladecor, Szileton - Padlopon - Fehércement
PVC szegők és ragasztók

Ezen kívül még sok mindent megtalál, ha eljön, és nálunk vásárol!

ASZÓD, LAKÓTELEPI FESTÉK - TAPÉTABOLT

TOTÓZÓ - VIDEOTÉKA

Kartal, Rákóczi út 14. Tel.: 28/437-427

- gépi TOTÓ - LOTTÓ - KENÓ felvétel
- videokazetta kölcsönzés
- újságok
- dohány, édesség, kaparós sorsjegyek

NYITVATARTÁS:
hétfőtől csütörtökig
de.: 7.30–11.00-ig; du.: 14.30–18.00-ig

péntek:
de.: 7.30–12.00-ig; du.: 14.00–18.00-ig

szombaton:
de.: 7.30–12.00-ig; du.: 16.00–18.00-ig

vasárnap:
de.: 7.30–11.00-ig

TOTÓ-LOTTÓ feladási határidő: szombat 12.00

Szeretettel várunk mindenkit!

Vásároljon ajándékot a

Braun Papírboltban!

2173 Kartal, Tó Üzletház

- karórák, faliórák minden igény szerint
- játékok minden korosztálynak
- karácsonyi díszcsomagolók, füles tasakok, díszkötők, díszmasnik széles választékban
- szilveszterre lampionok, trombiták, buli díszek kaphatók

Szeretettel várjuk vásárlóinkat!

Minden kedves Olvasónknak kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk!

KARTAL 97